

**Zpráva o činnosti a hospodaření
Energetického regulačního úřadu
za rok 2019**

Obsah

Seznam nepoužívanějších zkratk	3
Seznam grafů, tabulek a obrázků	5
Úvodní slovo předsedy Rady ERÚ	7
1. Úvod	8
1.1. Představení ERÚ a nejdůležitější události roku 2019	8
1.2. Rada ERÚ.....	11
1.3. V. regulační období	13
1.4. Aktivity ERÚ v oblasti vědy a výzkumu	15
2. Spotřebitel a maloobchodní trhy	17
2.1. Ochrana spotřebitele	17
2.2. Maloobchodní trhy a ceny	18
3. Elektroenergetika	25
3.1. Infrastruktura a cenová regulace.....	25
3.2. Velkoobchodní trh	32
4. Plynárenství	35
4.1. Infrastruktura a cenová regulace.....	37
4.2. Velkoobchodní trh	40
5. Vnitřní trh s energiemi a mezinárodní spolupráce	43
6. Teplárenství	46
7. Podporované zdroje energie	50
8. Legislativní, správní a licenční činnost	53
8.1. Legislativní činnost.....	53
8.2. Správní činnost.....	54
8.3. REMIT	58
8.4. Licence	59
9. Rozpočtové hospodaření	62
9.1. Příjmy kapitoly	62
9.2. Výdaje kapitoly.....	62
9.3. Peněžní fondy, údaje o majetku, pohledávkách a závazcích	65
10. Lidské zdroje	66
10.1. Personální agenda.....	66
10.2. Vzdělávací činnost.....	66
10.3. Zaměstnanci.....	67
11. Vnitřní kontrolní systém	69
11.1. Vnější kontrola	70
Příloha 1	71
Příloha 2	74
Příloha 3	76
Příloha 4	79

Seznam nepoužívanějších zkratk

ACER	Agentura pro spolupráci energetických regulátorů (<i>Agency for the Cooperation of Energy Regulators</i>)
BSD	bezpečnostní standard dodávek
burza EEX, EEX.....	Evropská energetická burza (European Energy Exchange)
burza PXE, PXE.....	energetická burza (POWER EXCHANGE CENTRAL EUROPE)
CEER.....	Rada evropských energetických regulátorů (<i>Council of European Energy Regulators</i>)
ČOI	Česká obchodní inspekce
ČR.....	Česká republika
ČVUT	České vysoké učení technické
DPH.....	daň z přidané hodnoty
EK, Komise	Evropská komise
energetický zákon.....	zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
ERRA	Regionálního sdružení energetických regulátorů
ERÚ, Úřad	Energetický regulační úřad
EU, Unie.....	Evropská unie
FVE.....	fotovoltaická elektrárna
ICT.....	informační a komunikační technologie
ISMS.....	system řízení bezpečnosti informací
JIS.....	jednotný informační systém
KVET.....	kombinovaná výroba elektřiny a tepla
LNG	zkapalněný zemní plyn
MF.....	Ministerstvo financí
MPO.....	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
nařízení EU.....	nařízení Evropského parlamentu a Rady
nařízení REMIT.....	nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1227/2011 ze dne 25. října 2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií (REMIT)
NC TAR.....	nařízení Komise (EU) 2017/460 ze dne 16. března 2017, kterým se zavádí kodex sítě harmonizovaných struktur přepravních sazeb pro zemní plyn
NN.....	hladina nízkého napětí
operátor trhu, OTE	společnost OTE, a.s.
OZE	obnovitelné zdroje energie
PCI.....	projekty společného zájmu (<i>Projects of Common Interest</i>)
POZE	podporované zdroje energie
Rada/Rada ERÚ.....	Rada Energetického regulačního úřadu
TA ČR	Technologická agentura ČR
TRU	Trading Region Upgrade
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

V4.....Visegrádská čtyřka
VNhladina vysokého napětí
VVN.....hladina velmi vysokého napětí
zimní balíček.....souhrn legislativních návrhů EK pod názvem Čistá energie pro všechny
Evropany (Clean Energy for All Europeans)

Seznam grafů, tabulek a obrázků

Grafy

- Graf č. 1 Roční změny dodavatele elektřiny u hlavních kategorií zákazníků
- Graf č. 2 Počet změn dodavatele plynu v období 2012-2019
- Graf č. 3 Podíl obchodníků s plynem na dodávkách plynu v roce 2019
- Graf č. 4 Podíl obchodníků s elektřinou na odběrných místech ke konci roku 2019
- Graf č. 5 Podíl složek ceny za dodávku elektřiny pro domácnosti v roce 2019
- Graf č. 6 Očekávaný vývoj průměrné plánované ceny dodávky elektřiny pro domácnosti
- Graf č. 7 Struktura průměrné ceny služeb dodávky plynu pro zákazníky v kategorii domácnost v roce 2019
- Graf č. 8 Vývoj indikativní ceny plynu pro charakter odběru „vytápění“
- Graf č. 9 Vývoj ceny za rezervovanou kapacitu a použití sítí přenosové soustavy
- Graf č. 10 Vývoj ceny za rezervovanou kapacitu a použití sítí distribučních soustav VN a VVN
- Graf č. 11 Srovnání ročních produktů futures BL CAL 2019 a BL CAL 2020
- Graf č. 12 Ceny elektřiny na burze EEX v EUR/MWh
- Graf č. 13 Celkové vyhodnocení spotřeby plynu v ČR v letech 2000-2019 (s uvedením přepočtu na podmínky dlouhodobého teplotního normálu)
- Graf č. 14 Paroplynová elektrárna Počerady – dodávka zemního plynu přes předávací měřicí místo Bečov 2013–2019
- Graf č. 15 Porovnání průměrných regulovaných cen za distribuci plynu (distribuce, přeprava, OTE) v letech 2018 a 2019 podle provozovatelů distribučních soustav
- Graf č. 16 Porovnání ceny Indexu OTE a EEX NCG spot v roce 2019
- Graf č. 17 Vývoj množství tepelné energie pro konečné spotřebitele od roku 2011 do roku 2018 a odhad za rok 2019 [TJ]
- Graf č. 18 Průměrné ceny tepelné energie pro konečné spotřebitele od 2009 do 1. ledna 2019, vč. daně z přidané hodnoty (DPH)
- Graf č. 19 Průměrné předběžné ceny tepelné energie vč. DPH se znázorněním podílu paliva pro konečné spotřebitele k 1. lednu 2019
- Graf č. 20 Přehled pravomocně uložených pokut v letech 2014 až 2019
- Graf č. 21 Počet auditních akcí v letech 2011-2019, včetně doporučení

Tabulky

- Tabulka č. 1 Vybrané ukazatele maloobchodního trhu s elektřinou
- Tabulka č. 2 Počet změn dodavatele plynu v roce 2019
- Tabulka č. 3 Ukazatele nepřetržitosti distribuce elektřiny v roce 2019
- Tabulka č. 4 Ukazatele velkoobchodního trhu
- Tabulka č. 5 Porovnání objemu plynu v zásobnících plynu po a před těžební sezónou
- Tabulka č. 6 Přehled v roce 2019 rozhodnutých rozkladů dle agendy
- Tabulka č. 7 Přehled pravomocně ukončených sankčních řízení dle agendy
- Tabulka č. 8 Přehled vedených a pravomocně ukončených sporných řízení podle pravomoci ERÚ
- Tabulka č. 9 Přehled vedených a pravomocně ukončených schvalovacích řízení podle pravomoci ERÚ
- Tabulka č. 10 Počet platných licencí za období 2011–2019 podle předmětu podnikání
- Tabulka č. 11 Počet licenčních řízení za období 2011–2019 (podle předmětu žádosti)
- Tabulka č. 12 Počet provozoven na výrobu elektřiny a instalované výkony za roky 2013 až 2019 podle využitých druhů energie z obnovitelných zdrojů energie (OZE)
- Tabulka č. 13 Výsledky skutečného čerpání – výdaje celkem za rok 2019
- Tabulka č. 14 Výsledné hospodaření podle podprogramů za rok 2019
- Tabulka č. 15 Ukazatele rozpočtu v oblasti platů
- Tabulka č. 16 Průměrný přepočtený stav a fyzicky evidenční stav zaměstnanců
- Tabulka č. 17 Plnění závazných ukazatelů pro rok 2019
- Tabulka č. 18 Porovnání skutečných výdajů kapitoly 349 – Energetický regulační úřad za období 2015-2019 (výdaje jsou v tis. Kč)

Obrázky

- Obrázek č. 1 Organizační struktura Energetického regulačního úřadu k 31. 12 2019
- Obrázek č. 2 Organizační struktura Energetického regulačního úřadu od 1. 1. 2020

Úvodní slovo předsedy Rady ERÚ

Vážené dámy, vážení pánové,

Zpráva o činnosti a hospodaření Energetického regulačního úřadu zachycuje dění v roce 2019, který byl charakterizovaný výraznými změnami ve vedení i fungování úřadu, když během třech měsíců usedli v pětičlenné Radě ERÚ hned čtyři noví radní.

Stalo se tak ve chvíli, kdy Úřad připravoval stěžejní Zásady cenové regulace pro V. regulační období, kterými se energetika bude řídit už od roku 2021. Nová regulatorní pravidla přitom musí reagovat nejenom na strukturální změny, jimiž energetický sektor prošel od schválení aktuálně platných Zásad, ale také na novou legislativu přicházející do praxe.

Rada ERÚ měla od svého jmenování jen několik týdnů na to, aby dovedla návrh Zásad do veřejného konzultačního procesu. To, že se vše podařilo stihnout, svědčí o úsilí, které připravám věnovali všichni zaměstnanci úřadu. Ačkoliv tato Zpráva zachycuje události minulého roku, v době její publikace můžeme hovořit o celkově úspěšném završení prací, neboť finální verze nových Zásad cenové regulace byla již zveřejněna.

Z významných úkolů bych dále vyzdvihl posilování ochrany spotřebitele, resp. nové přístupy, které musíme volit. Na síle nabírá například působení zprostředkovatelů v energetice, relativně nové formy podnikání, které ne zcela dostatečně reflektují současné zákony. O to více je důležitá prevence, vzdělávání spotřebitelů. Jsem proto velmi rád za spolupráci, kterou se nám podařilo navázat s organizacemi pomáhajícími zranitelným skupinám spotřebitelů, kde aktivně předáváme znalosti lektorům i samotným spotřebitelům.

Vážení, děkuji za Váš zájem o činnost Energetického regulačního úřadu, se kterou se detailně můžete seznámit na následujících stranách.

S úctou

Ing. Stanislav Trávníček, Ph.D.
předseda Rady ERÚ

1. Úvod

1.1. Představení ERÚ a nejdůležitější události roku 2019

Energetický regulační úřad (ERÚ i Úřad) předkládá devatenáctou Zprávu o činnosti a hospodaření Energetického regulačního úřadu za příslušný kalendářní rok. Úřad působí v souladu se zákonem č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, jako správní úřad pro výkon regulace v energetických odvětvích od 1. ledna 2001. ERÚ reguluje elektroenergetiku, plynárenství, teplárenství a podporované zdroje energie.

V čele Úřadu je pětičlenný kolektivní orgán, Rada, jehož členy jmenuje vláda České republiky. Rada pracovala do května 2019 ve čtyřčlenném složení a post předsedy nebyl od prosince 2018 obsazen. Od 1. května 2019 byl novým členem Rady jmenován Ing. Ladislav Havel a předsedou Rady byl jmenován Ing. Jan Pokorný. K 31. červenci 2019 rozhodla vláda České republiky o zásadní obměně Rady a odvolala dva její členy, Ing. Vladimíra Outratu a Ing. Vladimíra Vlka, a současně neprodloužila mandát dalšímu členovi, tehdejšímu předsedovi Rady. Zároveň dnem 1. srpna 2019 jmenovala vláda České republiky novými členy Rady Ing. Martinu Krčovou, MBA, Ing. Petra Kusého a Ing. Stanislava Trávníčka, Ph.D., který byl jmenován předsedou Rady. Pátým členem Rady zůstal její stávající člen, Ing. Rostislav Krejcar, Ph.D., který byl v roce 2017 jmenován vládou na funkční období tří let.

Zpráva o činnosti a hospodaření Energetického regulačního úřadu za rok 2019 nabízí detailní pohled na dění v energetice i na proměny, kterými Úřad prošel v tomto roce. Hlavním předmětem i důvodem změn bylo, aby Úřad i nadále plnil řádně svá hlavní poslání, kontinuálně zajišťoval důslednou ochranu spotřebitele, dohled nad energetickým trhem a podporu hospodářské soutěže v energetických odvětvích, naplnil své povinnosti v často diskutovaných tématech podpory obnovitelných zdrojů energie, kombinované výroby elektřiny a tepla a decentrální výroby elektřiny.

Zpráva o činnosti se zabývá rovněž rozpočtovým hospodařením. Z výsledků je patrné, že Úřad dodržel rozpočtovou kázeň a všechny závazné stanovené ukazatele. Při realizaci jednotlivých výdajů byly finanční prostředky vynakládány s maximální efektivností, hospodárností a účelností.

Významnou úlohu plnil Úřad v oblasti ochrany zájmů zákazníků a spotřebitelů a ochrany oprávněných zájmů držitelů licencí podléhajících regulaci, která je jedním z jeho hlavních poslání. O její nezbytnosti hovoří stále narůstající počet podání, která Úřad od spotřebitelů dostává. Oproti roku 2018 šlo o téměř šestiprocentní nárůst, přičemž skokově narůstá zejména počet hlášených potíží se zprostředkovateli v energetice. V absolutní hodnotě se

jejich počet meziročně zdvojnásobil. Závažnosti problému odpovídá reakce Úřadu, který soustavně usiluje o relevantní úpravy v legislativní rovině, kde inicioval změny a úzce spolupracoval při jejich zakotvení v příslušné legislativě. V praktické rovině Úřad nepřetržitě informuje spotřebitele o hrozících problémech prostřednictvím médií i osobních školení. V roce 2019 například Úřad navázal spolupráci s Národní radou osob se zdravotním postižením ČR, z. s.

Úřad přijal za rok 2019 více než 800 podnětů na prošetření jednání dodavatelů energií nebo osob, u kterých se podatelé podnětu domnívali, že porušují v energetickém odvětví své povinnosti. Celkem 529 podnětů vedlo k zahájení kontroly dodržování energetického zákona, povinností stanovených zákonem o ochraně spotřebitele, dodržování cenových předpisů a dodržování povinností vyplývajících ze zákona o podporovaných zdrojích energií (zákon o POZE). Přímo do řízení o přestupku a k uložení pokuty pak putovalo 114 případů, u nichž se porušení energetického zákona, zákona na ochranu spotřebitele či zákona o cenách týkalo celkem téměř 300 tis. zákazníků a spotřebitelů. [Podrobné statistiky kontrolní činnosti](#) jsou dostupné na webu ERÚ.

Na poli transparentnosti a integrity velkoobchodních trhů s energiemi (REMIT) 2019 bylo vydáno první rozhodnutí ve věci porušení čl. 8 nařízení REMIT. Dále bylo vydáno opatření k nápravě pro nesprávné údaje v Národním registru účastníků trhu a bylo zahájeno nové řízení ve věci porušení čl. 8 nařízení REMIT.

Necelý měsíc po výrazné obměně Rady zahájil Úřad plánovaný veřejný konzultační proces k navrhovaným pravidlům pro V. regulační období, tedy zásadnímu dokumentu určujícímu stěžejní podmínky, za kterých budou od roku 2021 podnikat společnosti v monopolním postavení.

Úřad vydal ve druhé polovině roku v očekávaných termínech šest důležitých cenových rozhodnutí – tři pro elektroenergetiku, dvě pro plynárenství a jedno pro podporované zdroje energie. Bezproblémová kontinuita proběhla i za účasti Úřadu při přípravě nové národní i mezinárodní legislativy a její praktické aplikaci.

Zahraniční aktivity zástupců Úřadu směřovaly především do pracovních skupin Agentury pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER) a Rady evropských energetických regulátorů (CEER). Významným milníkem bylo schválení několika předpisů v rámci balíčku [Čistá energie pro všechny Evropany](#) (tzv. zimní balíček), ze kterého vyplývají pro regulátora nové povinnosti a úkoly.

Zástupci ERÚ se účastnili podle aktuální problematiky schůzí výborů a podvýborů obou komor Parlamentu České republiky. Stejně tak Úřad úzce spolupracoval s orgány státní správy, odbornými institucemi, a to jak v rámci běžné pracovní agendy, tak v rámci specializovaných pracovních skupin.

Úřad rovněž prohloubil aktivity v národním prostředí výzkumu, vývoje a inovací a programové podpory jednotlivých oblastí energetiky. Stěžejní je spolupráce s Technologickou agenturou České republiky (TA ČR), která probíhá zejména v programu BETA2 a programu THÉTA, kde Úřad poskytl v roce 2019 roli aplikačního garanta celkem 12 projektům, které jsou zaměřeny na aktuální problémy z oblasti činností regulátora.

Na konci roku 2019 Úřad provedl organizační změnu a změnu systemizace pro rok 2020, kterou považoval za naprosto nezbytnou ke zlepšení fungování Úřadu do budoucna, a zároveň tím naplnil požadavek podle nařízení vlády č. 92/2015 Sb., o pravidlech pro organizaci služebního úřadu. Dodrženy byly vládou schválené počty systemizovaných míst na rok 2020. Požadavkem Ministerstva financí (MF) bylo snížení celkového počtu systemizovaných míst z 321 na 296, tzn. nutnou redukcí o 25 systemizovaných míst. Ambicí Rady však od počátku nebyla systemizace spočívající v pouhém seškrtnání jednotlivých systemizovaných míst. Cílem bylo provedení rozsáhlejší a smysluplné restrukturalizace Úřadu za účelem zajištění řádného výkonu svěřené působnosti. Zjednodušení a zpřehlednění organizační struktury a v neposlední řadě podstatná redukce vedoucích míst směřující k racionalizaci a optimalizaci výkonu jednotlivých činností. Nestandardně vysoký podíl vedoucích míst, kdy 66 systemizovaných míst z celkového počtu 321 připadalo na představené a na vedoucí zaměstnance ve služebním a pracovním poměru, bylo vzhledem k velikosti Úřadu excesem, který byl z pohledu Rady jednou z příčin špatného a málo pružného fungování vnitřních procesů, nedostatečné součinnosti a vážnoucí spolupráce mezi útvary. Záměrem systemizace byla zároveň minimalizace počtu útvarů přímo podřízených Radě a narovnání historicky daných nevyrovnaných počtů systemizovaných míst v jednotlivých organizačních útvarech, vyjma těch případů, kdy jsou tyto rozdíly odůvodněny specifickou povahou a rozsahem činností.

1.2. Rada ERÚ

V čele úřadu je pětičlenná Rada. Jejími členy jsou předseda Ing. Stanislav Trávníček, Ph.D. a dále radní Ing. Ladislav Havel, Ing. Martina Krčová, MBA, Ing. Rostislav Krejcar, Ph.D. a Ing. Petr Kusý.

Ing. Stanislav Trávníček, Ph.D.

Vystudoval inženýrské a doktorské studium na Českém vysokém učení technickém v Praze na Fakultě elektrotechniky se zaměřením na ekonomiku a řízení energetiky. Energetikou se pracovně zabývá od roku 1998. Na ERÚ pracoval již v minulých letech, na pozici ředitele Odboru elektroenergetiky. Byl také členem pracovních skupin za elektřinu v organizaci CEER a ACER v Bruselu. Předsedal výboru účastníků trhu při OTE, a. s. (operátor trhu, OTE). Od roku 2012 se jako manažer ve společnosti Ernst & Young podílel na modelování a designu různých aspektů trhu s elektřinou. Zabýval se také strategickým poradenstvím pro energetické společnosti v České republice a v regionu střední a východní Evropy.

Ing. Ladislav Havel

Vystudoval České vysoké učení technické v Praze. V energetice pracuje 40 let, a to postupně v oblasti koncepcí dlouhodobého rozvoje energetiky se zaměřením na elektroenergetiku v celém spektru tohoto oboru (výroba, přenos a distribuce elektřiny). Pracoval na Ministerstvu průmyslu a obchodu (MPO) na různých pozicích. Například působil jako poradce náměstka či ředitel odboru elektroenergetiky a teplárenství. Mimo to jako zástupce státu zastával od roku 1992 až do svého jmenování členem Rady ERÚ různé funkce v řídicích a dozorčích orgánech energetických společností.

Ing. Martina Krčová, MBA

Vystudovala Provozně ekonomickou fakultu na České zemědělské univerzitě v Praze a MBA studium na International Business School v Brně. V roce 1997 nastoupila na MPO na pozici ministerského rady pro regulaci v energetice. Od roku 2001 pracovala na ERÚ, kde postupně zastávala pozici vedoucí oddělení analýz, ředitelky odboru strategie, místopředsedkyně pro regulaci a místopředsedkyně pro evropské záležitosti a strategie. V roce 2019 působila na Úřadu městské části Praha 7 na manažerské pozici v oblasti energetiky.

Ing. Rostislav Krejcar, Ph.D.

Absolvoval České vysoké učení technické v Praze, Fakultu elektrotechnickou, se zaměřením na ekonomiku a řízení energetiky, kde získal i vědeckou hodnost. V letech 2002 až 2012 pracoval na ERÚ v odboru elektroenergetiky. V minulosti byl členem řady odborných skupin při CEER a ERGEG v Bruselu a ve Vídni se zaměřením na obnovitelné zdroje a mezinárodní obchod s přenosovými kapacitami. Věnuje se také pedagogické práci na Českém vysokém učení technickém v Praze, Fakultě elektrotechnické, na které v současné době vede předmět Rozvoj energetických systémů.

Ing. Petr Kusý

Vystudoval elektrotechnickou fakultu na Západočeské univerzitě v Plzni. Na ERÚ, kam nastoupil v roce 2006 na pozici specialisty regulace odboru elektroenergetiky v oddělení zdrojů a sítí, pracuje nepřetržitě čtrnáct let. Jeho další pracovní pozice směřovaly v největší míře ke kompletnímu zpracování statistických dat Úřadu, ať již na pozici vedoucího oddělení statistik, ředitele odboru analyticko-statistického nebo ředitele odboru statistického a bezpečnosti dodávek.

1.3. V. regulační období

Zásady cenové regulace stanovují v souladu s energetickým zákonem č. 485/2000 a zákonem č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie (zákon o POZE), postupy regulace cen souvisejících služeb v elektroenergetice a plynárenství pro provozovatele přenosové soustavy, provozovatele přepravní soustavy a provozovatele distribučních soustav. Zásady cenové regulace dále stanovují pro operátora trhu postupy regulace cen za činnost organizace trhu, poskytování údajů z evidence o obchodních transakcích a cen souvisejících s vydáváním záruk původu a postupy regulace cen souvisejících s činnostmi povinně vykupujícího.

Cenové regulaci podléhají subjekty podnikající v té části energetických odvětví, kde z technických, organizačních, ekonomických nebo legislativních důvodů neexistuje účinná hospodářská soutěž. Provozovatelé infrastrukturních energetických soustav, dodavatelé poslední instance, operátor trhu a povinně vykupující jsou v oboru svého působení monopolními společnostmi. Regulace cen brání tomu, aby tyto subjekty účtovaly nepřiměřené a z celospolečenského hlediska nevhodné ceny, zároveň však stanovené ceny musí zajistit poskytování stabilní služby požadované úrovně.

Cílem regulace je vytvořit předvídatelné, stabilní a proinvestiční prostředí a zajistit, aby cena odpovídala službám, které zákazníci požadují a dostávají. Zároveň musí regulace umožnit regulovaným subjektům dynamicky reagovat na transformaci energetiky a zachovat jejich finanční stabilitu. Tato úloha je v současné době, kdy se energetika nachází na prahu významných změn, obtížnější než v předcházejícím období.

Úřad si je plně vědom toho, že energetika prochází obdobím velmi dynamického vývoje. Nadcházející V. regulační období bude provázeno několika hlavními trendy, kterými jsou zejména dekarbonizace energetiky i národního hospodářství jako celku, decentralizace, nástup nových technologií (bateriová úložiště, chytré sítě a měření), elektromobilita a postupující digitalizace společnosti. Tyto trendy se budou promítat do změn evropské i české právní úpravy, na které musí Úřad reagovat i v postupech regulace cen. Nové požadavky povedou k opatřování a hromadnému zavádění takových technických prostředků, které budou flexibilně reagovat na vývoj na energetických trzích, včetně aktivního využívání prvků energetické infrastruktury. Následující výzvy a příležitosti jsou Úřadem vnímány pro další období jako prioritní:

1. rozvoj udržitelné energetiky, zejména zvyšování podílu obnovitelných zdrojů a decentralizace výroby energie,
2. změny v postavení zákazníků a jejich nové potřeby, zejména vznik a rozvoj nových konceptů jako jsou prosumer (též aktivní zákazník, který energii nejenom spotřebovává ale též vyrábí), energetická společenství, akumulace, flexibilita, dynamické tarify, Smart City,
3. zvyšování energetické účinnosti,

4. zajištění energetické bezpečnosti,
5. změna skladby zdrojů, zejména postupný odklon ČR od využívání uhlí.

V průběhu V. regulačního období budou zavedena nová pravidla přijatá v rámci balíčku Čistá energie pro všechny Evropany a celé regulační období bude výrazně ovlivněno jejich dopady. Dále bude třeba zohlednit odvážný politický program Evropské komise (EK, Komise), která bude razantně reagovat na probíhající dvojí – digitální a dekarbonizační – transformaci společnosti a hospodářství a usměrňovat ji.

Při stanovení postupů cenové regulace si ERÚ stanovil tyto cíle a rozhodl o opatřeních, která je pomohou naplnit:

Cena, kterou zákazníci platí, musí odpovídat kvalitě služeb, které dostávají. Regulované společnosti musí reagovat na změny v postavení zákazníků a jejich nové potřeby. Postupy cenové regulace musí motivovat k rozvoji sítí s ohledem na budoucí potřeby, předvídatelnost prostředí, efektivitu a hospodárnost provozu. Dále musí zajistit vysoký standard bezpečnosti a spolehlivosti dodávek energií, a to i na poli kybernetické bezpečnosti a ochrany osobních údajů.

Regulace umožní společnostem dynamicky reagovat na transformaci energetiky proinvestičním přístupem. Regulované subjekty budou mít dostatečné prostředky na potřebné efektivní investice a zároveň nově nastavené postupy regulace sníží jejich finanční rizika. Budou tak moci reagovat na rozvoj obnovitelných a decentralizovaných zdrojů, zavádět chytrá řešení pro dálková měření a řízení soustav, zohlednit rozvoj elektromobility a rozšiřovat digitalizaci. Budou moci pružně reagovat i na jiné neočekávané jevy.

Finanční stabilita regulovaných subjektů, objektivní ocenění aktiv a spravedlivé ocenění míry rizik zajistí výrazně proinvestiční prostředí, ve kterém budou společnosti motivovány realizovat potřebné projekty.

Předvídatelnost regulatorního prostředí, která je posílena plynulým přechodem mezi IV. a V. regulačním obdobím a zachováním většiny dosud platných postupů cenové regulace.

Veřejná konzultace návrhu Zásad cenové regulace pro V. regulační období proběhla na konci roku 2019. ERÚ se v průběhu konzultačního procesu k návrhu Zásad cenové regulace řídil těmito východisky:

- stabilita a dlouhodobá udržitelnost regulačních principů,
- předvídatelnost regulace pro jednotlivé subjekty na trhu s elektřinou a plynem,
- vyváženost regulace z pohledu působení na jednotlivé účastníky trhu,
- objektivnost a transparentnost nastavení regulačních principů a vstupů,
- návaznost na platné legislativní předpisy ČR a EU a jejich aktuální změny.

Veřejný konzultační proces byl zahájen dne 30. srpna 2019 s tím, že lhůta pro podání připomínek byla Úřadem stanovena do 31. prosince 2019, tj. dvojnásobná oproti zákonnému minimu 60 dnů. S cílem lépe zorganizovat proces podávání připomínek i jejich vyhodnocování byla veřejná konzultace rozdělena na dvě dílčí kola. Připomínky vznesené v prvním kole (tj. do 31. října 2019) bylo možno projednat jednotlivými připomínkujícími s Radou. Do veřejného konzultačního procesu se zapojilo celkem 25 účastníků; kromě regulovaných subjektů též zájmová sdružení, obchodníci, výrobci, jedna fyzická osoba a jeden odborový svaz. Celkem bylo vzneseno 184 dílčích připomínek.

Zástupci ERÚ se při vypořádávání připomínek pravidelně setkávali se zástupci připomínkujících subjektů. Při vypořádání připomínek se Úřad řídil následujícími podmínkami:

- vycházet z návrhu Zásad cenové regulace zveřejněných k 30. srpnu 2019 včetně vyhodnocení připomínek a návrhu zdůvodnění jejich vypořádání,
- pojmenovat, ideově pojmut a najít shodu v klíčových zdrojích, podložení nastavení parametrů z mezinárodní praxe,
- podporovat rozvoj nových technologií a motivačních indikátorů,
- analyzovat vzešlé návrhy a vyčíslit jejich dopady,
- hledat i jiné zdroje financování, které budou pocházet z dotačních titulů, připravit mezinárodně uznávanou metodiku k nastavení metodiky posouzení dotačních titulů do regulace,
- zaznamenávat návrhy pro přípravu dalšího regulačního období, které nelze již uplatnit v rámci V. regulačního období, zejména v návaznosti na vývoj vědy a výzkumu (např. projekty Technologické agentury ČR BETA2 a THÉTA), aby se do nastavení promítla motivace pro další investiční záměry.

1.4. Aktivity ERÚ v oblasti vědy a výzkumu

Stěžejní aktivitou v národním prostředí výzkumu, vývoje a inovací je spolupráce s TA ČR, která probíhá zejména v programu BETA2 a programu THÉTA. V obou programech má ERÚ své zástupce v nejvyšších úrovních řízení programu.

V rámci programu BETA2 jsou řešeny projekty Hodnocení efektivity investic v regulovaných sektorech energetiky v České republice a Systém pro zpracování, analýzu a vyhodnocení statistických dat ERÚ. První jmenovaný projekt má za cíl navrhnout komplexní metodiku pro hodnocení efektivity investic do jednotlivých sektorů energetiky a zefektivnit tak využití finančních prostředků a regulovaných plateb za energie. Cílem druhého projektu je pak vyvinout komplexní systém pro proces sběru, analýzy a vyhodnocení statistických dat o provozu energetických soustav. Prostedí výzkumu, vývoje a inovací tak umožňuje využití moderních a pokročilých metod aplikovaného výzkumu v procesech cenové regulace a využití dat o provozu energetických soustav.

Program THÉTA je zaměřen na modernizaci energetického sektoru, včetně výzkumu ve veřejném zájmu a energetických strategií. Zástupci ERÚ spolupracují v Radě programu v celém procesu veřejné soutěže od definice prioritních výzkumných cílů, poskytování role aplikačního garanta žadatelům o podporu, hodnocení o přidělení podpory až po vyhodnocení průběhu a výsledků jednotlivých veřejných soutěží. V současné době má ERÚ roli aplikačního garanta jednomu projektu z 1. veřejné soutěže zaměřené na vývoj nových metodik regulace v podmínkách decentralizace energetiky v sektorech elektro a plynárenství. Ve 2. veřejné soutěži Úřad neposkytl žádnému projektu aplikační garanci. V roce 2019 byla vyhlášena 3. veřejná soutěž a v průběhu roku 2020 proběhne její hodnocení. Úřad zastává roli aplikačního garanta celkem u 12 projektů, které jsou zaměřeny na aktuální problémy z oblasti činností regulátora, jako je inovace tarifní struktury, dopad masivního rozvoje smart meteringu na regulované subjekty a na spotřebitele či řešení tématu energetické gramotnosti.

Dále pak ERÚ aktivně a dlouhodobě monitoruje další národní i nadnárodní programy podpory a dílčí projekty (např. EFEKT, Horizont 2020, Interreg atp.) související s oblastí energetiky, jejím koncepčním řešením a souladem s českou i evropskou politikou v oblasti energetiky a klimatu. Záměrem je provázání jednotlivých výzkumných projektů s jejich optimální aplikací a náplní Úřadu, s cílem uplatnění nových technologií a trendů ve prospěch spotřebitelů.

2. Spotřebitel a maloobchodní trhy

2.1. Ochrana spotřebitele

V roce 2019 pokračoval ERÚ v aktivitách směřujících k právnímu řešení problematiky zprostředkování smluv o sdružených službách dodávky elektřiny. V tomto roce vrcholily práce spojené s novelou energetického zákona v části týkající se ochrany spotřebitele a nově také právní úpravy zprostředkování v energetických odvětvích. Současně Úřad společně s MPO a Českou obchodní inspekcí (ČOI) veřejně a formou účasti v pracovní skupině podpořil snahu dodavatelů v rámci samoregulace posílit ochranu zákazníků. V průběhu roku 2019 pokračovala intenzivní spolupráce ERÚ s ostatními orgány státní správy a samosprávy při řešení podnětů spotřebitelů týkajících se činnosti subjektů podnikajících mimo režim energetického zákona, které nabízejí spotřebitelům zprostředkování uzavírání smluv na dodávku elektřiny, a to na základě výsledků výběrových řízení nebo aukcí.

ERÚ se s vědomím významu prevence pro ochranu spotřebitele, zejména pak do doby přijetí nové právní úpravy zprostředkování v energetických odvětvích, této problematice intenzivně věnoval a navázal spolupráci s organizacemi a orgány, které mají ke spotřebitelům nejbližší. Jedná se zejména o řadu spotřebitelských organizací, občanské poradny a také orgány samospráv. Vedle těchto aktivit Úřad řešil všední problémy běžných spotřebitelů při vyřizování neformálních podnětů. Díky této poradenské a informační činnosti byla a je řada stížností zákazníků vyřešena bezkonfliktně a bez nutnosti zahájení sporného řízení. Některá jednání dodavatelů, která byla předmětem stížností, jsou dále řešena v rámci kontrolní činnosti Úřadu pro podezření z porušení energetického zákona nebo zákona o ochraně spotřebitele.

[Desatero obrany před šmejdů v energetice](#), které jsme zveřejnili na svých webových stránkách, stále představuje aktuální dokument pro pomoc spotřebitelům při uzavírání smluv v energetice. Desatero využíváme i v rámci kampaně pro podporu samoregulace dodavatelů pod hlavičkou Svazu obchodu a cestovního ruchu s názvem „Deklarace účastníků trhu s elektřinou a plynem na ochranu spotřebitelů“, kterou jsme přivítali a zaštiťujeme semináře na související témata. Desatero dále aktivně prezentujeme při přednáškách týkajících se obrany proti energetickým šmejdům napříč ČR.

ERÚ má pravomoc rozhodovat tzv. spotřebitelské spory. Jedná se o případy, kde je na žádost spotřebitele elektřiny, plynu nebo tepla nebo podnikající fyzické osoby rozhodnut jeho spor s držitelem licence. Spotřebitelské spory se týkaly plnění povinností ze smluv o dodávce nebo distribuci elektřiny nebo plynu a dále otázky existence právního vztahu, zejména v případě odstoupení od smlouvy. Typickým případem bylo nesplnění povinnosti řádně vyúčtovat dodávky elektřiny nebo plynu. V roce 2019 Úřad projednal 72 spotřebitelských sporů, z nichž v roce 2019 bylo celkem 33 pravomocně ukončeno.

V roce 2019 jsme projednali 72 spotřebitelských sporů, z nichž 33 bylo pravomocně ukončeno.

Největšími prohřešky, se kterými se ERÚ v rámci své kontrolní a dohledové činnosti setkává na úseku elektroenergetiky a plynárenství, jsou nekalé obchodní praktiky, nevyúčtování dodávek elektřiny nebo plynu, nevyřízení reklamací a stanovení nepřiměřené výše záloh. Vedle diskriminace skupiny zákazníků byly zjištěny případy užití agresivních obchodních praktik vůči spotřebitelům a poskytování nepravdivých informací zákazníkům při změně dodavatele. Dokončena byla také další šetření týkající se nedodržení úředně stanovené ceny obchodníkem v rámci vystavených vyúčtování sdružených služeb dodávky elektřiny zákazníkům. V souladu s cílem zefektivnit ochranu spotřebitele a agendu s tím spojenou ERÚ urychlil předávání výsledků i některých šetření přímo do správního řízení.

2.2. Maloobchodní trhy a ceny

Maloobchodním trhem se rozumí prostředí, v němž obchodníci nabízejí a prodávají služby související s dodávkou plynu konečným zákazníkům. Klíčovými ukazateli pro hodnocení maloobchodního trhu s plynem a elektřinou jsou počet odběrných míst, počet aktivních dodavatelů, dynamika změny dodavatele, tržní podíl jednotlivých dodavatelů a struktura maloobchodní ceny.

ERÚ provádí průběžný monitoring a šetření týkající se fungování trhu s plynem a elektřinou za účelem zjištění, zda na trhu existuje účinná hospodářská soutěž. Na základě monitoringu prováděného v roce 2019 Úřad konstatuje, že na obou trzích existuje účinná hospodářská soutěž a podmínky pro fungování liberalizovaného trhu jsou

Průběžně monitorujeme hospodářskou soutěž na energetických trzích. Můžeme tak konstatovat, že na maloobchodních trzích existuje účinná konkurence. Nasvědčuje tomu například stabilní růst počtu dodavatelů. Naopak jen menšina zákazníků aktivně hledá nejlepší nabídku na trhu.

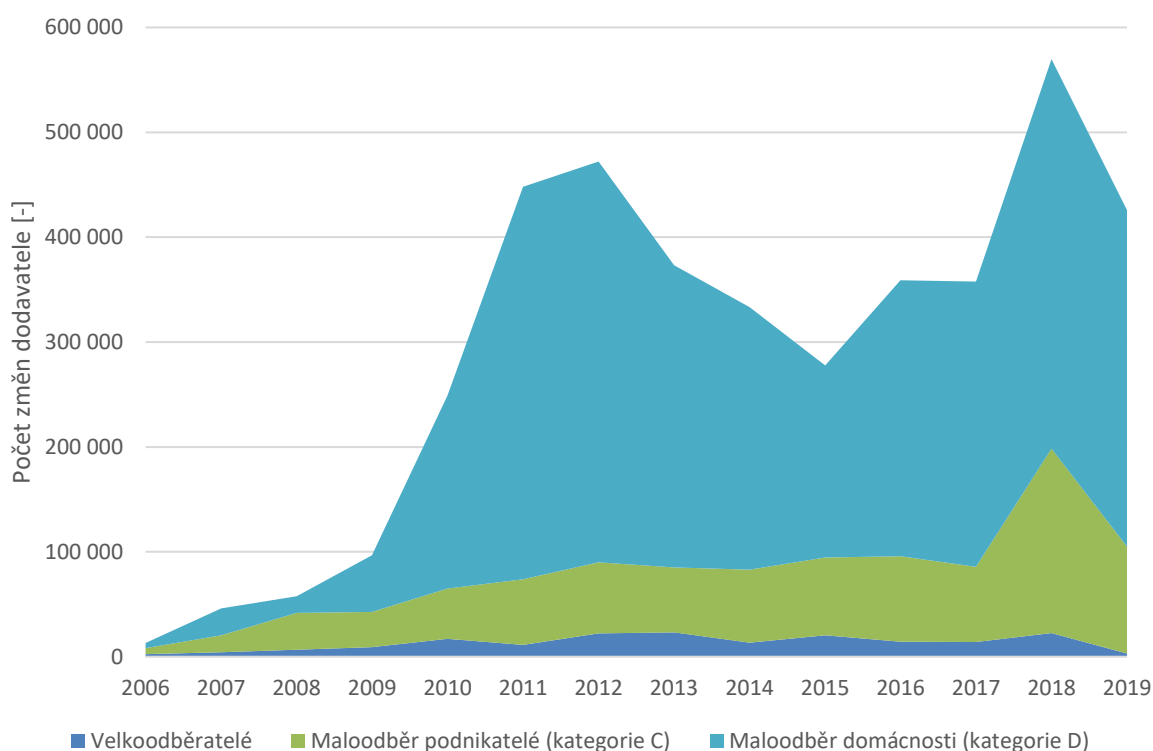
nastaveny správně. Každý zákazník má právo vybrat si takového dodavatele, který bude nejlépe vyhovovat jeho požadavkům. Ve srovnání s ostatními zeměmi EU však svých možností změnit dodavatele využívá poměrně malá část zákazníků. Konkurenční tlak na dodavatele

proto není tak silný, a řada dodavatelů tak může nabízet své služby za vyšší ceny, protože ty jsou jejich zákazníky akceptovány.

Ke konci roku bylo na maloobchodním trhu s elektřinou celkem 83 dodavatelů, kteří jsou subjekty zúčtování. Na trhu s plynem bylo 80 dodavatelů, kteří jsou zároveň subjekty zúčtování, a celkem 125 aktivních dodavatelů, tj. dodavatelů, kteří dodávali plyn konečným zákazníkům, byť nemusí být subjekty zúčtování. Dodavatelé energií využívají k oslovování zákazníků řadu nástrojů, jako je například podomní prodej, účast v hromadných elektronických aukcích nebo akvizice slabších konkurentů. Jeden z nástrojů pro podporu maloobchodního trhu s elektřinou nabízí Úřad formou kalkulátoru porovnání dodavatelů elektřiny, na kterém lze zjistit aktuální nabídky jednotlivých dodavatelů elektřiny. Možnost uvedení své nabídky v kalkulátoru má každý držitel licence na obchod s elektřinou, který Úřadu zašle jeho veřejnou a dohledatelnou nabídku k zahrnutí do kalkulátoru. Poskytování dat a provozování kalkulátoru funguje na dobrovolné bázi.

V roce 2019 změnilo dodavatele elektřiny cca 450 tis. zákazníků, což představuje meziroční pokles o 21 % v porovnání s rekordními hodnotami za rok 2018. Výrazně se lišila skladba uskutečněných změn dodavatele z pohledu kategorií zákazníků. V segmentu velkoobdobatelů došlo k meziročnímu poklesu počtu převodů odběrných míst k jinému dodavateli o 86,3 %, v segmentu maloobdobu podnikatelů pak k poklesu počtu změn dodavatele elektřiny o 42,1 %. V segmentu domácností došlo k meziročnímu poklesu počtu změn dodavatele elektřiny o 13,6 %. Meziroční změny v jednotlivých kategoriích mají pouze ilustrační charakter, protože došlo ke změně ve vykazování na straně operátora trhu a meziročně stoupl počet případů, kde nebyla uvedena kategorie dodavatelů. Vývoj počtu změn dodavatele od liberalizace trhu s elektřinou v r. 2006 je znázorněn v grafu č. 1.

Graf č. 1 – Roční změny dodavatele elektřiny u hlavních kategorií zákazníků

Zdroj: OTE, a.s., úprava ERÚ

Tabulka č. 1 níže obsahuje vývoj dalších ukazatelů relevantních v čase. Pozitivně lze hodnotit zejména skutečnost, že za poslední čtyři roky narostl počet aktivních dodavatelů téměř o třetinu. Dynamika změny dodavatele naproti tomu nedoznala větších změn. Stejně tak úroveň koncentrace trhu zůstává stejná.

Tabulka č. 1 – Vybrané ukazatele maloobchodního trhu s elektřinou

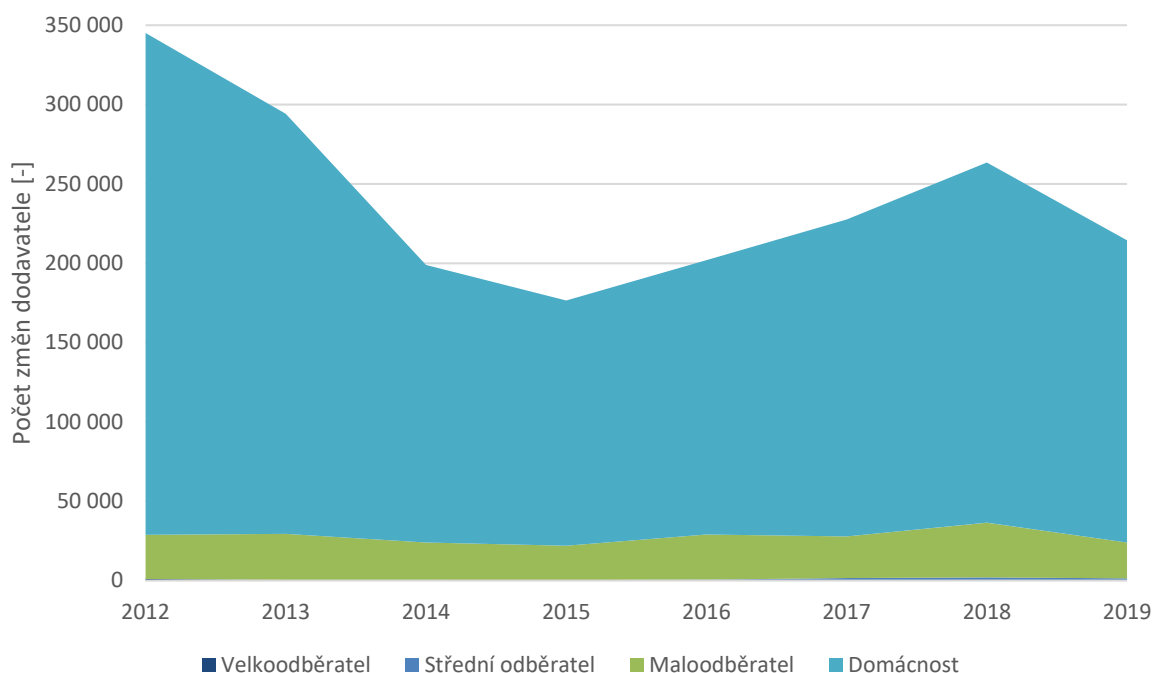
Indikátory maloobchodního trhu (domácnosti)	2016	2017	2018	2019
Počet aktivních dodavatelů elektřiny	61	68	79	83
Tržní podíl tří největších dodavatelů podle odběrných míst [%]	n-a	n-a	n-a	69,5
Počet maloobchodních dodavatelů s podílem zákazníků > 5 %	5	5	5	5
Podíl domácností, které změnil dodavatele [%]	5,09	5,22	7,07	6,07
Switching – maloodběr podnikatelé				13,67 %

Zdroj: OTE, a.s., ERÚ

Dodavatele plynu změnilo více než 214 tis. zákazníků z celkového počtu více než 2,8 milionu odběrných míst. Z toho přes 190 tis. změn se uskutečnilo u nejpočetnější kategorie zákazníků,

domácností. Podrobněji strukturu počtu změn dodavatele plynu ukazuje graf č. 2. Tabulka č. 2 pod ním pak vyjadřuje počet změn dodavatele k počtu odběrných míst (switching).

Graf č. 2 – Počet změn dodavatele plynu v období 2012-2019

Zdroj: OTE, a.s.

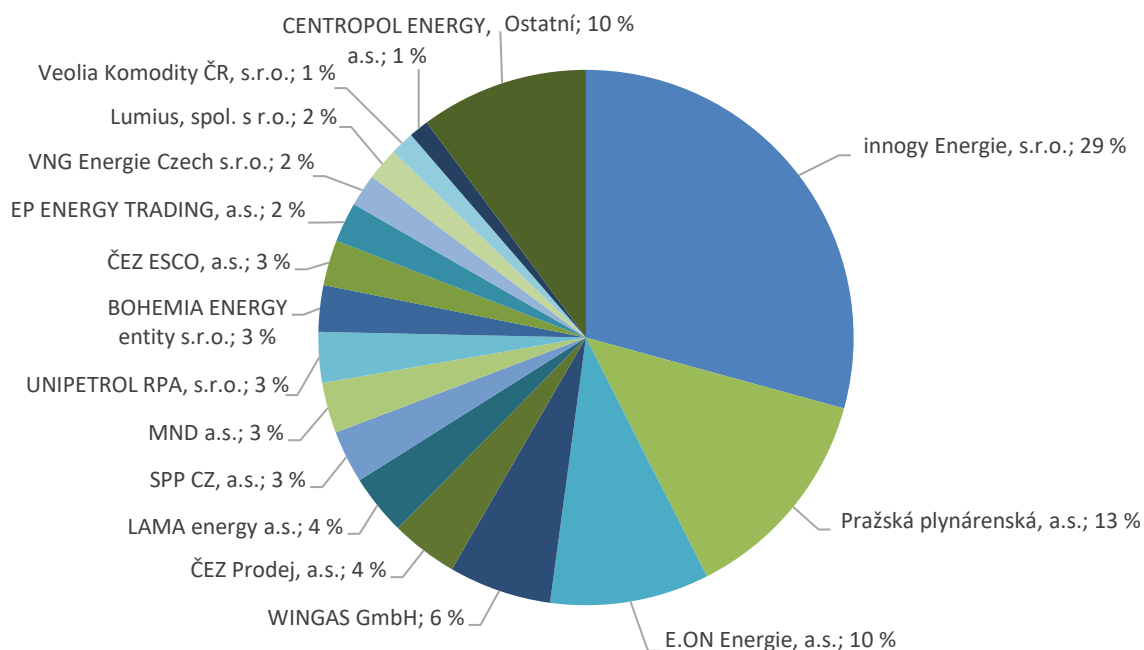
Tabulka č. 2 – Počet změn dodavatele plynu v roce 2019

Kategorie zákazníka	Počet změn dodavatele	Celkový počet odběrných míst	Switching
			[%]
Velkoodběratel	314	1 692	18,6
Střední odběratel	1 123	6 760	16,6
Maloodběratel	22 545	206 264	10,9
Domácnost	190 446	2 619 793	7,3
Celkem	214 428	2 834 509	7,6

Zdroj: ERÚ

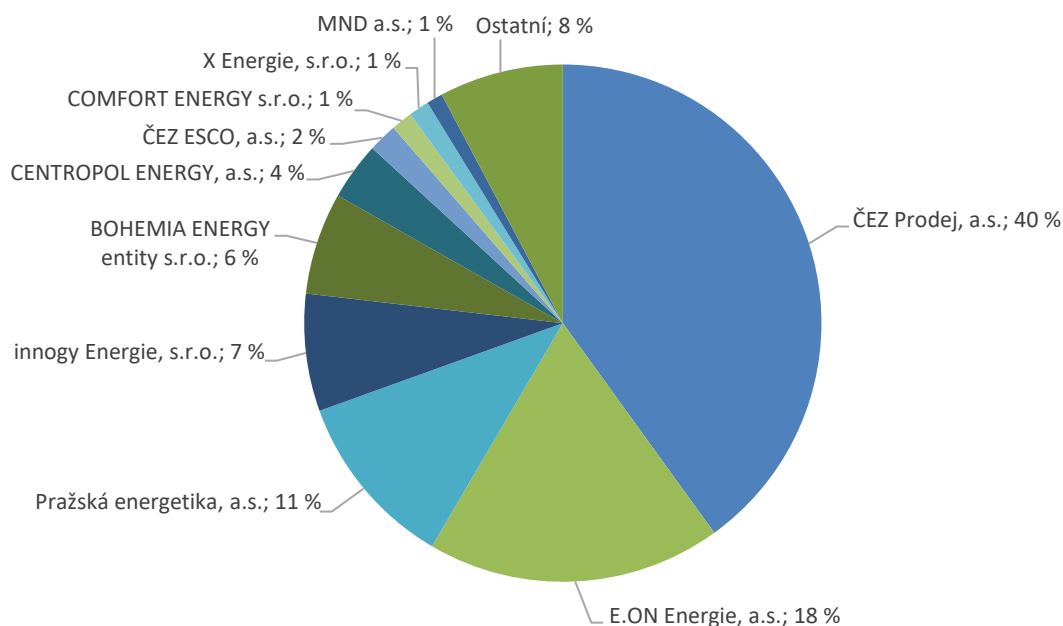
Dalším důležitým indikátorem hospodářské soutěže na maloobchodním trhu jsou tržní podíly jednotlivých dodavatelů. Největším dodavatelem plynu je z pohledu dodaného množství stále společnost innogy Energie, s.r.o. s 29 %, následovaná společností Pražská plynárenská, a.s. s 13 % a společností E.ON Energie, a.s. se 7 %. Podrobnější přehled o zastoupení obchodníků s plynem na dodávkách zákazníkům je zobrazen v následujícím grafu č. 3. Na trhu s elektřinou zůstává největším dodavatelem společnost ČEZ Prodej, a.s., která dodává elektřinu do 40 % odběrných míst v ČR. Následují společnosti E.ON Energie, a.s., s 19 % a Pražská energetika, a.s., s 11 % (viz graf č. 4).

Graf č. 3 – Podíl obchodníků s plynem na dodávkách plynu v roce 2019

Zdroj: OTE *) Pozn.: Obchodníci se zastoupením menším než 1 % jsou zahrnuti do položky ostatní

Graf č. 4 – Podíl obchodníků s elektřinou na odběrných místech ke konci roku 2019

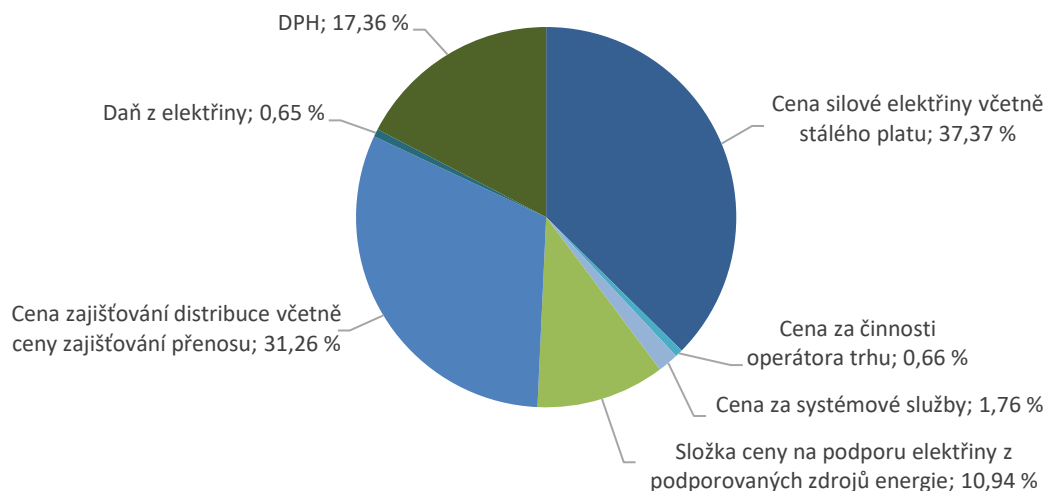

Zdroj: ERÚ *) Pozn.: Obchodníci se zastoupením menším než 1 % jsou zahrnuti do položky ostatní

Celkovou maloobchodní cenu dodávky elektřiny a plynu tvoří několik regulovaných složek a cena komodity (v elektroenergetice nazývaná silová elektřina). Cena komodity, která je do značné míry závislá na velkoobchodní ceně, je výsledkem konkurenčního boje mezi jednotlivými dodavateli. Naopak výši regulovaných složek nemůže dodavatel ovlivnit a závisí na místě (distribuční oblast) a velikosti odběru.

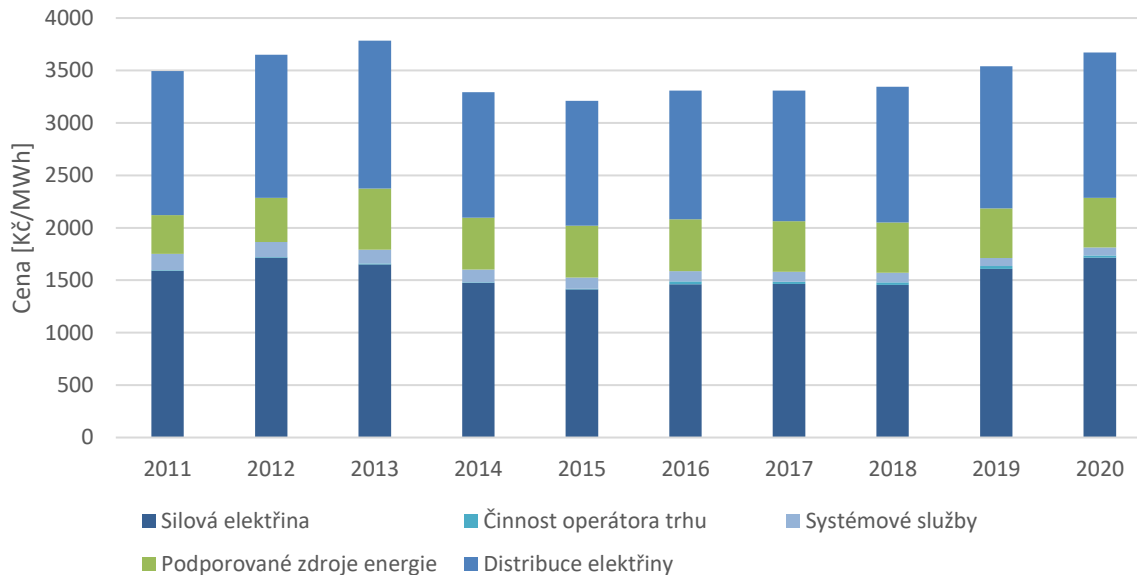
Podíl jednotlivých složek výsledné ceny dodávky elektřiny pro průměrnou domácnost pro rok 2019 znázorňuje graf č. 5 (podíly jsou uvedeny včetně daně z přidané hodnoty a daně z elektřiny). Vývoj průměrné ceny dodávky elektřiny pro maloobtě domácností a jejich jednotlivých složek od roku 2011 je uveden v grafu č. 6.

Graf č. 5 – Podíl složek ceny za dodávku elektřiny pro domácnosti v roce 2019

Zdroj: ERÚ

Graf č. 6 – Očekávaný vývoj průměrné plánované ceny dodávky elektřiny pro domácnosti

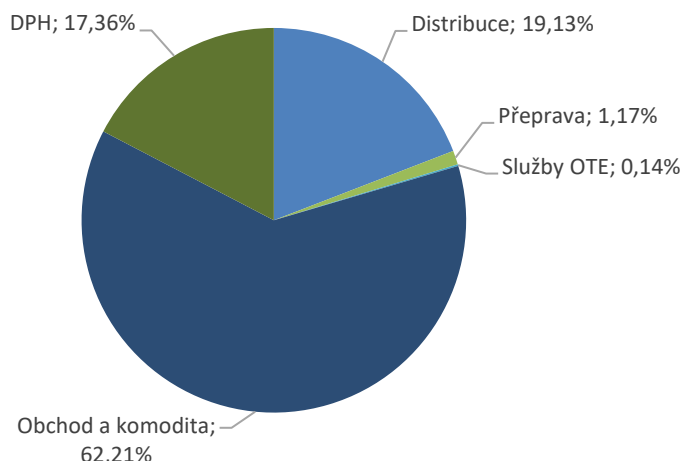

Zdroj: ERÚ

Pro maloobtě podnikatelů činila průměrná plánovaná regulovaná složka ceny související s dodávkou elektřiny pro rok 2019 přibližně 2 159 Kč/MWh, pro rok 2020 činí přibližně 2 204 Kč/MWh. Pro maloobtě domácností činila průměrná plánovaná regulovaná složka ceny související s dodávkou elektřiny pro rok 2019 přibližně 1 932 Kč/MWh, pro rok 2020 činí přibližně 1 957 Kč/MWh.

Struktura průměrné ceny služeb dodávky plynu pro zákazníky v kategorii domácnost v roce 2019 je naznačena v grafu č. 7.

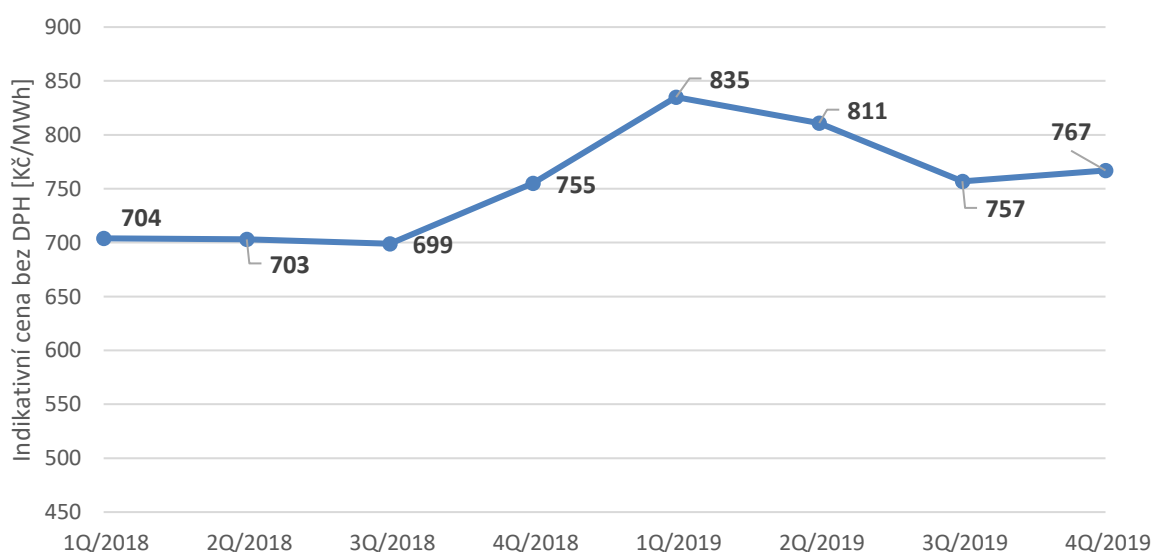
Graf č. 7 – Struktura průměrné ceny služeb dodávky plynu pro zákazníky v kategorii domácnost v roce 2019

Zdroj: ERÚ *) Pozn.: Cena za činnosti operátora trhu obsahuje zvláštní poplatek na činnost ERÚ podle § 17d energetického zákona.

S cílem zvýšit informovanost spotřebitelů Úřad čtvrtletně [zveřejňuje indikativní výši neregulované části ceny](#) plynu pro maloobdávatele a domácnosti (tj. ceny komodity), aby si každý mohl ověřit, zda jeho cena odpovídá aktuální situaci na trhu. V indikativních cenách jsou zohledněny velkoobchodní ceny plynu, marže obchodníků, která pokrývá náklady obchodníků související s dodávkou plynu a přiměřený zisk. Graf č. 8 ukazuje vývoj indikativní ceny z let 2018 a 2019 pro maloobdávatele a domácnosti, kteří využívají plyn k vytápění.

Graf č. 8 – Vývoj indikativní ceny plynu pro charakter odběru „vytápění“

Zdroj: ERÚ

3. Elektroenergetika

Elektřina

Rok 2019 byl svědkem řady významných událostí v sektoru elektroenergetiky. Z pohledu integrace trhu s elektřinou je třeba zdůraznit změny na českém vnitrodenním trhu, který se od 19. listopadu 2019 stal součástí celoevropského propojení vnitrodenních trhů s elektřinou ([Single Intra Day Coupling](#) – SIDC). Vyvrcholila tak několikaletá práce nominovaných operátorů trhu s elektřinou, provozovatelů přenosových soustav a regulačních orgánů ve všech zúčastněných státech. Již první měsíc obchodování přinesl očekávané pozitivní výsledky, když došlo k nárůstu likvidity a množství zobchodované elektřiny se zvýšilo o stovky MWh.

Český vnitrodenní trh se v roce 2019 propojil se zbytkem Evropy. Vyvrcholila tak několikaletá práce nominovaných operátorů trhu s elektřinou, provozovatelů přenosových soustav a regulačních orgánů. Již od prvního dne došlo k výraznému nárůstu likvidity.

V roce 2019 byla také schválena úprava pravidel provozování přenosové soustavy i pravidel provozování distribuční soustavy. Převážná část úprav obou dokumentů byla spjata s implementací síťových kodexů a rámcových pokynů, které vyplývají z evropské legislativy (tzv. třetího energetického balíčku). Při schvalování pravidel provozování bylo hlavním cílem zajistit, aby byla základem pro transparentní a předvídatelné provozování licencované činnosti a nevedla k nerovnováze mezi jednotlivými účastníky trhu s elektřinou. Dalším požadavkem bylo, aby pravidla provozování odrážela nové poznatky z výkonu činnosti provozovatele přenosové soustavy a provozovatele distribuční soustavy.

Za zmínku také stojí zveřejnění zpráv o provozu elektrizační soustavy. Úřad tradičně zpracovává čtvrtletní zprávy (IV. čtvrtletí roku 2018, I., II. a III. čtvrtletí roku 2019) a dále souhrnnou zprávu za předchozí rok. Obsahem těchto zpráv jsou detailní technické statistiky, jako je např. objem výroby elektřiny s rozdělením na jednotlivé technologie či paliva, spotřeba elektřiny s dělením na kategorie odběru či odvětví, přeshraniční toky, instalované výkony a další statistické ukazatele. Novinkou roku 2019 jsou tarifní statistiky včetně jejich vývoje za posledních 10 let. Všechny zprávy o provozu elektrizační soustavy jsou dostupné na [webu ERÚ](#).

3.1. Infrastruktura a cenová regulace

Cenová regulace

Finanční prostředky pro krytí nákladů souvisejících s chodem soustavy na všech úrovních elektrizační soustavy jsou získávány formou regulované ceny účtované zákazníkům. Úřad proto každoročně stanovuje ceny za užívání sítí. Jednotlivé regulované ceny slouží k úhradě různých typů nákladů a ERÚ plně v souladu s platnou metodikou a nejlepší regulační

praxí usiluje o co nejvyšší možnou adresnost mezi původem nákladů a cenou hrazenou zákazníky.

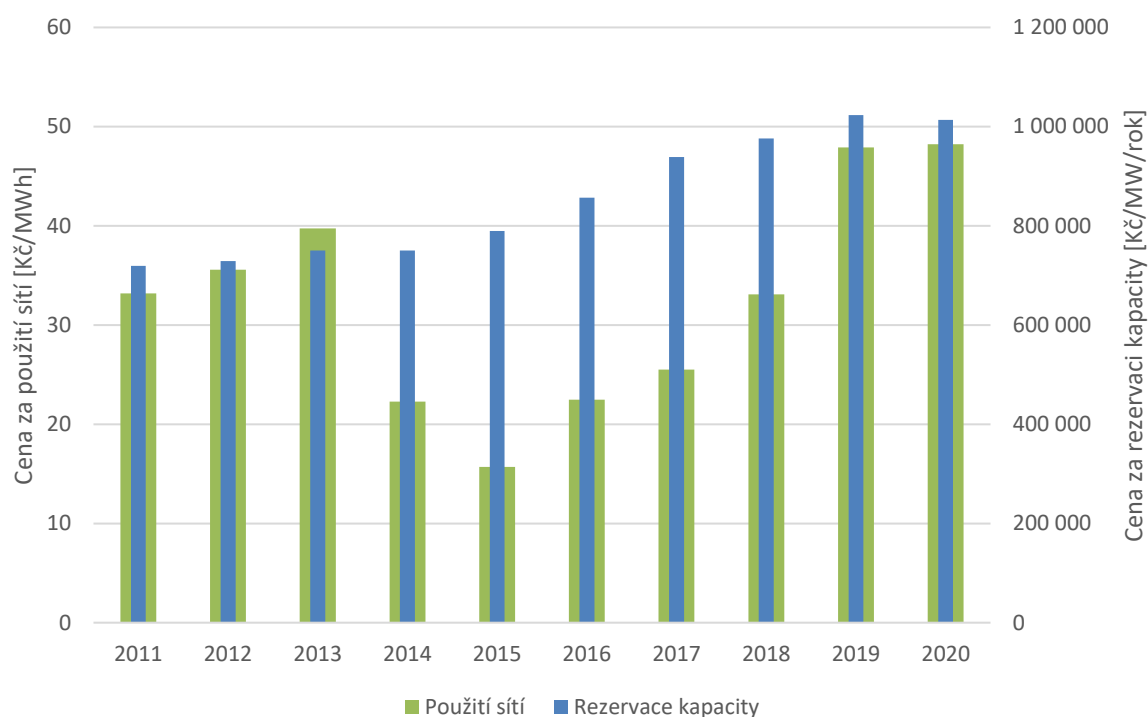
Cena zajišťování přenosu elektřiny se skládá z ceny za rezervovanou kapacitu přenosové soustavy a z ceny za použití sítí přenosové soustavy. Cena za rezervovanou kapacitu přenosové soustavy je dána upravenými povolenými výnosy za činnost přenosu elektřiny vydělenými hodnotou rezervované kapacity přenosové soustavy. Cena za použití sítí přenosové soustavy je odvislá od nákladů na silovou elektřinu pro krytí ztrát v přenosové soustavě. Obě položky jsou upravené o korekční faktor, který odráží přebytek nebo deficit příjmů minulých let a následně vydělenými tzv. technickými parametry, tj. očekávanou sumou rezervované přenosové kapacity a plánovaným celkovým přeneseným množstvím elektřiny.

Cena za rezervaci kapacity přenosové soustavy pro rok 2019 meziročně vzrostla o 4,8 %, kdy jedním z hlavních faktorů bylo zahrnutí významných nedokončených investic s dlouhou dobou realizace do výpočtu povolených výnosů. Tento postup, který je standardně definován v rámci zásad cenové regulace, byl pro ceny roku 2019 uplatněn poprvé.

Cena za použití sítí přenosové soustavy v roce 2019 meziročně vzrostla o 44,7 %, což bylo dáno pokračujícím nárůstem ceny silové elektřiny na burze a dále velkým kladným korekčním faktorem za použití sítí přenosové soustavy za rok 2017. Pro rok 2020 se ceny zajišťování přenosu elektřiny změnilly pouze nepatrně, cena za rezervaci kapacity přenosové soustavy pro rok 2020 poklesla o 0,97 %, cena za použití sítí přenosové soustavy pro rok 2020 meziročně vzrostla o 0,69 %. Vývoj cen zajišťování přenosu elektřiny v letech 2011 až 2020 je uveden v grafu č. 9.

Rostoucí cena silové elektřiny se promítá do nárůstu nákladů na infrastrukturu – cena použití přenosové soustavy mezi lety 2018 a 2019 vzrostla o 45 %.

Graf č. 9 – Vývoj ceny za rezervovanou kapacitu a použití sítí přenosové soustavy

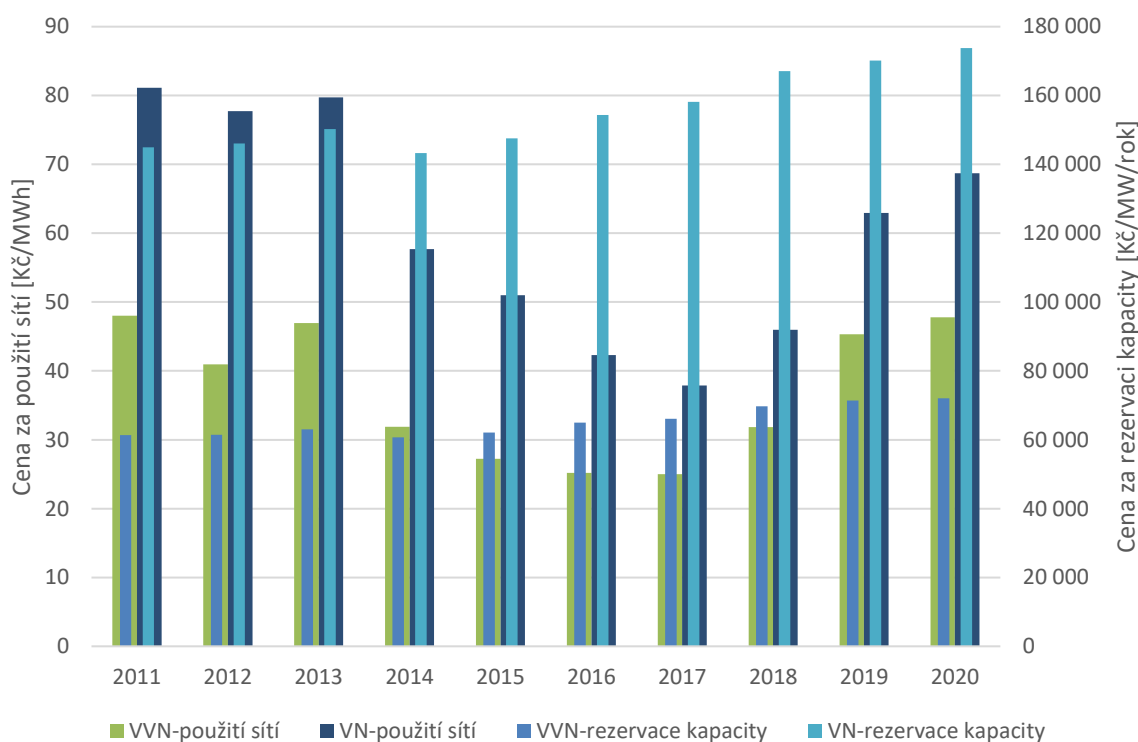
Zdroj: ERÚ

Cena za systémové služby je určena upravenými povolenými výnosy provozovatele přenosové soustavy pro činnost poskytování systémových služeb, které jsou vyděleny předpokládaným množstvím elektřiny odebraným zákazníky připojenými do elektrizační soustavy. Cena za systémové služby pro rok 2019 meziročně klesla o 18,6 %, a to zejména z důvodu snížení nákladů na nákup podpůrných služeb a dále díky výraznému zápornému korekčnímu faktoru. Pro rok 2020 vzrostla cena za systémové služby o 1,22 % oproti roku 2019. Nárůst je způsoben menším záporným korekčním faktorem, než tomu bylo v roce 2019, a cena tedy při obdobných nákladech mírně vzrostla.

Cena zajišťování distribuce elektřiny na hladině velmi vysokého napětí (VVN) a vysokého napětí (VN) se skládá z ceny za rezervovanou kapacitu distribuční soustavy a z ceny za použití sítí distribuční soustavy. Ceny za rezervovanou kapacitu na jednotlivých napěťových hladinách jsou především ovlivněny sjednanými technickými hodnotami rezervované kapacity, velikostí investic na příslušné napěťové hladině a cenou za rezervaci kapacity na úrovni nadřazené přenosové soustavy. Cena za rezervovanou kapacitu distribuční soustavy pro rok 2019 meziročně vzrostla na hladině VVN o 2,4 % a na hladině VN o 1,8 %, a to jak z důvodu investic do distribučních soustav, tak i z důvodu vyšších cen zajišťování přenosu elektřiny, které jsou jedním ze vstupů do výpočtu cen zajišťování distribuce elektřiny. Pro rok 2020 pak cena za rezervovanou kapacitu na hladině VVN o dalších 0,9 % a na hladině VN o 2,2 %. Na vině jsou opět investice do distribučních soustav.

Cena za použití sítí distribuční soustavy pro rok 2019 meziročně vzrostla na hladině VVN o 42,5 % a na hladině VN o 37 %, kdy významný vliv měl opět nárůst ceny silové elektřiny na burze, podobně jako u ceny za použití sítí přenosové soustavy. V roce 2020 cena za použití distribuční sítě meziročně vzrostla na hladině VVN o 5,4 % a na hladině VN o 9,1 %. Podobně jako v případě přenosové soustavy je nárůst zejména v roce 2019 výsledkem růstu ceny silové elektřiny na burze za období, které vstupuje do výpočtu ceny silové elektřiny na krytí ztrát. Vývoj obou uvedených složek ceny zajišťování distribuce elektřiny v letech 2011-2020 je uveden v grafu č. 10.

Graf č. 10 – Vývoj ceny za rezervovanou kapacitu a použití sítí distribučních soustav VN a VVN

Zdroj: ERÚ

Na hladině nízkého napětí (NN) (zákaznické kategorie domácnosti a maloodběratel – podnikatel) jsou regulované ceny stanovovány složitějším způsobem pro větší množství distribučních sazeb. Cena zajišťování distribuce elektřiny na hladině NN se skládá z ceny za příkon podle jmenovité proudové hodnoty hlavního jističe před elektroměrem a z ceny za distribuované množství elektřiny. Meziroční změny u jednotlivých cen zajišťování distribuce elektřiny pro rok 2019 na hladině NN se liší podle sjednané distribuční sazby a pro účely meziročního srovnání je tedy nutné používat průměrné hodnoty. V průměru vzrostla cena zajišťování distribuce

Investice do budoucnosti naší elektroenergetické infrastruktury jsou hlavním příčinou pozvolného růstu regulovaných cen. ERÚ dohlíží na jejich účelnost.

elektřiny na hladině NN meziročně o 4,2 %, což mělo po zahrnutí ostatních regulovaných cen vliv na nárůst průměrné regulované složky ceny související s dodávkou elektřiny na hladině NN meziročně o 2,07 %. Pro rok 2020 vzrostla cena distribuce o 2,6 %, což vedlo k meziročnímu růstu regulovaných cen o 1,5 %. Výraznější vliv na nárůst ceny měly opět investice do distribučních soustav.

Cena za činnosti operátora trhu v elektroenergetice vzrostla pro rok 2019 meziročně o 28,3 % na 6,93 Kč/odběrné místo/měsíc). Hlavním důvodem byl nárůst nákladů na činnost související s administrací a výplatou podpory z podporovaných zdrojů energie, která je spolu s činnostmi související se zúčtováním odchylek zahrnuta v ceně za činnosti operátora trhu v elektroenergetice. Pro rok 2020 naopak tato cena klesla o 26,7 % na 5,08 Kč/odběrné místo/měsíc. Výše poplatku na činnosti ERÚ, který je součástí ceny za činnosti operátora trhu, se nezměnila a činí 2,39 Kč/odběrné místo/měsíc.

Sítě a kodexy

Rozvoj decentrální výroby elektřiny vyvolává nové nároky zejména na distribuční síť. Úřad proto věnuje zvýšenou pozornost jejich připravenosti na očekávané změny v energetice. Samovýroba elektřiny v malých řádově kilowattových zdrojích, rozvoj využívání akumulčních zařízení (baterií) v domácnostech, aktivní účast zákazníků na trhu (dodávka elektřiny z vlastní samovýroby do soustavy a nabízení podpůrných služeb) a další, vyžaduje, aby byly sítě správně a dostatečně kapacitně dimenzované a optimálně řízené. K tomu by mělo přispět zavádění digitálních technologií v oblasti řízení sítí, zavádění digitálních dálkově ovládaných zařízení měřících spotřebu elektřiny u zákazníků na nejnižších napěťových hladinách, nových požadavků na formát a strukturu dat vyměňovaných mezi účastníky trhu, nových požadavků na připojení a řízení výrobních zdrojů atd.

Domníváme se, že na maloobchodním trhu existuje účinná hospodářská soutěž. Výmluvným důkazem je postupný nárůst počtu aktivních obchodníků. Naopak míra switchingu nás řadí spíše k evropskému průměru a bývalí monopolisté stále kontrolují významnou část trhu.

Na národní úrovni Úřad jednal s provozovateli soustav v rámci procesu tvorby a schvalování změn Pravidel provozování přenosové soustavy nebo Pravidel provozování distribuční soustavy. Řada těchto změn byla vyvolána převážně novými podmínkami pro připojení výroby a spotřeby, vyplývající ze síťových kodexů a rámcových pokynů. Dále probíhala jednání s účastníky trhu v souvislosti s úpravou vyhlášky č. 540/2005 Sb., o kvalitě dodávek elektřiny a souvisejících služeb v elektroenergetice a vyhlášky č. 408/2015 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou. Rovněž probíhala jednání s provozovateli distribučních soustav v důsledku přehodnocení a přenastavení stávajících parametrů kvality dodávek elektřiny, které přispívají

prostřednictvím bonusů a malusů k motivaci provozovatelů distribučních soustav investovat a rozvíjet elektrizační síť a zavádět nové technologie. Za zmínku rozhodně stojí zlepšení komunikace s provozovateli distribučních soustav na lokální úrovni a částečně došlo ke kultivaci trhu, na kterém působí lokální provozovatelé distribučních soustav.

Stále větší význam mají síťové kodexy a rámcové pokyny přijaté na evropské úrovni jako nařízení Evropské komise a metodologie pro jejich implementaci. Jejich implementace probíhá souběžně na celounijní, regionální a národní úrovni. Síťové kodexy a rámcové pokyny jsou děleny do tří skupin:

- a) připojení – nařízení (EU) 2016/631, nařízení (EU) 2016/1388 a nařízení (EU) 2016/1447,
- b) provoz – nařízení (EU) 2017/1485 a nařízení (EU) 2017/2196,
- c) obchod – nařízení (EU) 2015/1222, nařízení (EU) 2016/1719 a nařízení (EU) 2017/2195.

V případě připojovacích síťových kodexů probíhala implementace téměř výhradně na národní úrovni a v roce 2019 navazoval ERÚ na práci z předešlých let. Práce probíhá v rámci několika expertních pracovních skupin (ať už zřízených ERÚ ve spolupráci s MPO, nebo fungujících pod záštitou provozovatelů distribučních soustav). Požadavky, které kladou jednotlivé síťové kodexy na připojení výroben elektřiny, spotřeby připojené k přenosové soustavě a vysokonapěťové stejnosměrné soustavy byly zahrnuty do Pravidel provozování přenosové soustavy a Pravidel provozování distribuční soustavy). S ohledem na složitost a náročnost celého procesu bylo nutné provést implementaci ve dvou fázích, kdy nejdříve byly stanoveny požadavky na úrovni přenosové soustavy a následně byly stanoveny požadavky pro úroveň distribučních soustav. Tento postup byl zvolen z důvodu zajištění kontinuity a systémové provázanosti, jelikož se jedná o požadavky, které mají zásadní dopad na provoz sítí a výrobních zařízení. Již dnes je nepochybné, že tyto požadavky budou znamenat zásadní investice na straně připojovaných subjektů. Nicméně lze očekávat, že takové investice vyvolají změny na poli vývoje výrobních a spotřebních zařízení a technologií.

Národní implementace provozních nařízení se v roce 2019 soustředila na tvorbu a přijetí metodik, které jsou ryze vnitrostátního charakteru. Jedná se především o metodiky vyplývající z nařízení (EU) č. 2017/2196 – kodex sítě pro obranu a obnovu soustavy. Tyto metodiky stanovují základní postupy v případě obrany soustavy před rozsáhlými poruchami a obnovení napájení po takových poruchách. V souladu s nařízením byl vytvořen plán obrany soustavy, který vycházel ze stávajícího plánu obrany a obnovy. Obdobně byl vytvořen i plán obnovy. Oba plány byly doplněny dle požadavků nařízení a byla striktně oddělena opatření pro normální provoz (nápravná opatření) a opatření plánu obrany soustavy a plánu obnovy. Významnou změnou je i přechod ze čtyřstupňového na šestistupňový systém automatického frekvenčního odlehčování (SAFO). Metodiky byly stanoveny a přijaty v souladu s požadavky předmětného síťového kodexu, proto lze považovat v tomto ohledu (tj. naplnění povinnosti stanovit a schválit metodiky) implementaci nařízení (EU) č. 2017/2196 za dokončenou a nyní bude probíhat monitoring jeho naplňování. Obdobně tomu je i u metodik, které jsou ryze

národního charakteru dle nařízení (EU) č. 2017/1485 – provoz elektrizačních soustav. Implementace síťových kodexů a rámcových pokynů na regionální a unijní úrovni je popsána v kapitole 5.

Činnost Úřadu v oblasti kvality dodávek elektřiny byla zaměřena zejména na sledování dosahované úrovně kvality dodávek elektřiny a dodržování standardů kvality předepsaných vyhláškou č. 540/2005 Sb., o kvalitě dodávek elektřiny a souvisejících služeb v elektroenergetice, ve znění pozdějších předpisů. Úroveň kvality dodávek v distribučních soustavách je měřena ukazateli nepřetržitosti dodávek elektřiny podle § 21 výše uvedené vyhlášky. Vyhláškou jsou definovány základní ukazatele nepřetržitosti, a to průměrný počet přerušení distribuce elektřiny u zákazníků v hodnoceném období (SAIFI), průměrná souhrnná doba trvání přerušení distribuce elektřiny u zákazníků v hodnoceném období (SAIDI) a průměrná doba trvání jednoho přerušení distribuce elektřiny u zákazníků v hodnoceném období (CAIDI). Výsledky sledování ukazatelů nepřetržitosti za rok 2019 jsou uvedeny v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3 – Ukazatele nepřetržitosti distribuce elektřiny v roce 2019

Ukazatel*	ČEZ Distribuce	E.ON Distribuce	PRE distribuce	ČR
SAIFI [přerušení/rok]	2,90	1,97	0,36	2,32
SAIDI [min/rok]	348,52	281,20	29,61	288,73
CAIDI [min]	120,35	142,48	81,87	124,38

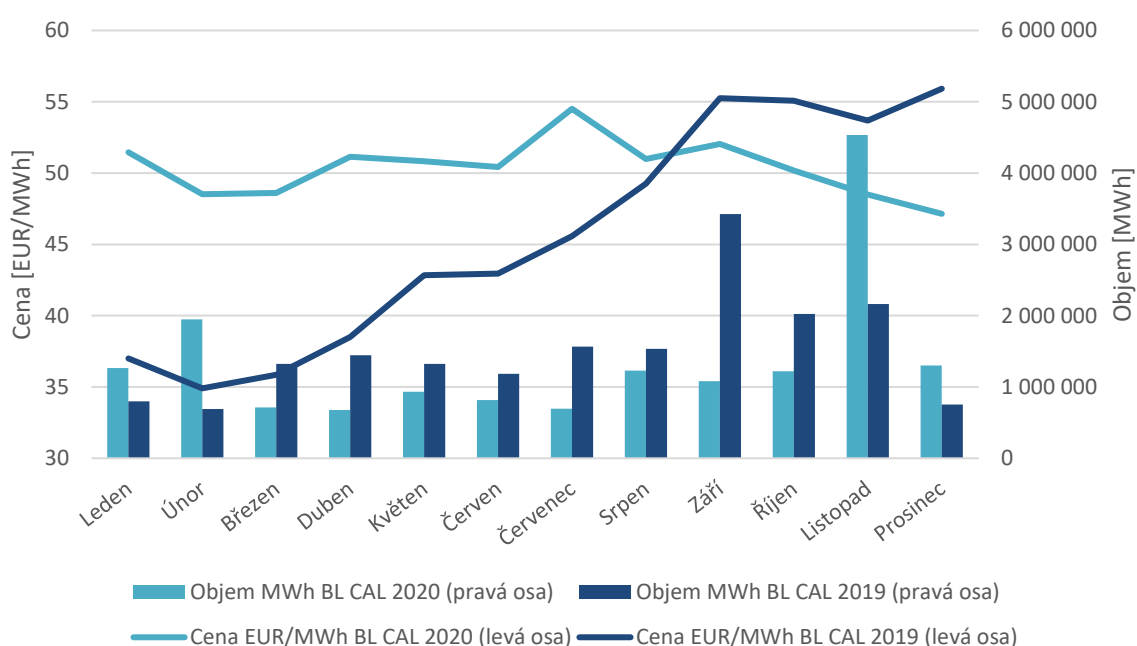
Zdroj: ERÚ, *) systémové ukazatele, které zahrnují veškeré kategorie přerušení podle přílohy č. 4 k vyhlášce č. 540/2005 Sb.

Dne 24. května 2019 ERÚ schválil [Desetiletý plán rozvoje přenosové soustavy ČR](#) na období 2019-2028. Desetiletý plán rozvoje soustavy zpracovává východiska pro hlavní investiční záměry v horizontu příštích deseti let. S ohledem na přeshraniční charakter obchodu s elektřinou, je jeho obsah úzce spjat s nezávazným desetiletým plánem rozvoje sítě pro celou Evropskou unii, který zpracovává Evropská síť provozovatelů přenosových soustav elektřiny (ENTSO-E). Přímoú návaznost na plán rozvoje soustavy má unijní seznam projektů společného zájmu. Do aktuálního seznamu projektů společného zájmu byl na úrovni přenosové soustavy zařazen klaster projektů – sdružující investiční záměry vnitrostátních vedení a rozveden v oblasti rozveden Verněřov, Vítkov, Přeštice, Kočín a Mírovka. U těchto investičních záměrů ERÚ ověřil konzistenci s národním desetiletým plánem i s evropským desetiletým plánem rozvoje soustavy (TYNDP) a na základě toho souhlasil se zařazením všech výše uvedených projektů na aktuální seznam. Na úrovni distribučních projektů je pak obsažen projekt ACON provozovatele distribuční soustavy E.ON Distribuce, a.s., avšak bez přímé souvislosti s desetiletým plánem přenosové soustavy.

3.2. Velkoobchodní trh

Na velkoobchodní úrovni je elektřina v České republice obchodována prostřednictvím Evropské energetické burzy EEX (dříve energetická burza PXE), bilaterálních obchodů a krátkodobých trhů organizovaných OTE. V roce 2019 bylo přes EEX (jak přímo přes obchodní platformu, tak pouze clearované OTC transakce) pro český trh v dlouhodobém časovém horizontu zobchodováno celkem 30,4 TWh elektřiny (- 48 % oproti předchozímu roku). Z tohoto objemu bylo 16,4 TWh s vypořádáním v roce 2020. Graf č. 11 srovnává objem a ceny produktů BL CAL 2019 obchodovaných na EEX v roce 2018 a stejné statistiky produktu BL CAL 2020 obchodovaných v roce 2019.

Graf č. 11 – Srovnání ročních produktů futures BL CAL 2019 a BL CAL 2020

Zdroj: PXE, a. s.

Krátkodobé obchodování probíhá prostřednictvím organizovaných trhů (denní, vnitrodenní, vyrovnávací a blokový trh) OTE nebo prostřednictvím burzovně neregistrovaných bilaterálních obchodů. Na denním trhu bylo v roce 2019 zobchodováno 21 712 GWh, a dále prostřednictvím dvoustranných smluv evidovaných v systému operátora trhu mezi účastníky trhu bylo zobchodováno celkem 75 396 GWh. Na blokovém trhu bylo zobchodováno 5 GWh a na vnitrodenním trhu celkem 670 GWh elektřiny. Zde došlo k významnému nárůstu oproti roku 2018 z důvodu propojení organizovaného vnitrodenního trhu s elektřinou v ČR s ostatními zeměmi EU (SIDC, dříve také známé pod zkratkou XBID).

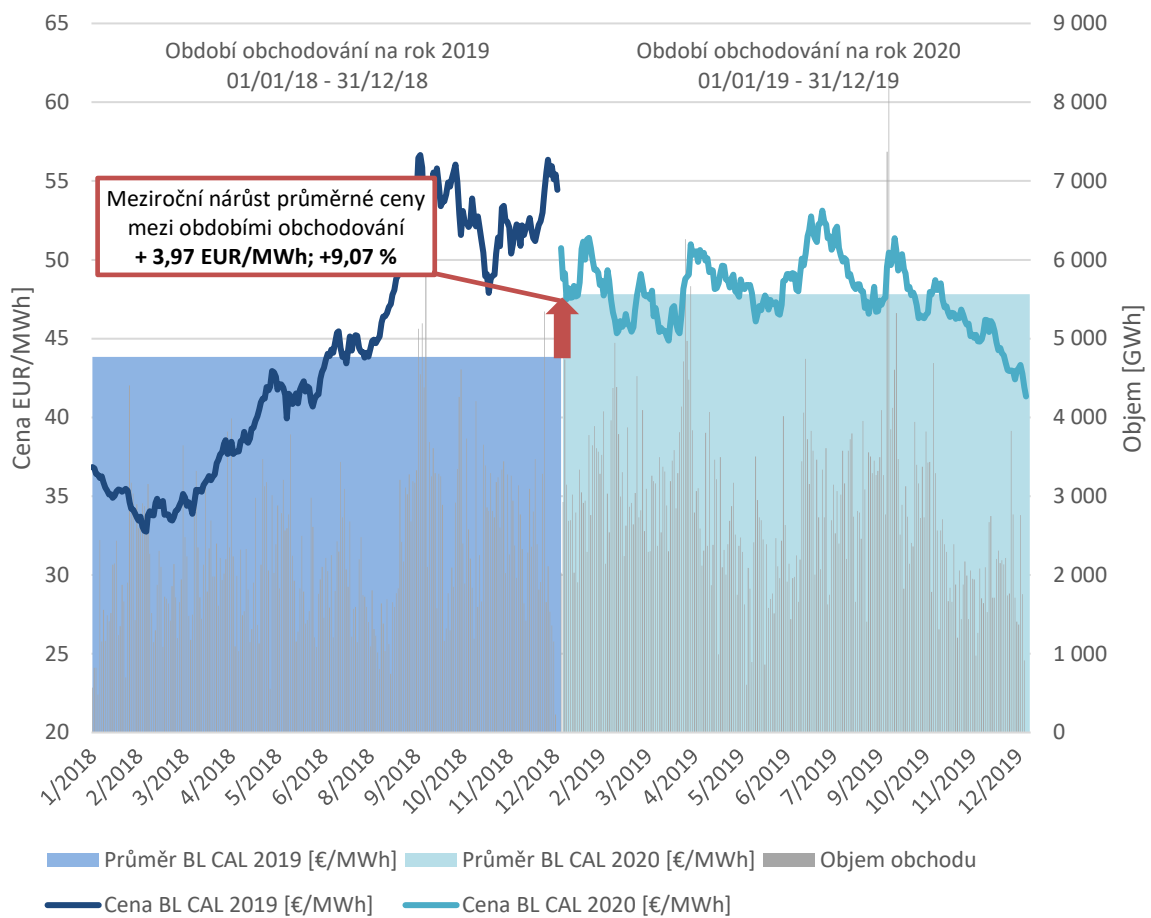
Tabulka č. 4 – Ukazatele velkoobchodního trhu

Indikátory velkoobchodního trhu s elektřinou	2016	2017	2018	2019
Výroba elektřiny	83 302 GWh	87 038 GWh	88 000 GWh	86 989 GWh
Účastníci krátkodobých trhů s elektřinou a plynem	105	106	113	121
Celková spotřeba	72 418 GWh	73 818 GWh	73 941 GWh	73 931 GWh
Importované množství	8 608 GWh	10 388 GWh	10 431 GWh	10 955 GWh
Exportované množství	19 447 GWh	23 576 GWh	24 310 GWh	23 622 GWh
Počet obchodníků aktivních na velkoobchodním trhu	328	357	378	397
Objem zobchodovaný na krátkodobých trzích s elektřinou	132 033 GWh	135471 GWh	132 392 GWh	120 667 GWh
Celkový zobchodovaný objem	160 603 GWh	152 599 GWh	163 097 GWh	148 573 GWh
Vážený průměr cen na denním trhu	31,18	37,00	46,81	40,80

Zdroj: OTE, a.s., PXE, a.s., ERÚ

Pro český trh je rozhodujícím velkoobchodním trhem Německo, a to z důvodu násobně vyšší likvidity na tamějším dlouhodobém trhu. Graf č. 12 zobrazuje ceny elektřiny ročních produktů na burze EEX v EUR/MWh s dodávkou v německo-lucemburské obchodní zóně, včetně objemů obchodů v letech 2017 a 2019 s nákupem elektřiny na roky 2019 a 2020. Cena základního pásma ročního produktu postupně vystoupala k hodnotě přes 50 EUR/MWh, a v jejíž těsné blízkosti oscilovala v průběhu celého sledovaného období v roce 2019. Jak je vysvětleno v kapitole 3.1., rostoucí cena silové elektřiny se projevila i ve zvýšení regulované ceny za použití sítí přenosové soustavy a distribučních soustav.

Graf č. 12 – Ceny elektřiny na burze EEX v EUR/MWh

Zdroj: EEX

4. Plynárenství

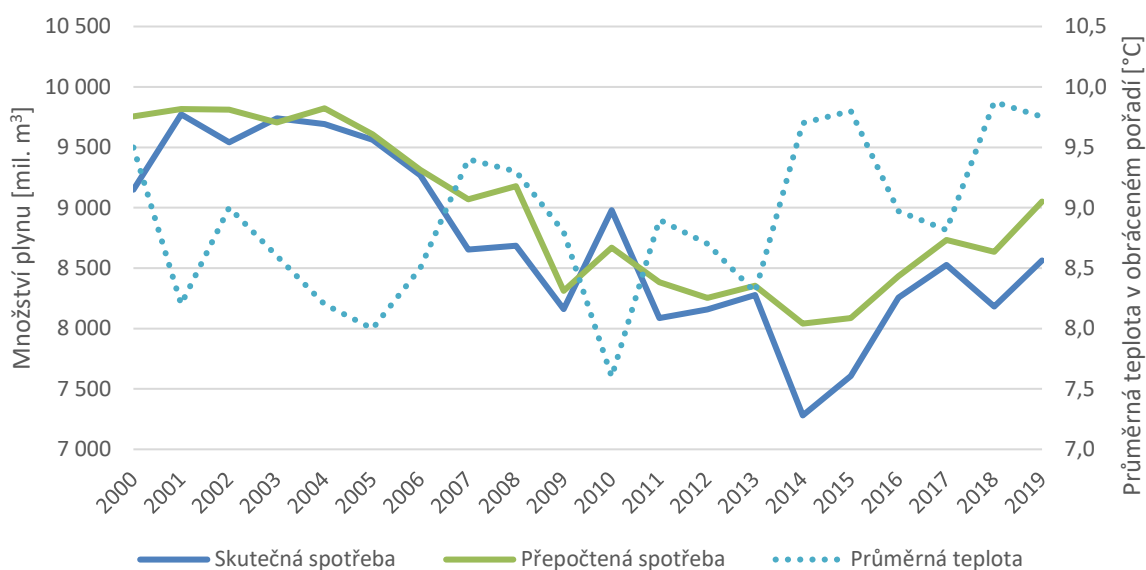
Celková roční spotřeba zemního plynu v ČR dosáhla v roce 2019 hodnoty 8 565 mil. m³ tj. 91 398 GWh (průměrná hodnota spalného tepla dosahovala v ČR 10,67 kWh/m³). Proti roku 2018 došlo ke zvýšení skutečné spotřeby o 4,7 %. Průměrná roční teplota byla 9,8 °C s odchylkou +1,8 °C od dlouhodobého teplotního normálu a -0,1 °C od roku 2018. Rok 2019 se stal po roce 2018 druhým nejteplejším rokem za posledních třicet let. Podíl spotřeby v topném období představoval cca 68 % souhrnné roční spotřeby. Nejnižší měsíční spotřeba byla naměřena v červnu (378 mil. m³ tj. 4 027 GWh) a naopak nejvyšší v lednu (1 284 mil. m³ tj. 13 725 GWh).

Nárůst ve spotřebě proti stejnému období roku 2018 byl zaznamenán převážně ve II. a III. čtvrtletí. Přepočtem na podmínky dlouhodobého teplotního normálu za pomoci teplotních gradientů dosáhla spotřeba zemního plynu v roce 2019 hodnoty 9 052 mil. m³ tj. 96 600 GWh s meziročním nárůstem 4,8 %.

Další zajímavé informace jsou k nalezení na webu ERÚ, kde každé čtvrtletí zveřejňujeme [detailní statistiky o spotřebě zemního plynu](#).

Spotřeba zemního plynu v ČR za posledních 13 let nepřekonalala hranici 9 mld. m³ (96 TWh), která nebyla na přelomu tisíciletí nikterak neobvyklá. Spotřeba zemního plynu v ČR je pod silným vlivem průběhu dosažených atmosférických teplot, které jsou v důsledku klimatických změn nad dlouhodobým normálem. Výjimkou byl pouze rok 2010, kdy byla naměřena i největší spotřeba za posledních deset let. Naopak nejnižší spotřeba byla zaznamenána v roce 2014. Rozdíl mezi největší spotřebou v roce 2010 a nejnižší spotřebou v roce 2014 byl cca 1,7 mld. m³ (17,7 TWh). Největším propadem ve spotřebě, a to o 12 %, byl právě rok 2014 s celkovou spotřebou 7,3 mld. m³ (77,4 TWh), což byla vůbec nejnižší spotřeba plynu od roku 1995. V roce 2019 byla dosažena téměř stejná skutečná spotřeba zemního plynu jako v roce 2017, avšak při výrazně vyšší naměřené teplotě (+1 °C).

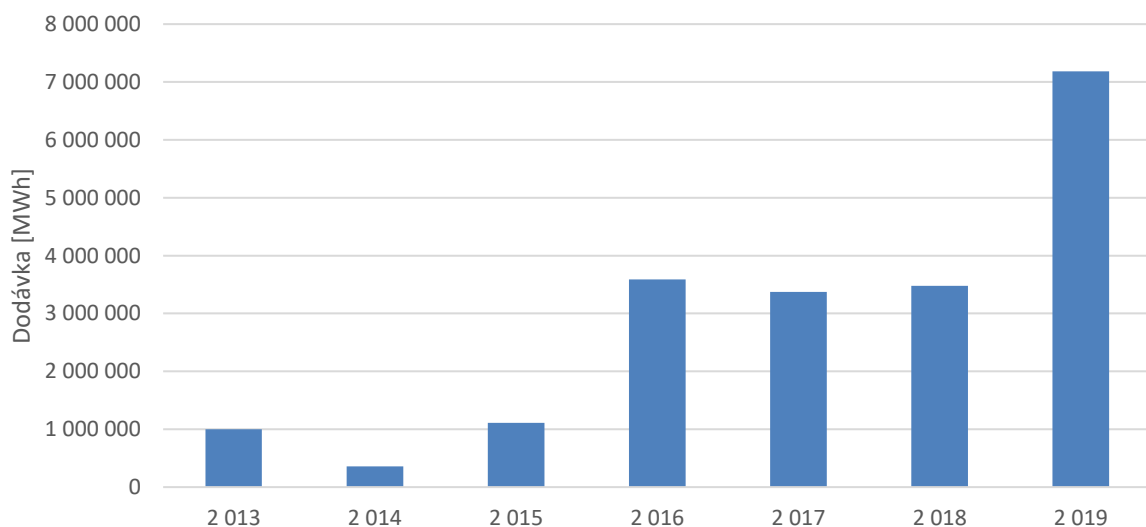
Graf č. 13 – Celkové vyhodnocení spotřeby plynu v ČR v letech 2000-2019 (s uvedením přepočtu na podmínky dlouhodobého teplotního normálu)

Zdroj: ERÚ

Dlouhodobý pokles spotřeby zemního plynu je v posledních letech mírně vyrovnáván spotřebou zemního plynu na výrobu elektřiny a v malé míře dodávkou plynu do CNG stanic. Paroplynová elektrárna Počeradý, která se stává stále významnějším prvkem plynárenské soustavy, byla v roce 2019 provozována takřka nepřetržitě. Tento nárůst výroby elektrické energie byl dán příznivějšími podmínkami pro ekonomiku provozu, neboť došlo k výraznému poklesu ceny plynu na trhu. Spotřeba elektrárny Počeradý se meziročně zvýšila o 106 % na celkových 7 182 GWh plynu. Zvýšená výroba elektřiny z plynu se promítla do rostoucí křivky zobchodovaného množství na spotových trzích, jak je popsáno níže.

Graf č. 14 – Paroplynová elektrárna Počeradý – dodávka zemního plynu přes předávací měřicí místo Bečov 2013-2019

Zdroj: ERÚ

4.1. Infrastruktura a cenová regulace

Na základě zásad cenové regulace jsou provozovatelům distribučních soustav, provozovateli přepravní soustavy a operátorovi trhu stanoveny upravené povolené výnosy a z nich vypočteny regulované ceny pro daný rok, nejinak tomu bylo i pro rok 2019. Pro stanovení povolených výnosů provozovatelů distribučních soustav a operátora trhu se využívá princip metodiky regulace revenue-cap. V případě stanovení povolených výnosů pro provozovatele přepravní soustavy se uplatňuje kombinace principů revenue-cap a price-cap.

Upravené povolené výnosy provozovatele přepravní soustavy pro rok 2019 meziročně stouply o 17,52 %. Vliv na tento nárůst mělo zvýšení korekčního faktoru pro službu přepravy plynu oproti minulému regulovanému roku. Vzhledem k nárůstu upravených povolených výnosů stoupla průměrná výše ceny služby přepravy plynu do domácího bodu oproti roku 2018 o 47,23 % na 17,26 Kč/MWh. Tato cena je integrována do regulovaných cen služby distribuční soustavy, a v závislosti na kategorii zákazníka (domácnost, malooběratel, střední odběratel nebo velkooběratel) tvoří asi 1-2 % z celkové ceny za službu dodávky plynu.

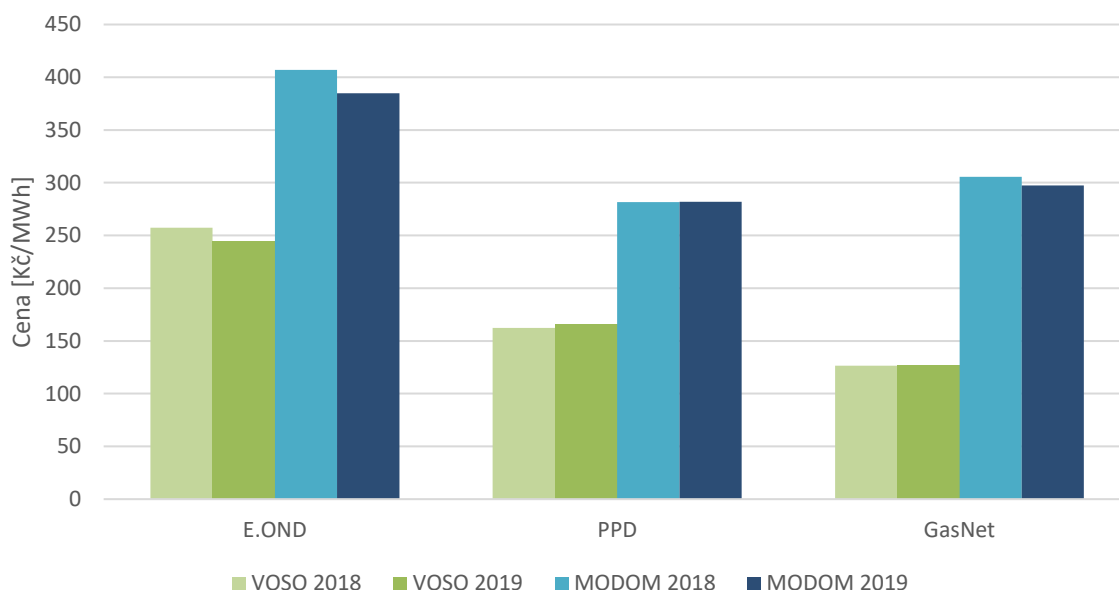
Cena za služby distribuční soustavy se stanovuje ve dvou formách. První formou je jednosložková cena, která je určena pro zákazníky se specifickým charakterem využití odběrného místa. Převážná část ročního odběru na takovém odběrném místě je spotřebována v několika dnech v průběhu roku.

Druhou formou ceny za služby distribuční soustavy je dvousložková cena, která se skládá z variabilní a stálé složky ceny. U dvousložkové ceny je variabilní část ceny služby distribuční soustavy stanovena pevnou cenou za distribuovaný plyn v Kč za MWh. Její výše je závislá na množství spotřebovaného plynu. Stálou složku ceny pro zákazníky kategorie malooběratel a domácnost (MODOM) s ročním odběrem plynu do 63 MWh představuje stálý měsíční plat za přistavenou kapacitu. Jeho výše se odvíjí dle příslušného distribučního území a dle zařazení do odběrného pásma, které je určené přepočtenou roční spotřebou v odběrném místě.

Zákazníci kategorie malooběh a domácnost s ročním odběrem plynu nad 63 MWh hradí stálou složku ceny prostřednictvím pevné ceny za denní rezervovanou distribuční kapacitu. U kategorie zákazníků střední odběratel a velkooběratel (VOSO) je tato složka ceny stanovena na základě výpočtu logaritmického vzorce v závislosti na denní rezervované distribuční kapacitě na dobu neurčitou. Zákazník ji hradí nejčastěji měsíčně jako pevnou cenu za denní rezervovanou kapacitu.

Průměrná cena služby distribuční soustavy zahrnující službu přepravy plynu do domácího bodu pro rok 2019 klesla oproti předchozímu roku v průměru o 0,60 %. Pokles byl způsoben zejména zápornou výší korekčních faktorů pro provozovatele distribučních soustav. Meziroční porovnání změny průměrné ceny služby distribuční soustavy včetně služby přepravy do domácího bodu pro jednotlivé kategorie zákazníků podle provozovatelů distribučních soustav je znázorněn v následujícím grafu č. 15.

Graf č. 15 – Porovnání průměrných regulovaných cen za distribuci plynu (distribuce, přeprava, OTE) v letech 2018 a 2019 podle provozovatelů distribučních soustav

Zdroj: ERÚ

Pro rok 2019 byla pevná cena zúčtování hrazená operátorovi trhu stanovena ve výši 0,71 Kč/MWh. Meziroční pokles, který činí u této ceny 1,99 %, byl způsoben zápornou hodnotou korekčního faktoru za činnost operátora trhu.

V roce 2019 ERÚ pokračoval v přípravě odůvodněného rozhodnutí požadovaného čl. 27 odst. 4 nařízení Komise (EU) 2017/460 – kodex sítě harmonizovaných struktur přepravních sazeb pro zemní plyn (NC TAR), na jehož základě budou od roku 2020 stanovovány příslušné ceny za službu přepravy plynu. V lednu 2019 byly podle čl. 26 NC TAR zveřejněny připomínky v rámci tříměsíční veřejné konzultace, která probíhala v posledním čtvrtletí roku 2018. ACER v souladu s čl. 27 předmětného nařízení provedl analýzu konzultačního dokumentu vč. posouzení doručených připomínek. Ve stanovené lhůtě dvou měsíců po ukončení konzultace, tj. dne 28. února 2019, ACER zaslal ERÚ a Komisi závěr své analýzy konzultačního dokumentu. Tyto závěry analýzy byly v březnu 2019 zveřejněny. Následně bylo 21. května 2019 přijato a zveřejněno odůvodněné rozhodnutí v souladu s čl. 27 odst. 4 NC TAR, čímž došlo k úplné implementaci evropského předpisu. V souladu s evropskou legislativou je tak nově používána metodika referenčních cen podle vzdálenosti vážených podle kapacity (CWD).

Dne 1. dubna 2019 došlo k dokončení výměny aktiv mezi koncerny RWE a E.ON. Jednou z podmínek byl i odprodej části aktiv obou společností třetím stranám. V rámci této operace konsorcium vedené společností Macquarie Infrastructure and Real Assets zvýšilo svůj podíl ve společnosti innogy Grid Holding, a.s., na 100 %, která byla následně přejmenována na Czech Grid Holding, a.s. Jí vlastněná společnost GasNet, s.r.o., která provozuje největší

distribuční síť zemního plynu v České republice, je tak prvním plně vlastnický odděleným regionálním distributorem v ČR.

V důsledku správních lhůt u probíhajících správních řízení rozhodoval ERÚ v roce 2019 hned o dvou desetiletých plánech rozvoje přepravní soustavy. Jednak ERÚ posuzoval plán na období 2018-2027, který byl v předcházejícím roce vrácen provozovateli přepravní soustavy k přepracování. Jeho upravená verze byla schválena 18. ledna 2019.

Od roku 2019 má ČR prvního plně vlastnický oddělení provozovatele distribuční soustavy – společnost GasNet.

ERÚ dále rozhodoval o [Desetiletém plánu rozvoje přepravní soustavy v České republice na období 2020-2029](#). Ten obsahoval několik zásadních změn oproti plánu na období 2019-2028 schválenému v roce 2018, a to jak v technickohospodářských parametrech jednotlivých projektů, tak ve výčtu samotných projektů. Konkrétně se jednalo o tyto změny:

- u vzájemně provázaných projektů DZ-3-002 a TRA-N-136 (Moravia, CPI) došlo k odložení termínu uvedení do provozu na rok 2023,
- u projektů DZ-3-003 a DZ-3-004 došlo k posunutí termínu uvedení projektu do provozu o jeden rok, na roky 2020 a 2023,
- u projektu DZ-3-005 (Moravia Capacity Extension) došlo k upřesnění technického řešení projektu v dimenzi (DN 1000), tlaku (PN 73,5) a potřebného kompresního výkonu,
- u projektu UGS-4-003 byl definován termín uvedení projektu do provozu ve smyslu jeho propojení s přepravní soustavou v ČR.

Plán předložený ERÚ k posouzení již zohledňoval připomínky vznesené v rámci veřejné konzultace organizované provozovatelem přepravní soustavy. Úřad zkoumal jeho obsah z hlediska požadavků národní i evropské legislativy a dále z pohledu přínosu pro kontinuální rozvoj trhu s plynem v ČR, zajištění potřeb spotřebitelů plynu v ČR a celkových dopadů na konečné spotřebitele. Plán byl následně schválen 17. prosince 2019.

V roce 2019 provozovatel přepravní soustavy, společnosti NET4GAS, s.r.o., pokračoval v pracích na realizaci projektu Capacity4Gas jehož cílem je uspokojení poptávky po dlouhodobé přepravní kapacitě, která byla potvrzena v rámci závazné celoevropské aukce přepravních kapacit konané v březnu 2017 na platformě PRISMA. Projekt propojí českou plynárenskou soustavu s plynovodem EUGAL v Německu a navýší kapacitu na vstupu do české plynárenské soustavy zhruba o 1 119 GWh/d, což umožňuje zvýšit objem plynu přepraveného přes německo-českou hranici přibližně o 35 mld.m³/rok (372 TWh/rok). Většina tohoto objemu bude využita pro tranzit do dalších zemí, ale část může sloužit i pro dodávky plynu do ČR.

S účinností od 1. března 2019 došlo ke sloučení propojovacích bodů mezi německou zónou NCG a ČR v oblasti předávacího bodu Waidhaus do bodu VIP Waidhaus NCG. Byl tak završen proces vitalizace hraničních propojovacích bodů přepravní soustavy, jak vyžaduje článek 19 odst. 9 nařízení (EU) 2017/459.

ČR a německá obchodní zóna NCG jsou od 1. března 2019 propojeny jediným virtuálním hraničním bodem. Proces virtualizace tím byl úspěšně dokončen.

Bezpečnostní standard dodávek (BSD) byl zajišťován v roce 2019 na měsíce leden až březen a říjen až prosinec. Většina obchodníků s plynem využívala potvrzení o zajištění BSD jiným účastníkem trhu s plynem, což znamená, že jeden obchodník zajišťuje včetně naplnění 30% hranice BSD prostřednictvím zásobníku plynu několika dalším obchodníkům. S ohledem na podezření, že některé společnosti nezajistily na konci zimní sezóny 2018/2019 požadovaných 30 % objemu bezpečnostního standardu dodávky v zásobníku plynu, byli ze strany ERÚ osloveni provozovatelé zásobníků s žádostí o poskytnutí údajů denního množství uskladněného plynu v daném období po jednotlivých obchodnících s plynem. Na základě tohoto šetření byly v zájmu ochrany zákazníků v ČR provedeny kontroly s cílem ověřit skutečnou zajištěnost BSD ze strany některých obchodníků.

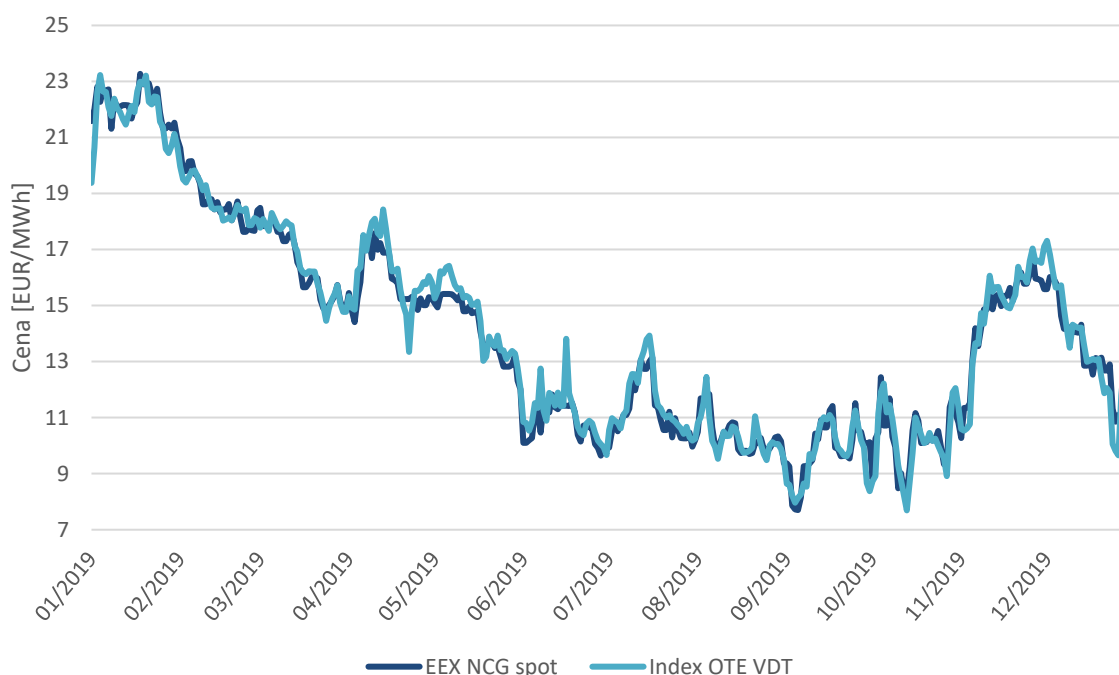
4.2. Velkoobchodní trh

Na vnitrodenním trhu s plynem organizovaném společností OTE bylo zobchodováno 4 670 GWh plynu, což představuje nové roční maximum a nárůst o 52,7 % oproti roku 2018. Vážený průměr cen obchodovaného plynu na vnitrodenním trhu zaznamenal v roce 2019 pokles o 41 % na 14,12 EUR/MWh z 23,88 EUR/MWh v předchozím roce. Ceny zemního plynu se na spotovém trhu pohybovaly během léta 2019 dokonce pod hranicí 10 EUR/MWh. Příčinou takto nízkých cen byl především přebytek zkapalněného zemního plynu, který mířil do Evropy, stejně jako jeho nižší ceny na ostatních globálních trzích. Ke konci roku 2019 mělo přístup na krátkodobý trh s plynem 98 účastníků.

Vznikající globální trh se zkapalněným zemním plynem (LNG) má přímý dopad i na ČR. Přebytek zkapalněného zemního plynu v létě 2019 stlačil ceny v pod 10 EUR/MWh.

Ceny českého vnitrodenního trhu s plynem v posledních letech úzce kopírují průběh cen srovnatelných produktů v německé obchodní oblasti NCG obchodovaných na spotovém trhu v EEX (platforma PEGAS), jinak tomu nebylo ani v roce 2019. Na grafu č. 16 je patrná významná korelace vývoje cen na těchto dvou trzích.

Graf č. 16 – Porovnání ceny Indexu OTE a EEX NCG spot v roce 2019

Zdroj: OTE, a. s. a Powernext SAS

Obdobný vývoj měly také ceny na trzích v dalších okolních zemích (TTF, Gaspool a CEGH). Lze proto konstatovat, že vnitrodenní trh s plynem organizovaný operátorem trhu v ČR je plně funkčním velkoobchodním místem. Pro účastníky trhu s plynem je důležité, že je vnitrodenní trh s plynem schopen uspokojit i nárazově vysoké poptávané denní objemy plynu za ceny srovnatelné s dalšími klíčovými obchodními platformami relevantními pro ČR. Cena zároveň zůstává nižší než na rakouském CEGH (Central European Gas Hub).

Z hlediska dlouhodobého trhu bylo prostřednictvím PXE na trhu Czech Gas Futures zobchodováno 2 195 kontraktů o objemu 2 554 GWh v celkové hodnotě 44,6 mil. EUR. V rámci obchodování na spotovém trhu (Czech Gas Spot) bylo na PXE v roce 2019 zobchodováno 240 018 kontraktů o objemu 7 012 GWh a hodnotě 97,1 mil. EUR. Oproti roku 2018, kdy bylo zobchodováno 3 483 GWh plynu, tak zaznamenala PXE více než 100% nárůst zobchodovaného množství plynu i počtu uzavřených kontraktů.

Ke zlepšení funkčnosti velkoobchodního trhu s plynem přispěla i změna v režimu obchodního vyrovnávání. S účinností od 1. ledna 2019 začala platit upravená pravidla pro provádění vyrovnávacích akcí provozovatelem přepravní soustavy. Tato změna vycházela průběžného vyhodnocování modelu vyrovnávání plynu v soustavě, který platil od 1. července 2016. Na základě analýzy dnů s extrémním nárůstem spotřeby v únoru a březnu 2018 byl identifikován nesoulad mezi možnostmi provozovatele řídit přepravní soustavu bezpečně a spolehlivě a původním modelem. Nová pravidla přímo reagovala na potřebu úpravy postupu realizace vyrovnávacích akcí ze strany provozovatele přepravní soustavy, neboť nově nastavené procesy a pravidla pro realizaci vyrovnávacích akcí na tento rozpor reagovala

a odráží legitimní požadavky. Zároveň došlo k omezení prostoru pro spekulativní operace ze strany obchodníků mající potenciál generovat náklady, které jsou následně socializovány kvůli požadavku na nákladovou neutralitu systému vyrovnávání odchylek.

Zásobníky plynu

V plynárenské infrastruktuře ČR mají zásobníky plynu nezastupitelnou úlohu spočívající ve vyrovnávání sezónních rozdílů ve spotřebě plynu, čímž přispívají ke zvyšování bezpečnosti a plynulosti dodávek. Zásobníky plynu také umožňují dodavatelům plynu flexibilně reagovat na neočekávané zvýšení spotřeby plynu zejména v chladných měsících roku a tím pomáhají velkoobchodnímu trhu.

Provozovatelé zásobníků plynu (innogy Gas Storage, s.r.o., MND Gas Storage a.s., Moravia Gas Storage a.s.) v roce 2019 vyhlásili celkem 46 aukcí na skladovací kapacitu. Sezónní rozdíl v ceně plynu (tzv. spread) zůstává hlavním zdrojem oceňování skladovací kapacity.

Dalším důležitým ukazatelem ve vztahu k zásobníkům plynu je míra jejich naplněnosti před začátkem topné sezóny a na konci skladovacího roku. V případě nízké naplněnosti (což nastává zejména na konci skladovacího roku) nejsou z technologických důvodů zásobníky schopny nabídnout plný těžební výkon, plně reagovat na teplotní výkyvy, a dodat tak na trh dodatečné množství plynu. Všechny zásobníky byly ke dni 1. října 2019, který je považován za počátek topné sezóny a kdy podle zvyklostí začíná těžba plynu ze zásobníku, naplněny téměř na 100 %. Hlavním důvodem byla příznivá cena plynu a mírný průběh podzimu a zimy 2018/2019, kdy naplněnost zásobníků po sezóně dosahovala více než 25 %. Vzhledem k mírnému průběhu podzimu a zimy, a zároveň v reakci na vyšší sezónní cenový spread plynu a nejistou tranzitní situaci na Ukrajině, byly zásobníky i k 31. prosinci 2019 naplněny přes 95 %. Tabulka č. 5 pak porovnání objemu plynu v zásobnících plynu po těžební sezóně 2018-2019 a před těžební sezónou 2019-2020.

Tabulka č. 5 – Porovnání objemu plynu v zásobnících plynu po a před těžební sezónou

Subjekt	Stav zásobníku v % k 31. 3. 2019**	Stav zásobníku v % k 30. 9. 2019**
innogy Gas Storage, s.r.o.	27,4	100,5
Moravia Gas Storage a.s.	78,8	95,9
MND Gas Storage a.s.	59,0	96,5

Zdroj: www.innogy-gasstorage.cz; www.gasstorage.cz; www.moraviags.cz, *) Hodnota vyjadřující poměr množství plynu v zásobníku k jeho technické kapacitě

5. Vnitřní trh s energiemi a mezinárodní spolupráce

Pro evropský vnitřní trh s energiemi byl rok 2019 významným milníkem vzhledem ke schválení zbylých předpisů v rámci balíčku [Čistá energie pro všechny Evropany](#) (tzv. zimní balíček). Z implementace zimního balíčku plynou pro energetické regulátory nové povinnosti a úkoly, např. úpravy vyhlášek, monitorování trhu, posuzování rizik, řešení nekalých praktik, spravedlivé nastavení síťových poplatků, řešení sporů mezi agregáty, vydávání doporučení, zabezpečování práv zákazníků, udělování výjimek, veřejné konzultace a další.

V rámci Evropské unie se mezinárodní aktivity ERÚ odehrávají především na poli dvou organizací – ACER a CEER. Pracovníci ERÚ se aktivně zapojují do pracovních skupin v oblasti elektroenergetiky, plynárenství, ochrany spotřebitele a REMIT. V těchto skupinách byly mimo jiné vypracovány podkladové materiály pro vytváření a novelizaci evropské energetické legislativy a rámcové pokyny a postupy pro její implementaci na národní úrovni. V oblasti elektřiny se jednalo hlavně o přípravu implementace tzv. zimního balíčku. Pozornost byla věnována rovněž problematice síťových kodexů. Pracovní skupiny věnující se oblasti plynárenství se soustředily na monitoring implementace síťových kodexů, zpracování podkladů o trhu s plynem v České republice a přípravě podkladů pro relevantní dotazníková šetření. Dále byly řešeny otázky transparentnosti a konkurenceschopnosti trhu, přeshraničních propojení, ochrany spotřebitelů, bezpečnosti a kvality dodávek, udržitelného rozvoje a kybernetické bezpečnosti. Účast v pracovních skupinách zástupci ERÚ využili jak k představení zkušenosti z ČR, tak ke sledování nastupujících trendů a získávání zkušeností ze zahraničí.

Evropské spolupráce ERÚ využívá ke sledování nastupujících trendů a k získávání zkušeností ze zahraničí.

Úřad také průběžně konzultoval své pozice s regulátory zemí Visegrádské čtyřky (V4) a zapojil se do činnosti Regionálního sdružení energetických regulátorů (ERRA), které zahrnuje regulační orgány zemí Evropy, Asie, Afriky, Středního Východu a Severní a Jižní Ameriky. Na podzim roku se ERÚ zapojil do zahraniční rozvojové spolupráce ČR, když na semináři v rámci programu Aid for Trade předal zkušenosti z procesu formování a liberalizace energetického trhu představitelům gruzínského energetického sektoru.

V průběhu roku se zástupci Úřadu zúčastnili několika konferencí, jednání Florentského, Madridského, Kodaňského a Dublinského fóra, různých workshopů a jednání regionálních skupin pro sestavování seznamů projektů společného zájmu (PCI). Další dvoustranná či vícestranná jednání se týkala integrace trhů s elektřinou, integrace trhů s plynem a konkurenceschopnosti.

V závěru roku 2019 proběhlo velmi prestižní bilaterální jednání s předsedou Federální energetické regulační komise Spojených států amerických (Federal Energy Regulatory

Commission, FERC) Neilem Chatterjee. Jednání poskytlo příležitost ke sdílení poznatků týkajících se rostoucí konkurence na energetických trzích a zlepšení přístupu k energetickým zdrojům. Kromě dalšího byla diskutována oblast kybernetické bezpečnosti.

V závěru roku navštívil Prahu předseda amerického federálního regulátora. Na společném jednání jsme hovořili například o kybernetické bezpečnosti.

V oblasti elektroenergetiky je dále záhodno vyzdvihnout, že pracovníci ERÚ zastupovali v projektu pro propojení vnitrodenních trhů s elektřinou SIDC (dříve XBID) všechny regulační orgány. Podíleli se i na vedení dílčích projektů, zaměřených na implementaci rámcového pokynu pro přidělování dlouhodobé kapacity a rámcového pokynu na zajišťování výkonové rovnováhy.

Běžná mezinárodní agenda v sektoru elektroenergetiky se věnuje zejména implementaci kodexů sítě a rámcových pokynů. Velmi náročné je zejména zavádění nařízení (EU) 2017/1485 – provoz elektrizačních soustav. S ohledem na úzkou provázanost metodik podle tohoto nařízení s požadavky jiných síťových kodexů a rámcových pokynů probíhá implementace pomalu, jelikož je nutné zajistit harmonizaci napříč dotčenými zeměmi a současně je nutné zajistit provázanost s požadavky jiných síťových kodexů a rámcových pokynů.

Zejména se jedná o nařízení č. 2015/1222 o řízení přetížení a výpočtu kapacit. Implementace na regionální úrovni dále probíhá a hlavní diskutovanou oblastí v roce 2019 bylo nastavení podmínek pro koordinaci a využívání přeshraničního redispečinku a protiobchodů a podmínek pro dělení nákladů vyplývající z redispečinku a protiobchodů. Tato metodika má zásadní význam pro řízení soustavy a výpočet kapacit v denním a vnitrodenním časovém rámci.

U projektu 4M-MRC NTC Market Coupling (nebo také „Interim Coupling“) se jedná o implementaci dočasného řešení pro propojení denních trhů s využitím kapacit vypočtených metodou čisté přenosové kapacity (NTC), konkrétně o mezikrok na cestě k cílovému řešení implicitního propojení denních trhů regionu Core prostřednictvím kapacit vypočtených metodou flow-based v rámci Core FB MC projektu. Od začátku roku 2019 začaly jednotlivé společnosti pracovat na realizaci s cílem spuštění v září 2020. Úřad i nadále usiluje o plné zapojení ČR, Maďarska, Slovenska, Rumunska a Polska se zeměmi, které se účastní projektu Multi-Regional Coupling, a tím i do celounijního jednotného propojení denních trhů.

Cílové řešení pro propojení denních trhů s elektřinou v regionu Core počítá se zavedení Flow-based Market Coupling na všech vnitřních hranicích regionu. Tento projekt je aktuálně v implementační fázi a v roce 2020 je naplánováno testování jak stran projektu mezi sebou, tak i s účastníky trhu. Termín spuštění provozovatelé přenosových soustav očekávají na přelomu II. a III. čtvrtletí roku 2021.

U nařízení (EU) 2017/2195 – obchodní zajišťování výkonové rovnováhy pro řešení stavů nerovnováhy, byly hlavní diskuze vedeny okolo tvorby platform pro výměnu regulační energie a odchylek, které představují centrální (celoevropské) řešení pro nákup regulační energie. Implementační projekt TERRE bude sloužit pro výměnu regulační energie ze záloh pro náhradu, a provozovatel české přenosové soustavy společnost ČEPS, a.s. (ČEPS) je jeho členem od listopadu 2019. Projekt sdružuje provozovatele přenosových soustav ze 14 evropských zemí a byl zahájen v lednu 2020. Implementační projekt MARI je projektem evropské platformy pro výměnu regulační energie ze záloh pro regulaci výkonové rovnováhy s manuální aktivací (mFRR). Spuštění platformy dle nařízení se očekává ve III. čtvrtletí 2022. Implementační projekt PICASSO je projektem evropské platformy pro výměnu regulační energie ze záloh pro regulaci výkonové rovnováhy s automatickou aktivací (aFRR). Spuštění platformy dle nařízení je očekáváno ve III. čtvrtletí 2022. Implementační projekt IGCC je projektem evropské platformy pro proces vzájemné výměny systémových odchylek (IN). Projekt IGCC slouží k výměně systémových odchylek v reálném čase s využitím použitím přeshraniční přenosové kapacity zbylé po skončení vnitrodenního obchodování s elektřinou. Jedná se o projekt, který byl založen již v roce 2011 a nařízením dochází k jeho pevnému ukotvení mezi nástroji pro obchodní zajišťování výkonové rovnováhy.

V sektoru plynárenství je nutno zmínit pilotní projekt služby umožňující virtuální propojení českého a rakouského trhu s plynem, který byl završen s koncem plynárenského roku, a to 30. září 2019. Službu Trading Region Upgrade (TRU) nabízeli od roku 2018 účastníkům trhu s plynem rakouský a český provozovatel přepravní soustavy. TRU poskytl uživatelům sítě, kteří uspěli v aukci, právo nominovat požadované množství plynu, které má být přepraveno, přes výstupní bod české přepravní soustavy. Tato nominace byla automaticky párována s nominací přepravy přes vstupní bod rakouské přepravní soustavy (zóna Rakousko východ). Tento princip byl aplikovatelný i ve směru z Rakouska do ČR. Realizace tohoto pilotního projektu byla možná na základě smluvní spolupráce s provozovatelem slovenské přepravní soustavy, který pronajal část kapacity ve slovenské přepravní soustavě svému českému a rakouskému protějšku. Tím došlo k vytvoření virtuálního plynovodu (pipe-in-pipe) a pro uživatele sítě se oba trhy s plynem jevíly, jako kdyby byly propojeny přímo.

ERÚ se v roce 2019 nadále podílel na vedení regionální plynárenské skupiny jih jihovýchod (GRI SSE – Gas Regional Initiative – South East). V listopadu 2019 bylo uspořádáno dvoudenní jednání zástupců regulačních úřadů a zainteresovaných účastníků trhu s plynem ze zemí předmětného regionu, kde byly stěžejním tématem otázky integrace trhů s plynem, sledování a posouzení změny dodavatele v jednotlivých zemích a problematika vyhodnocování efektivity vynaložených nákladů spojených s výší investičních nákladů u sektorových zadavatelů v energetice.

6. Teplárenství

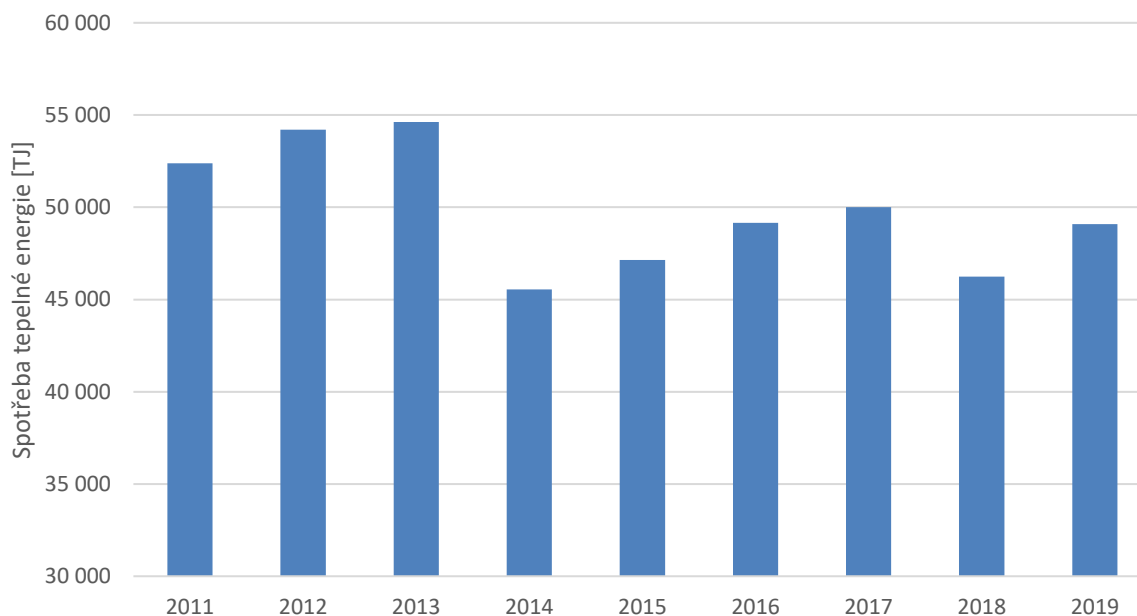

Teplárenství v ČR v posledních letech hledá cestu k novým technologiím a postupně změně přístupu dodavatelů tepelné energie. V návaznosti na tyto trendy musí ERÚ nastavit takové podmínky regulace teplárenství, které zohlední oprávněné zájmy zákazníků a zároveň podpoří dlouhodobě stabilní podnikatelské prostředí. Nová pravidla regulace cen tepelné energie budou vycházet z aktuálního stavu a budoucích potřeb teplárenství v ČR. ERÚ má ambici potřebné změny zavést od 1. ledna 2021.

Dodávky tepelné energie probíhají téměř po dvě třetiny kalendářního roku; topné období začíná zpravidla v září a končí květnu, v závislosti na klimatických podmínkách. Vývoj dodaného množství tepelné energie pro konečné spotřebitele v letech 2011 až 2018 a odhad pro rok 2019 je znázorněn v grafu č. 17, ze kterého lze vyčíst, že nejvíce dodávek bylo uskutečněno v roce 2013, a to 54 631 TJ. Následující roky byly ovlivněny mírnějším průběhem zimy.

Teplárenství prochází významnými změnami. S úsilím o dekarbonizaci je spojen tlak na tradiční uhelné zdroje a alternativní technologie jim cenou konkurují. Na tento trend reagujeme hloubkovou analýzou, abychom měli i v budoucnu špičkovou regulaci.

Graf č. 17 – Vývoj množství tepelné energie pro konečné spotřebitele od roku 2011 do roku 2018 a odhad za rok 2019 [TJ]

Zdroj: ERÚ

Cena tepelné energie je, na rozdíl od cen elektřiny a plynu, regulována formou věcného usměrňování. To znamená, že při kalkulaci a sjednání ceny tepelné energie dodavatelé

postupují v souladu se závaznými podmínkami, které Úřad stanovuje [cenovým rozhodnutím](#).

Podmínky pro kalkulaci ceny tepelné energie umožňují jednotlivým dodavatelům zohledňovat specifické podmínky při její výrobě anebo rozvodu. Výši cen tepelné energie v jednotlivých cenových lokalitách Úřad přímo nestanovuje ani neschvaluje. Cenové rozhodnutí umožňuje

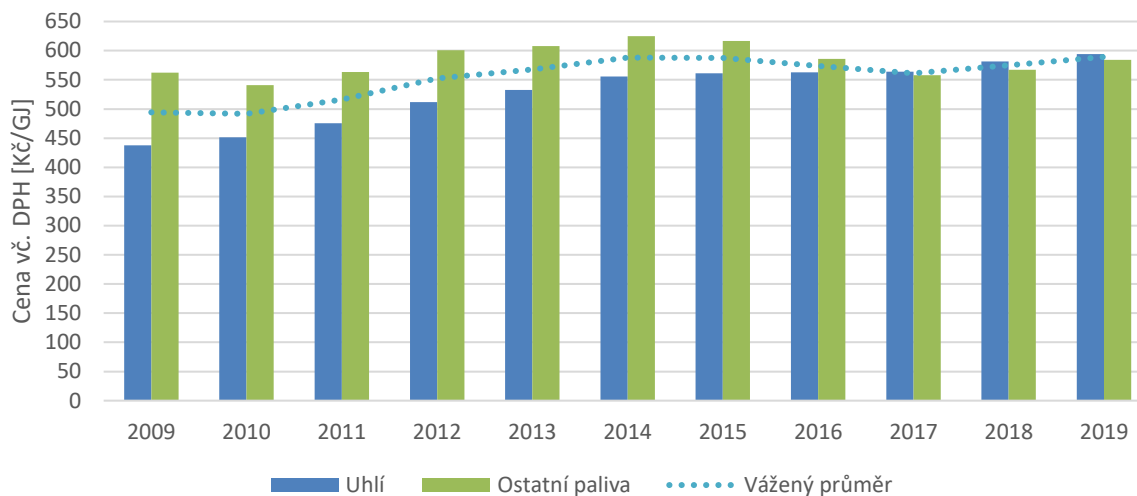
dodavateli tepelné energie promítnout do ceny pouze ekonomicky oprávněné náklady nezbytné pro výrobu anebo rozvod tepelné energie, přiměřený zisk a daň z přidané hodnoty. Podmínky věcného usměrňování cen tepelné energie se nevztahují na ceny nižší, než je limitní cena 152,86 Kč/GJ.

Na výši ceny tepelné energie v příslušném roce mají vliv zejména palivové náklady (cena uhlí a zemního plynu), které tvoří největší podíl nákladů. Zvyšuje se i význam emisních povolenek, jejichž průměrná cena za poslední dva roky vzrostla na více než čtyřnásobek (ze 144 Kč v roce 2017 na 607 Kč v roce 2019). Tento nárůst vedl ERÚ v listopadu 2018 k vydání cenového rozhodnutí č. 5/2018, kterým byl s účinností od 1. ledna 2019 zvýšen ekonomicky oprávněný náklad na nákup emisní povolenky.

Vývoj průměrných výsledných cen tepelné energie dodávané konečným spotřebitelům (do odběrného tepelného zařízení) v období let 2009 až 2018, a předběžných cen tepelné energie k 1. lednu 2019 je znázorněn v grafu č. 18. Do přehledu cen pro konečné spotřebitele jsou zahrnuty ceny tepelné energie, která je dodávána z blokových kotelen, venkovních sekundárních rozvodů, domovních předávacích stanic, centrálních přípraven teplé vody a z domovních kotelen. Průměrné ceny za jednotlivé roky jsou stanoveny váženým průměrem, kde váhou je množství tepelné energie vyrobené z uhlí nebo ostatních paliv; ostatními palivy jsou především zemní plyn, jiná paliva a biomasa.

Ceny tepelné energie zohledňují specifické podmínky při výrobě anebo rozvodu tepelné energie. ERÚ nestanovuje výši cen tepelné energie jednotlivých dodavatelů.

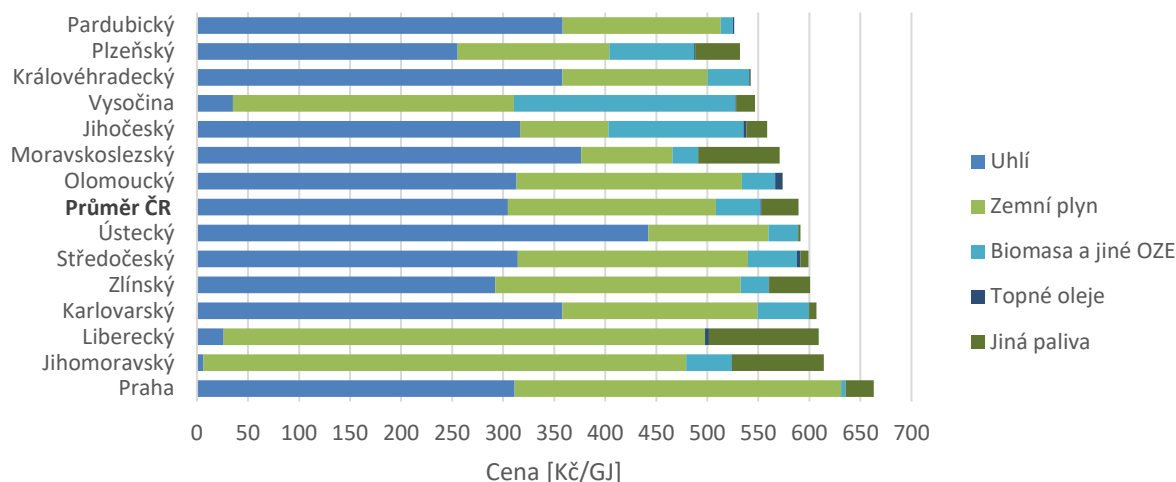
Graf č. 18 – Průměrné ceny tepelné energie pro konečné spotřebitele od 2009 do 1. ledna 2019, vč. daně z přidané hodnoty (DPH)

Zdroj: ERÚ

Ve sledovaném období v případě tepelné energie vyrobené z uhlí je patrný pozvolný a vyrovnanější nárůst průměrné ceny. Za období 2009 až 2018 vzrostla pro konečné spotřebitele průměrná cena tepelné energie vyrobená z uhlí o 143,97 Kč/GJ (tj. o cca 32,9 %). Za stejné období dosáhla kumulovaná inflace hodnoty 16,1 %. U tepelné energie vyrobené z ostatních paliv nejsou meziroční změny průměrné ceny rovnoměrné a ve sledovaném období jsou patrné meziroční nárůsty, ale i poklesy. Vývoj cen je ovlivněn také častými změnami sazby DPH. K 1. lednu 2019 se průměrná předběžná cena tepelné energie z uhlí zvýšila roku 2018 o 12,48 Kč/GJ (2,15 %). V případě tepelné energie z ostatních paliv se průměrná cena zvýšila o 16,62 Kč/GJ (2,93 %). Zajímavé je též sledovat ceny tepelné energie v jednotlivých krajích. K 1. lednu 2019 byl mezi krajem s nejnižší průměrnou cenou (Pardubický kraj 526,43 Kč/GJ) a krajem s nejvyšší průměrnou cenou (Praha 662,91 Kč/GJ) rozdíl 20,59 %. Následující graf č. 19 vyjadřuje průměrné předběžné ceny tepelné energie pro konečné spotřebitele dělené po jednotlivých krajích se znázorněním podílu paliv.

Graf č. 19 – Průměrné předběžné ceny tepelné energie vč. DPH se znázorněním podílu paliva pro konečné spotřebitele k 1. lednu 2019

Zdroj: ERÚ

Ze skladby nákladů v ceně tepelné energie za rok 2018 (poslední rok s dostupnými úplnými údaji) je patrné, že u tepelné energie vyrobené z uhlí tvoří největší podíl z ceny ostatní položky ceny (např. odpisy, opravy, mzdy, režijní náklady), a to 70 % a u tepelné energie vyrobené z ostatních paliv je poměr palivových nákladů a ostatních položek ceny tepelné energie téměř vyrovnaný. Jednotková výše nákladů je ovlivněna rovněž postupným poklesem dodávek tepelné energie, který za sledované období let 2009 až 2018 činil cca 8,4 %. Tento jev je patrný zejména u ostatních položek ceny výroby z uhlí, které jsou často fixní.

Další zajímavé informace o teplotě jsou dostupné na webu ERÚ, kde pravidelně zveřejňujeme detailní provozní a cenové statistiky.

Na úseku kontroly teploty ERÚ v roce 2019 řešil podání, která v průběhu roku zaslali odběratelé (např. bytová družstva, společenství vlastníků), dodavatelé tepelné energie, ale i jednotliví koneční spotřebitelé tepelné energie. Pouze 3 % podání se týkala dotazů k výkladu ustanovení energetického zákona a cenových předpisů. Z celkového počtu externích podání (podnětů) bylo téměř 30 % zaměřeno na cenu tepelné energie. Při všech odůvodněných ukončených cenových kontrolách v roce 2019 bylo zjištěno porušení cenových předpisů. Kontrolami bylo zjištěno, že dodavatelé tepelné energie při kalkulaci výsledné ceny a jejím vyúčtování za kontrolovaný rok v cenové lokalitě sjednali nebo požadovali cenu, jejíž kalkulovaná výše nebyla v souladu s platným cenovým rozhodnutím pro kontrolovaný rok. Nejčastěji se jedná o nedostatky v kalkulaci výsledné ceny tepelné energie, v níž dodavatelé uplatnili náklady, které nelze považovat za ekonomicky oprávněné a nezbytné pro výrobu anebo rozvod tepelné energie.

7. Podporované zdroje energie

ERÚ v roce 2019 stanovil podporu pro rok 2020 pro nové nebo rekonstruované malé vodní elektrárny a pro nové výrobní elektřiny, splňující zákonné podmínky pro stanovení podpory dané přechodnými ustanoveními zákona o POZE (dokončené projekty) využívající větrnou energii, biomasu a geotermální energii. Dále Úřad stanovil podporu pro nové výrobní využívající další podporované zdroje energie (elektřina z kombinované výroby elektřiny a tepla (KVET) a teplo z obnovitelných zdrojů), které na ni mají podle zákona o POZE nárok. Výše podpory pro nové výrobní elektřiny z obnovitelných zdrojů a nové výrobní tepla z bioplynu byla stanovena na základě podmínky patnáctileté prosté návratnosti vložené investice a technicko-ekonomických parametrů referenčního projektu. Vzhledem k tomu, že zůstaly zachovány klíčové vstupní hodnoty pro stanovení výše podpory na elektřinu pro nové výrobní elektřiny nebo tepla využívající obnovitelné zdroje energie, byla výše podpory stanovena pro nové výrobní uvedené do provozu v roce 2020 shodně jako pro rok 2019. V roce 2019 byla za slučitelnou prohlášena veřejná podpora pro výrobní elektřiny využívající druhotné zdroje uvedené do provozu v letech 2013 až 2020, a ERÚ proto koncem roku 2019 nově stanovil podporu pro důlní plyny a ostatní druhotné zdroje ve výrobnách uvedených do provozu v letech 2013 až 2020.

V případě existujících výroben a již vyhlášených kategorií podpory ERÚ výši podpory na základě zákona o POZE meziročně upravil. V případě výkupních cen a zeleného bonusu na teplo z biomasy bylo na základě ustanovení § 12 odst. 1 písm. b) a ustanovení § 26 odst. 4 zákona o POZE aplikováno jejich povinné pravidelné roční navýšení o 2 %.

Výše ročního zeleného bonusu na elektřinu byla podle zákona o POZE pro rok 2020 meziročně upravena zejména s ohledem na změnu velkoobchodní ceny silové elektřiny a v případě ročního bonusu na elektřinu z KVET (ve výrobnách s instalovaným výkonem do 5 MW) i s ohledem na tržní ceny zemního plynu. Vzhledem k rostoucím cenám elektřiny bylo možné přistoupit

Zákonem stanovená indexace výkupních cen oslabuje vztah mezi cenou elektřiny a výší zeleného bonusu. Tím je podkopávána jeho hlavní výhoda.

k meziročnímu snížení zelených bonusů u řady podporovaných zdrojů, což se projeví snížením nákladů na podporu. Zákonná indexace výkupních cen u nepalivových zdrojů však tento efekt u některých kategorií zdrojů potlačila, a došlo tak u nich bohužel k meziročnímu nárůstu ročních zelených bonusů i přes růst silové elektřiny na trhu. Typickým příkladem tohoto jevu jsou fotovoltaické elektrárny uvedené do provozu před rokem 2010.

Kromě běžné činnosti spojené s vydáváním cenových rozhodnutí Úřad v roce 2019 zahájil aktualizaci metodiky pro meziroční změny výše zeleného bonusu platné od roku 2017.

Klíčovým parametrem pro úpravu výše ročního zeleného bonusu na elektřinu je ocenění silové elektřiny (tzv. ECSE – výše ekvivalentní ceny silové elektřiny), jejíž hodnotu ovlivňuje vývoj velkoobchodních cen elektřiny, a v případě elektřiny z KVET také vývoj ceny zemního plynu. Koncem roku proběhla veřejná konzultace a na základě vypořádání připomínek ERÚ určil rozhodné období pro stanovení cen na rok 2022 na leden až červen 2021. Do této doby je rozhodným obdobím průměr měsíce srpna (elektřina) a průměr ledna až června (plyn).

ERÚ v roce 2019 také přistoupil k úpravě podpory pro rok 2020 pro elektřinu z bioplynových stanic. Důvodem změny byla četná upozornění na znevýhodnění palivových zdrojů oproti nepalivovým zdrojům, u kterých jsou ze zákona výkupní ceny každoročně zvyšovány o 2 %. U nepalivových zdrojů se výkupní cena oproti tomu nemění. Dřívější dvě kategorie bioplynových stanic (AF1 a AF2) byly proto sloučeny do jedné, a výrobci tak mohou dražší cíleně pěstovanou biomasu nahradit levnější odpadní. Tím se výrobcům sníží celkové náklady a jsou více motivováni využívat levnějších udržitelných paliv. Záměrem Úřadu bylo také snížit administrativní zátěž výrobců spojenou s vykazováním původu biomasy.

Velká část nákladů vynaložených na výše uvedené podpory je kryta konečnými spotřebiteli elektřiny prostřednictvím ceny na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie. Tu ERÚ stanovil pro rok 2019 na základě sjednaného rezervovaného příkonu o 9,9 % nižší v porovnání s předcházejícím rokem 2018. Mezi hlavní důvody poklesu této složky ceny patří nárůst ceny silové elektřiny na burze, který působil na snížení předpokládaných nákladů na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie. Opačným směrem na složku ceny na podporu elektřiny působil nárůst plánovaného podporovaného množství elektřiny pro rok 2019. Maximální platba za složku ceny na podporu elektřiny zůstala zachována ve stejné výši a stejně jako v předchozích obdobích je určena součinem částky 495 Kč/MWh a celkového odebraného množství elektřiny. Náklady neuhrazené tržbami z plateb složky ceny na podporu elektřiny z POZE jsou hrazeny z prostředků státního rozpočtu podle zákona č. 165/2012 Sb. Dotace ze státního rozpočtu byla pro rok 2019 ve výši 26,185 mld. Kč.

Složka ceny na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie pro rok 2020 stanovená na základě sjednaného rezervovaného příkonu poklesla o 2,15 % v porovnání s předcházejícím rokem 2019. Mezi hlavní důvody poklesu této složky ceny patří nárůst ceny silové elektřiny na burze, který působil na snížení předpokládaných nákladů na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie, vyšší plánovaný odběr elektřiny z distribuční nebo přenosové soustavy a také navýšení dotace ze státního rozpočtu na 27 mld. Kč. Maximální platba za složku ceny na podporu elektřiny zůstala zachována ve stejné výši a stejně jako v předchozích obdobích je určena součinem částky 495 Kč/MWh a celkového odebraného množství elektřiny.

Úřad provádí také kontrolu provozoven, které k výrobě energie používají obnovitelné nebo druhotné zdroje, a jejichž provozovatelé zpravidla čerpají na takto vyrobenou energii podporu ve formě výkupních cen nebo zelených bonusů. V roce 2019 Úřad evidoval téměř 150 podání

a provedl téměř 100 kontrol fotovoltaických elektráren, malých vodních elektráren a kogeneračních jednotek. Menší část kontrolní činnosti tvořily kontroly výrobců elektřiny z biomasy a dodavatelů paliva z biomasy. Kontrolní činnost je zaměřená především na dodržování povinnosti oznámit Úřadu změny podmínek pro udělení licence podle energetického zákona nebo splnění technických a bezpečnostních předpokladů provozoven podle zákona o POZE. Podporované zdroje energie musí splňovat požadavky bezpečnosti a spolehlivosti stanovené právními předpisy a technickými normami, výrobci elektřiny a tepelné energie musí vyrobenou elektřinu či užitečné teplo měřit stanovenými měřidly.

V roce 2019 byli kontrolováni vedle výrobců elektřiny také výrobci paliva, dodavatelé paliva nebo dovozci paliva z biomasy, z biokapaliny nebo z bioplynu, kteří jsou povinni uchovávat úplné a pravdivé dokumenty a záznamy o použitých druzích biomasy, biokapalin a bioplynu a dokumenty o způsobu jejich využití pro výrobu paliv nejméně po dobu 5 let. Výsledkem těchto kontrol je zjištění, jakých paliv bylo energeticky využito v procesu spalování a spolu spalování paliva, v jakém množství a v jaké kategorii.

Další kategorii tvoří cenové kontroly. Ty prověřují dodržování věcných podmínek, pravidel a postupů stanovených cenovými předpisy pro nárokování úředně stanovených cen. Cenové kontroly zpravidla navazují na kontroly dodržování povinností vyplývajících ze zákona o POZE nebo na dodržování povinností držitele licence vyplývajících z energetického zákona.

8. Legislativní, správní a licenční činnost

8.1. Legislativní činnost

ERÚ v roce 2019 také úzce spolupracoval s MPO na přípravě novel dvou zákonů zásadních pro činnost Úřadu – energetickém zákoně a zákonně o podporovaných zdrojích energie a účastnil se činnosti pracovních skupin pro přípravu věcného záměru nového energetického zákona.

V roce 2019 zahájil ERÚ novelizační práce u tří vyhlášek ve své působnosti. Vyhláška č. 408/2015 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou byla novelizována v roce 2017, nicméně s ohledem na dynamický vývoj na trzích s elektrickou energií, mj. i v souvislosti s postupující integrací vnitřního trhu s elektrickou energií, je potřeba na některé změny reagovat novelou vyhlášky. Z tohoto důvodu byla navržena úprava pravidel pro zajištění regulační energie, která reaguje na nově zavedená pravidla vyplývající z právních předpisů EU. Dále byly navrženy úpravy ohledně registrace odběrných a předávacích míst a další úpravy, jež vyplývají z hodnocení fungování vyhlášky v praxi. Návrh novely vyhlášky byl předložen v rámci veřejného konzultačního procesu k připomínkám podnikatelským subjektům působícím v oblasti elektroenergetiky a prošel mezirezortním připomínkovým řízením. Její dokončení se předpokládá v průběhu roku 2020.

Vyhláška č. 262/2015 Sb., o regulačním výkaznictví byla naposled novelizována také v roce 2017. Nicméně od poslední novely vyhlášky nabylo účinnosti několik nařízení EK, na jejichž základě došlo ke změnám ve fungování trhu s elektřinou a plynem, a která mají za následek skutečnost, že regulační výkazy definované platnou vyhláškou o regulačním výkaznictví svou strukturou přestaly vyhovovat potřebám ERÚ. Úřad také zrevidoval potřeby vykazování a navrhl z vyhlášky odstranit požadavky na vykazování dat, která již ke své činnosti nevyužívá, odstranit duplicity vykazovaných dat, zvýšit přehlednost výkazů a zjednodušit jejich vykazování. Návrh novely vyhlášky byl předložen v rámci veřejného konzultačního procesu k připomínkám regulovaným subjektům – adresátům vyhlášky a prošel mezirezortním připomínkovým řízením. Její dokončení se předpokládá v průběhu roku 2020.

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 540/2005 Sb., o kvalitě dodávek elektřiny a souvisejících služeb v elektroenergetice byla naposledy novelizována v roce 2010. Úřad navrhl zásadní novelu této vyhlášky, jež byla na podzim 2019 konzultována v rámci veřejného konzultačního procesu s dotčenými subjekty. Vyhláška počítá v některých případech se zavedením automatických náhrad za porušení standardů kvality, což ve svém důsledku povede ke zlepšení postavení zákazníků. Dokončení této novely se předpokládá v roce 2020.

8.2. Správní činnost

Řízení o rozkladu

O rozkladech jako opravném prostředku proti prvostupňovým rozhodnutím ERÚ rozhoduje Rada, a to na základě doporučení rozkladové komise. Úřad má v současné době zřízeny tři rozkladové komise, jednu pro oblast podporovaných zdrojů energie, jednu pro oblast energetické infrastruktury a obchodu a jednu pro oblast ochrany spotřebitele.

V naší věcné příslušnosti je vedení několika druhů správních řízení – konkrétně řízení sporných včetně spotřebitelských sporů, řízení sankčních, schvalovacích a řízení na úseku licencí. O rozkladech podaných v těchto řízeních rozhoduje Rada.

Rozkladové komise Rady projednaly v roce 2019 celkem 126 rozkladů. Na základě jejich projednání bylo rozhodnuto o 61 rozkladech. O 65 rozkladech projednaných rozkladovými komisemi v roce 2019 nebylo do konce roku 2019 rozhodnuto. Rada ERÚ v roce 2019 dále rozhodla o 51 rozkladech, které byly rozkladovými komisemi projednány ještě v roce 2018. Celkem Rada v roce 2019 vydala 112 rozhodnutí o rozkladu a 4 rozhodnutí v přezkumném řízení. Dále rozkladové komise projednaly 5 podnětů k provedení přezkumného řízení.

Tabulka č. 6 – Přehled v roce 2019 rozhodnutých rozkladů dle agendy

Rozklady proti rozhodnutí ve sporných řízeních	55
- elektroenergetika	29
- plynárenství	5
- teplárenství	7
- podporované zdroje	14
Rozklady proti rozhodnutí ve schvalovacích řízeních	0
Rozklady proti rozhodnutí o správních deliktech	39
- podle energetického zákona	23
- podle zákona o cenách	8
- podle zákona o podporovaných zdrojích	0
- podle zákona o ochraně spotřebitele	8
Rozklady ve věci žádostí o informace	4
Rozklady proti rozhodnutí ve věcech licenčních	9
Rozklady ostatní	5
Rozhodnutí o rozkladu celkem za rok 2019	112

Zdroj: ERÚ

Sankční řízení

V rámci výkonu dozoru dle § 18 odst. 1 a odst. 3 energetického zákona ERÚ rozhoduje o přestupcích podle energetického zákona, zákona o cenách, zákona o ochraně spotřebitele a zákona o POZE v prvním stupni a ukládá za ně v rámci sankčních řízení správní tresty. Úřad v roce 2019 obdržel celkem 733 podnětů k zahájení řízení o přestupku. Jednalo se jak

o podněty na základě vlastních zjištění v rámci kontrol provedených dle kontrolního řádu, tak podněty z vnějších zdrojů, zejména od Policie ČR.

V roce 2019 zahájil ERÚ celkem 400 správních řízení pro podezření ze spáchání přestupků. Úřadem bylo 233 věcí odloženo, jednalo se zejména o podněty obdržené ze strany Policie ČR s neznámým pachatelem. Mezi nejčastěji porušovaná ustanovení energetického zákona v roce 2019 patřily v oblasti elektroenergetiky § 46 odst. 8 a 12 (porušení zákazů a povinností v ochranných pásmech energetického zařízení), v oblasti plynárenství § 68 odst. 3 (poškození energetického zařízení) a v oblasti teplárenství § 11 odst. 1 písm. f) (náležitosti vyúčtování dodávek tepelné energie). V rámci dozoru dle zákona o ochraně spotřebitele docházelo nejčastěji k porušování § 4 (užití nekalých obchodních praktik) a dle zákona o cenách k porušování § 6 odst. 1 písm. c) (nedodržení povinnosti při věcném usměrňování ceny) a dle zákona o POZE k porušování § 11a odst. 5 (udržování a provoz měřicích zařízení). Úřad v roce 2019 pravomocně rozhodl ve 407 správních řízeních, ze kterých uložil účastníkům řízení pravomocně v 365 případech pokuty v celkové výši 16 952 527 Kč.

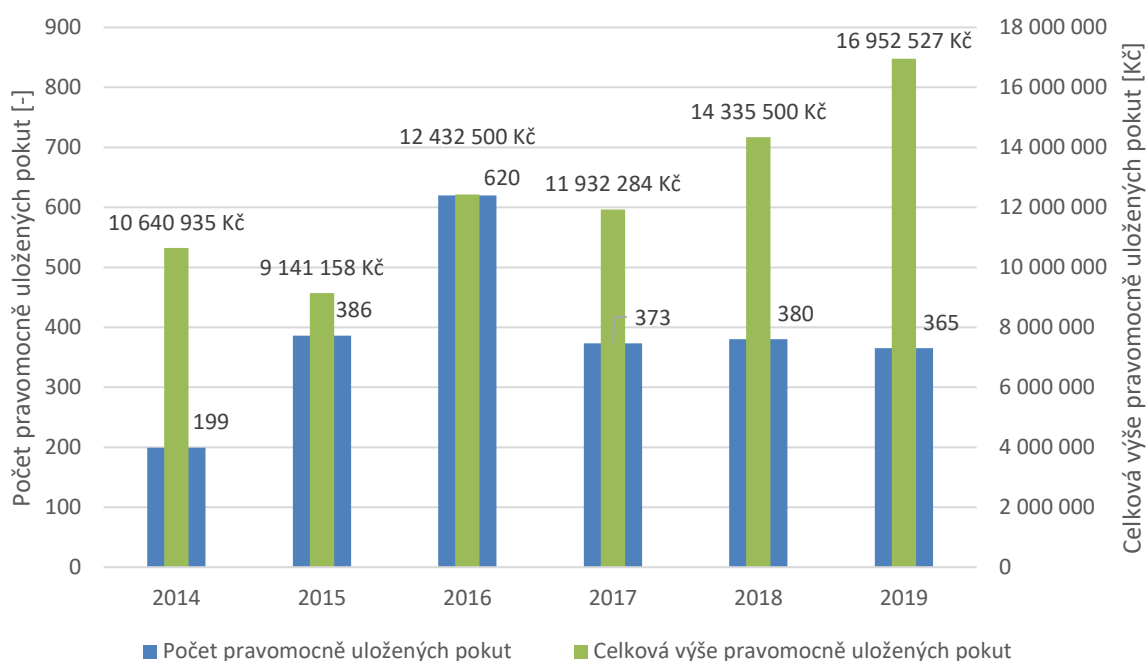
Tabulka č. 7 – Přehled pravomocně ukončených sankčních řízení dle agendy

- podle energetického zákona	396
- podle zákona o cenách	5
- podle zákona o podporovaných zdrojích	4
- podle zákona o ochraně spotřebitele	2
Rozhodnutí o správních deliktech a přestupcích za rok 2019	407

Zdroj: ERÚ

V případě udržování protiprávních stavů způsobených jednáním účastníků řízení ERÚ mimo pokut ve správních řízeních ukládal rovněž opatření k nápravě ve smyslu § 18 odst. 3 písm. b) energetického zákona spočívajících v odstranění protiprávního stavu, tj. sankce netrestní povahy mající reparační charakter.

Graf č. 20 – Přehled pravomocně uložených pokut v letech 2014 až 2019

Zdroj: ERÚ

Sporná řízení

V roce 2019 ERÚ rozhodoval spory v odvětví elektroenergetiky, plynárenství a teplárenství podle § 17 odst. 7 písm. a) až e) energetického zákona. Při rozhodování sporů postupoval Úřad podle § 141 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Na návrh zákazníka v postavení spotřebitele odebírajícího elektřinu, plyn nebo tepelnou energii pro spotřebu v domácnosti nebo zákazníka, který je fyzickou osobou podnikající, rozhodoval Úřad podle § 17 odst. 7 písm. e) bodu 1. a 2. energetického zákona tzv. spotřebitelské spory. Spotřebitelské spory se týkaly splnění povinnosti ze smluv, jejichž předmětem byla dodávka nebo distribuce elektřiny nebo plynu, a určení, zda právní vztah mezi zákazníkem a držitelem licence, jehož předmětem je dodávka nebo distribuce elektřiny nebo plynu vznikl, trvá nebo zanikl, a kdy se tak stalo. Typickým sporem bylo řádné nesplnění povinnosti vyúčtování dodávky elektřiny nebo plynu dodavatelem a spory o vzniku a zániku právního vztahu mezi zákazníkem a dodavatelem. V roce 2019 ERÚ vedl 72 řízení ve věci spotřebitelského sporu podle § 17 odst. 7 písm. e) bodu 1. a 2. energetického zákona, z nichž v roce 2019 bylo celkem 33 pravomocně ukončeno.

V odvětví elektroenergetiky, plynárenství a teplárenství ERÚ podle § 17 odst. 7 písm. a) až d) vedl celkem 113 řízení, z nichž 23 pravomocně ukončil. Předmětem řízení podle § 17 odst. 7 písm. a) až c) energetického zákona byly spory o uzavření smlouvy podle energetického zákona, spory o omezení, přerušení nebo obnovení dodávek nebo distribuce elektřiny nebo

plynu z důvodu neoprávněného odběru nebo neoprávněné distribuce. Dále byly předmětem řízení spory o připojení nebo přístup k zařízením elektrizační nebo plynárenské soustavy.

Za zvláštní zmínku stojí rozhodnutí ve sporu, jehož meritem věci bylo rozhodnutí o uzavření smluvního vztahu, jehož předmětem je připojení k přepravní soustavě za podmínek stanovených navrhovatelem a provozovatelem zásobníku plynu. ERÚ posoudil, že návrh navrhovatele na uzavření smlouvy je oprávněný, a proto rozhodl o povinnosti provozovatele přepravní soustavy uzavřít s provozovatelem zásobníku plynu smlouvu o připojení k přepravní soustavě, přičemž přistoupil k modifikaci obsahu návrhu smlouvy předložené od provozovatele zásobníku plynu.

Zvláštním typem sporů v oblasti rozhodování před ERÚ v oblasti elektroenergetiky byly spory podle § 17 odst. 7 písm. d) energetického zákona ve spojení s § 52 zákona č. 165/2012 Sb., o POZE. Předmětem těchto řízení byly spory týkající se podpory výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů nebo elektřiny z kombinované výroby elektřiny a tepla, elektřiny vyrobené z druhotných energetických zdrojů nebo tepla z obnovitelných zdrojů. Předmětem těchto řízení byly i další spory, jejichž předmětem bylo splnění peněžité povinnosti uložené zákonem č. 165/2012 Sb., nebo sjednané na základě tohoto zákona. V roce 2019 vedl ERÚ celkem 70 řízení s předmětem sporu o podporu. Současně se jednalo o skutkově a právně složité případy, které vyžadují individuální posouzení práv a povinností účastníků trhu s elektřinou spojených s právem na podporu vyrobené elektřiny nebo tepla nebo splnění peněžité povinnosti uložené zákonem č. 165/2012 Sb.

Tabulka č. 8 – Přehled vedených a pravomocně ukončených sporných řízení podle pravomoci ERÚ

Typ řízení	Vedená řízení	Ukončená řízení
Spotřebitelské spory	72	33
Sporní řízení ostatní	105	23
- oblast elektroenergetiky	105	17
- oblast plynárenství	2	2
- oblast teplárenství	6	4

Zdroj: ERÚ

Schvalovací řízení a správní řízení podle nařízení Komise

V roce 2019 ERÚ vedl podle § 17 odst. 7 písm. g) a i) energetického zákona řízení o schválení Pravidel provozování přenosové soustavy a distribučních soustav v elektroenergetice, obchodních podmínek operátora trhu, řádu provozovatele přepravní soustavy, řádů provozovatelů zásobníku plynu a řádů provozovatelů distribučních soustav v plynárenství, desetiletého plánu rozvoje přenosové soustavy a přepravní soustavy. Úřad vedl celkem 62 schvalovacích řízení, z nichž 34 pravomocně ukončil.

V roce 2019 ERÚ podle § 17 odst. 4 energetického zákona dále vykonával působnost regulačního orgánu, dotčeného a příslušného orgánu podle příslušných nařízení Evropského parlamentu a Rady. V rámci této pravomoci ERÚ vedl v roce 2019 celkem 124 řízení, z nichž 100 ukončil.

Tabulka č. 9 – Přehled vedených a pravomocně ukončených schvalovacích řízení podle pravomoci ERÚ

Typ řízení	Vedená řízení	Ukončená řízení
Schvalovací řízení	62	34
Řízení podle Nařízení (EU)	124	100

Zdroj: ERÚ

8.3. REMIT

Účelem nařízení REMIT (nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1227/2011 ze dne 25. října 2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií) je zamezit zneužívání energetického trhu (zákaz obchodování zasvěcených osob a zákaz manipulace s trhem) a podpořit spravedlivou hospodářskou soutěž. REMIT taktéž stanovuje povinnost účastníků trhu zaregistrovat se

u příslušného vnitrostátního regulačního orgánu do Národního registru účastníků trhu a udržovat údaje aktuální, oznamovat ACER transakce včetně příkazů k obchodování a fundamentální data a zveřejňovat důvěrné informace.

K 31. prosinci 2019 bylo v Národním registru účastníků trhu zaregistrováno 440 aktivních uživatelských účtů a 397 účastníků trhu.

V roce 2019 bylo vydáno první rozhodnutí ve věci porušení čl. 8 nařízení REMIT. Jednalo se o první rozhodnutí o porušení nařízení REMIT v ČR. Monitoring velkoobchodního trhu je jedním z pilířů umožňujících dosažení větší integrity a transparentnosti velkoobchodních trhů s energií a spočívá na základech přístupu ACERu a národních regulátorů k agregovaným údajům, pro což je nezbytné, aby účastníci trhu plnili své povinnosti vyplývající mimo jiné z čl. 8 nařízení REMIT a poskytovali ACERu záznamy o transakcích řádně a včas, aniž by k poskytnutí těchto údajů museli být vyzváni.

Dále bylo vydáno opatření k nápravě pro nesprávné údaje v Národním registru účastníků trhu a bylo zahájeno nové řízení ve věci porušení čl. 8 nařízení REMIT.

V roce 2019 rovněž pokračovala spolupráce s ÚOHS navázaná v roce 2018. Výměna a využití informací mezi oddělením REMIT a ÚOHS je jednou z iniciativ, díky které rozvíjíme vzájemnou spolupráci při dohledu nad velkoobchodními trhy s energií. Cílem této spolupráce je vymezení jednotlivých druhů chování účastníků velkoobchodního trhu s energií, které vykazují známky

možného zneužití trhu dle nařízení REMIT a zároveň mohou znamenat porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže.

8.4. Licence

V oblasti udělování licencí byl rok 2019 ve znamení setrvalého stavu počtu aktivních licencí ve srovnání s předešlými roky 2017 a 2018. Celkem bylo Úřadu doručeno 2 084 žádostí o udělení/změnu/zrušení licence, což představuje proti roku 2018 mírný nárůst. Počet aktivních licencí v období 2011-2019 je uveden v tabulce č. 10.

Tabulka č. 10 – Počet platných licencí za období 2011-2019 podle předmětu podnikání

Licence	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Výroba elektřiny	13 530	20 843	26 021	26 158	26 314	26 357	26 282	26 321	26 405
Distribuce elektřiny	307	315	319	299	294	254	254	254	254
Přenos elektřiny	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Obchod s elektřinou	353	360	389	392	381	380	388	403	411
Zahraniční oprávnění elektřina*	1	4	12	17	26	27	29	33	34
Činnost operátora trhu	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Výroba plynu	15	15	15	14	13	14	13	12	12
Distribuce plynu	86	83	78	77	72	67	68	69	67
Přeprava plynu	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Obchod s plynem	143	172	196	201	213	213	227	236	243
Zahraniční oprávnění plyn*	1	2	9	13	24	29	27	27	29
Uskladňování plynu	4	4	4	4	4	5	4	4	4
Výroba tepelné energie	619	627	656	672	669	673	663	663	658
Rozvod tepelné energie	663	653	653	663	654	658	652	650	649
Celkem	15 720	23 075	28 367	28 513	28 664	28 677	28 610	28 675	28 769

Zdroj: ERÚ, *) uznání oprávnění k obchodu uděleného v zahraničí

Počet žádostí v návaznosti na fúze či rozdělení podniků a převod technologie na nové subjekty byl i v roce 2019 obdobný jako v roce předešlém. Docházelo opět k častému převodu technologie na jiného držitele licence (zejména u malých fotovoltaických elektráren (FVE)), převážně mezi rodinnými příslušníky či mezi fyzickými a právníckými osobami.

V roce 2019 jsme vydali celkem 569 nových licencí pro všechna energetická odvětví. Vedli jsme 1 099 řízení o změně licence v souvislosti se změnami odpovědných zástupců, změnou výkonu nebo počtu provozoven.

Bylo vedeno 416 správních řízení týkajících se zrušení licence, tedy o něco více oproti předešlému roku. Ke zrušení licencí nejčastěji docházelo na vlastní žádost držitele licence zejména v souvislosti s výše uvedenými převody energetických zařízení z jedné licence na druhou. Počet správních řízení celkově a podle druhu řízení v období 2011-2019 je uveden v tabulce č. 11.

Tabulka č. 11 – Počet licenčních řízení za období 2011-2019 (podle předmětu žádosti)

Licenční řízení	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nové licence	560	8 051	5 698	625	615	513	519	512	569
Změny licencí	1 029	2 032	1 809	1 192	1 032	1 122	1 167	1 004	1 099
Zrušené licence	264	264	354	450	376	487	501	383	416
Celkem	1 853	10 347	7 861	2 267	2 023	2 122	2 187	1 899	2 084

Zdroj: ERÚ

Z celkového pohledu na instalovaná energetická zařízení k výrobě elektřiny podle jednotlivých druhů POZE je v tomto roce zřejmý v zásadě setrvalý stav počtu instalovaných energetických zařízení ve srovnání s předchozím rokem. Z pohledu počtu nově instalovaných FVE byl zaznamenán mírný nárůst ve srovnání s předešlými dvěma lety, což bylo patrně zapříčiněno investičním dotačním programem úspory energie vyhlášeným MPO. Vývoj počtu provozoven a instalovaného výkonu je uveden v tabulce č. 12.

Tabulka č. 12 – Počet provozoven na výrobu elektřiny a instalované výkony za roky 2013 až 2019 podle využitých druhů energie z obnovitelných zdrojů energie (OZE)

Provozovny		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
vodní do 10 MW	Počet	1 558	1 589	1 615	1 625	1 603	1 596	1 604
	Výkon [MW]	328	343	348	349	351	351	353
větrné	Počet	112	124	128	125	119	122	123
	Výkon [MW]	269	283	285	285	311	320	342
sluneční	Počet	27 956	28 127	28 276	28 351	28 348	28 412	28 554
	Výkon [MW]	2 126	2 126	2 123	2 127	2 130	2 119	2 128
s podílem bioplynu	Počet	430	431	428	423	420	420	419
	Výkon [MW]	334	336	335	334	332	333	332
skládkový plyn	Počet	70	70	69	68	69	69	69
	Výkon [MW]	59	59	59	59	59	59	59
s podílem biomasy	Počet	94	93	93	92	91	89	89
	Výkon [MW]	2 939	2 990	2 988	2 988	2 988	2 973	2 889

Zdroj: ERÚ

Podrobnější informace o držitelích licencí a o jednotlivých provozovnách je možné nalézt na webu ERÚ prostřednictvím nástroje „[vyhledavač licencí](#)“.

9. Rozpočtové hospodaření

Rozpočet kapitoly 349 – Energetický regulační úřad byl schválen jako součást zákona č. 336/2018 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2019, ze dne 19. prosince 2018. Schválený rozpočet pro kapitolu ERÚ byl v oblasti příjmů celkem ve výši 326 488,00 tis. Kč a výdajů celkem ve výši 295 403,40 tis. Kč.

9.1. Příjmy kapitoly

Pro rok 2019 byly rozpočtovány příjmy celkem ve výši 326 488,00 tis. Kč, z toho daňové příjmy ve výši 296 488,00 tis. Kč a nedaňové příjmy 30 000,00 tis. Kč. Finanční prostředky na závazném ukazateli příjmy z rozpočtu EU bez společné zemědělské politiky celkem nebyly rozpočtovány.

Celkem k 31. prosinci 2019 byla v oblasti příjmů vykázána skutečnost ve výši 312 920,99 tis. Kč, tj. plnění na 95,84 % proti schválenému rozpočtu příjmů celkem a plnění na 100,51 % proti stejnému období roku 2018 (absolutně zvýšení o 1 596,86 tis. Kč). U daňových příjmů došlo k 31. prosinci 2019 ke skutečnému plnění ve výši 298 979,77 tis. Kč, tj. k plnění na 100,84 % proti schválenému rozpočtu. Tyto daňové příjmy byly naplňovány na základě výběru správních poplatků za udělování, změnu a obnovu licencí subjektům podnikajícím v energetice ve výši 5 602,82 tis. Kč a dále především na základě poplatku na činnost ERÚ ve výši 293 376,95 tis. Kč.

U nedaňových příjmů došlo k 31. prosinci 2019 ke skutečnému plnění ve výši 13 941,22 tis. Kč, tj. k plnění na 46,47 % proti schválenému rozpočtu. Tyto nedaňové příjmy plynou především z pokut. Celkem bylo v roce 2019 uhrazeno 347 pokut uložených ve správním řízení v celkové výši 13 168,80 tis. Kč (bez nákladů řízení), což představuje snížení oproti roku 2018 o 2,77 % (tj. absolutně o 375,69 tis. Kč). V počtu uhrazených pokut došlo ke snížení oproti roku 2018 o 5,71 % (tj. absolutně o 21 pokut). Zároveň zůstalo 332 neuhrazených pohledávek z pokut v právní moci v celkové výši 11 730,24 tis. Kč (bez nákladů řízení), což je snížení oproti roku 2018 o 90,25 % (tj. absolutně o 108 523,12 tis. Kč). Ostatní nahodilé příjmy byly ve výši 772,42 tis. Kč

9.2. Výdaje kapitoly

Pro rok 2019 byly rozpočtovány výdaje celkem ve výši 295 403,40 tis. Kč (schválený rozpočet), v průběhu roku 2019 byly upraveny na výši 295 786,46 tis. Kč (rozpočet po změnách). Z důvodu použití nároků z nespotřebovaných výdajů (§ 47 zákona o rozpočtových pravidlech) v celkové výši 76 194,50 tis. Kč byl konečný rozpočet kapitoly výdaje celkem ve výši 371 980,96 tis. Kč. Výsledek skutečného čerpání výdajů celkem a porovnání s konečným rozpočtem výdajů za rok 2019 je uveden v tabulce č. 13.

Tabulka č. 13 – Výsledky skutečného čerpání – výdaje celkem za rok 2019

Výsledky čerpání rozpočtu	Konečný rozpočet výdajů [tis. Kč]	Skutečnost [tis. Kč]	Plnění proti konečnému rozpočtu [%]	Plnění proti skutečnosti roku 2018 [%]
Výdaje celkem	371 980,96	312 466,23	84,00	106,11
z toho:				
čerpání kapitálových výdajů	35 557,00	24 892,95	70,01	304,64
čerpání běžných výdajů	336 423,96	287 573,28	85,48	100,44

Zdroj: ERÚ

Při realizaci jednotlivých výdajů byly finanční prostředky vynakládány s maximální efektivností, hospodárností a účelností, vždy ve vztahu k dosažení maximálního přínosu pro Úřad a jeho činnosti. S ohledem na výše uvedené došlo k úspoře finančních prostředků v rámci rozpočtu výdajů celkem ve výši 59 514,73 tis. Kč, a to zejména v těchto oblastech:

- oblast platy a ostatní osobní výdaje vč. pojistného a FKSP 8 755,18 tis. Kč,
- oblast programového financování EDS/SMVS (ISPROFIN) 10 664,05 tis. Kč,
- oblast ostatních běžných výdajů (mimo EDS/SMVS, platy) 40 095,50 tis. Kč.

Kapitola 349 vykazuje nároky z nespotřebovaných výdajů k 1. lednu 2020 v celkové výši 88 035,18 tis. Kč, z toho profilující výdaje (programové financování EDS/SMVS, prostředky na platy) ve výši 34 867,57 tis. Kč a neprofilující výdaje ve výši 53 167,61 tis. Kč.

Programové financování

V systému programového financování majetku byl zaveden pro rok 2019 jeden program, a to program číslo 149 020 – Rozvoj a obnova materiálně-technické základny ERÚ na období 2016 až 2020. Program se skládá ze dvou podprogramů:

- podprogram číslo 149 021 – Pořízení a obnova informační a komunikační technologie (ICT) ERÚ,
- podprogram číslo 149 022 – Pořízení a obnova ostatního majetku ERÚ.

Základním cílem programů je zajistit vybudování odpovídající materiálně-technické základny Úřadu s maximálním důrazem na oblast ICT.

Vzhledem k tomu, že většina agend, které ERÚ zajišťuje, je soustředěna v Jednotném informačním systému ERÚ, byla většina finančních prostředků v rámci podprogramu ICT čerpána na jeho rozvoj. Během roku 2019 byly realizovány především tyto aktivity v oblasti ICT:

- jednotného informačního systému (JIS) ERÚ,
- pořízení a obnovy HW a SW,
- kybernetické bezpečnosti a bezpečnosti informací.

Výsledné hospodaření programového financování majetku v roce 2019 podle podprogramů zachycuje tabulka č. 14. V souladu s prioritami Úřadu byl pro rok 2019 vyčleněn největší objem finančních prostředků pro informační technologie (podprogram č. 149 021 – ICT).

Tabulka č. 14 – Výsledné hospodaření podle podprogramů za rok 2019

	Konečný rozpočet výdajů [tis. Kč]	Skutečnost [tis. Kč]	Plnění [%]
Programy č. 149 020 celkem	35 557,00	24 892,95	70,01
z toho:			
podprogram č. 149 021 – ICT	34 607,00	24 080,40	69,58
podprogram č. 149 022	950,00	812,55	85,53

Zdroj: ERÚ

Výdaje na zahraniční pracovní cesty

V průběhu roku 2019 se uskutečnilo celkem 137 zahraničních pracovních cest zaměstnanců Úřadu, které zahrnovaly účast na zasedáních pracovních formací CEER, ACER, ERRA, regionálních iniciativ, na mezinárodních jednáních, jednáních se zástupci partnerských regulačních úřadů, konferencích a pracovních workshopech v souladu s naplňováním poslání ERÚ v oblasti zahraniční spolupráce a se zapojením do činnosti mezinárodních struktur.

Výdaje za oblast zahraničních pracovních cest za rok 2019 dosáhly celkového finančního objemu 2 712,97 tis. Kč (3 773,75 tis. Kč v roce 2018). V porovnání s rokem 2018 došlo ke snížení počtu zahraničních pracovních cest o 9,87 %. Celkové výdaje se snížily v porovnání s minulým rokem o 28,11 %, výdaje na jednotlivou cestu se snížily o 20,24 %.

Na úhradu členských příspěvků (rozpočtová položka 5532 – ostatní neinvestiční transfery do zahraničí) organizaci CEER (864,61 tis. Kč) a organizaci ERRA (105,76 tis. Kč) byla k datu 31. prosince 2019 vynaložena celkem částka ve výši 970,37 tis. Kč.

Vyhodnocení hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti hospodaření Úřadu

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, v § 39 odst. 3 ukládá správci kapitoly soustavné sledování a vyhodnocování hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti vynakládání výdajů své kapitoly. Proto Úřad s výše uvedenou povinností pravidelně vyhodnocoval vynakládání prostředků kapitoly na základě pravidelných čtvrtletních zpráv o hospodaření a souhrnného ročního vyhodnocení.

V souladu s příslušnou legislativou Úřad vyhodnocoval kritéria účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti jak v rámci předběžné řídicí kontroly před vznikem a po vzniku závazku, tak i v průběžné a následné řídicí kontrole podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a příslušné prováděcí vyhlášky MF č. 416/2004 Sb. Veřejné zakázky byly ERÚ

jako veřejným zadavatelem realizovány v souladu se zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v souladu s vnitřní směrnicí k postupu zadávání veřejných zakázek malého rozsahu a ostatními předpisy týkajícími se veřejných zakázek.

Plnění závazných ukazatelů

Všechny stanovené závazné ukazatele byly splněny a v žádném z nich nedošlo

k nepovolenému překročení plánovaného objemu finančních prostředků (viz příloha č. 3). Podrobný rozbor rozpočtového hospodaření je uveden v příslušných částech návrhu státního závěrečného účtu kapitoly 349 – ERÚ za rok 2019 včetně tabulkových příloh a sestav.

ERÚ ve všech fázích zadávacího řízení uplatňoval zásadu účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti. Konkrétně se jednalo zejména o precizní vymezení předmětu veřejné zakázky a technických a obchodních podmínek v přípravné fázi zadávacího řízení. V případech, kdy to bylo ve vztahu k předmětu veřejné zakázky vhodné, bylo zvoleno hodnocení nabídek na základě nejvýhodnějšího poměru nabídkové ceny a kvality.

9.3. Peněžní fondy, údaje o majetku, pohledávkách a závazcích

Převody z peněžních (vlastních) fondů do příjmů kapitoly 349 nebyly v roce 2019 realizovány. Fond kulturních a sociálních potřeb byl průběžně vytvářen a čerpán v souladu s příslušnými předpisy, zůstatek na účtu k 31. prosinci 2019 byl ve výši 940,06 tis. Kč. Stav rezervního fondu k 31. prosinci 2019 vykazoval nulovou hodnotu.

Stav majetku ERÚ byl k 31. prosinci 2019 v pořizovací ceně 238 671,54 tis. Kč a v zůstatkové ceně po provedených oprávkách k 31. prosinci 2019 ve výši 87 413,20 tis. Kč. Celková hodnota majetku v roce 2019 proti roku 2018 v pořizovacích cenách vzrostla o 23 015,88 tis. Kč.

Celkové pohledávky činily k 31. prosinci 2019 výši 15 630,77 tis. Kč. Z této částky tvořily největší část ve výši 11 933,09 tis. Kč (včetně nákladů řízení) pokuty ve správním řízení. Celkové závazky činily k 31. prosinci 2019 výši 66 566,48 tis. Kč. Úřad neměl žádné závazky vůči dodavatelům – dodavatelské faktury, které přišly do Úřadu do konce roku 2019, byly uhrazeny. Úřad nevykazoval k 31. prosinci 2019 žádné závazky po lhůtě splatnosti. Podrobnější výsledky hospodaření kapitoly 349 – Energetický regulační úřad za oblast příjmů a výdajů včetně komentářů jsou uvedeny v Závěrečném účtu za rok 2019.

10. Lidské zdroje

10.1. Personální agenda

Schváleným rozpočtem a systemizací na rok 2019 byl stanoven počet zaměstnanců Úřadu ve výši 321 (systemizovaných míst). Ve srovnání s rokem 2018 došlo ke snížení o 12 systemizovaných míst včetně stanoveného krácení rozpočtu výdajů v oblasti platů. Rozpočet výdajů v oblasti platů na rok 2019 stejně jako v předchozím roce nepokrýval celkem 30 systemizovaných míst. Proto byly rozpočtovým opatřením postupně zapojeny nároky z nespotřebovaných výdajů na částečné financování výdajů na platy spojené s těmito systemizovanými místy.

10.2. Vzdělávací činnost

Úřad disponoval dostatečným objemem rozpočtových prostředků v oblasti vzdělávání a byl tak schopen plně zajistit požadované vzdělávací aktivity. Na vzdělávání zaměstnanců byly opět vynaloženy značné finanční prostředky, a to ve výši 2 739,79 tis. Kč. V porovnání s rokem 2018 jde o navýšení o 12,3 %, tj. absolutně o 522,67 tis. Kč. Celkové výdaje na vzdělávání za rok 2019 tak představují podíl 1,60 % ze skutečných nákladů na platy zaměstnanců v pracovním a služebním poměru (včetně platů členů Rady ERÚ), což je nárůst proti roku 2018 (podíl 1,31 % při objemu 2 217,12 tis. Kč).

Vstupní vzdělávání úvodní absolvovalo 31 zaměstnanců. Vstupní vzdělávání následné bylo organizováno ve spolupráci s Institutem pro veřejnou správu. Cílem bylo seznámit účastníky se základy právního řádu, s fungováním veřejné správy, s problematikou veřejných financí apod. Vstupního vzdělávání následného se zúčastnilo 5 zaměstnanců. Toto vzdělávání mělo formu přípravy státního zaměstnance k vykonání obecné i zvláštní části úřednické zkoušky.

Úřad dbá o prohlubující vzdělávání manažerské a vzdělávání představených. V roce 2019 proběhlo školení „Manažer na startovní čáře“, kterého se zúčastnili dva představení úřadu. Dále proběhlo školení „Time management – pánem svého času jednoduše a účinně“, kterého se zúčastnil 1 představený úřadu.

V roce 2019 probíhala v širší míře jazyková výuka, do které byla zařazena i část nově nastupujících zaměstnanců. Pro rok 2019 bylo stanoveno celkem 76 systemizovaných míst, u nichž je znalost jednoho světového jazyka kvalifikačním předpokladem. Celkem tedy splnilo k datu 31. prosince 2019 kvalifikační požadavek znalosti cizího jazyka 100 % ze stanoveného a obsazeného počtu systemizovaných míst.

Celkem se uskutečnilo 188 vzdělávacích akcí, což je podstatně více než v roce 2018 (162 akcí). Proškoleny v nich bylo 1 450 osob (v roce 2018 jich bylo proškoleny v přepočtu 798). Na jazykové vzdělávání bylo vynaloženo celkem 863,44 tis. Kč, což je mírný pokles proti roku 2018 (970,51 tis. Kč). U ostatního vzdělávání a školení se zvýšila částka výdajů proti roku 2018 (1 246,61 tis. Kč).

10.3. Zaměstnanci

Rozpočtovaný průměrný plat na rok 2019 byl plánován ve výši 43 851 Kč (schválený rozpočet), skutečně dosažený průměrný plat byl ve výši 50 652 Kč, index 115,51 %. Nižší plánovaný plat je ovlivněn 30 systemizovanými místy, která nebyla kryta schváleným rozpočtem. Při meziročním porovnání skutečně dosaženého průměrného platu 2019/2018 činí index 99,39 % při meziroční inflaci 102,90 %. K mírnému meziročnímu poklesu celkového průměrného platu došlo z důvodu nižších výplat pobídkových složek v porovnání s rokem předchozím, kdy byly vyplaceny větší objemy. Ukazatele pro rok 2019 jsou shrnuty v tabulce č. 15.

Tabulka č. 15 – Ukazatele rozpočtu v oblasti platů

Průřezové ukazatele/rok	Schválený rozpočet 2019 [tis. Kč]	Konečný rozpočet 2019 [tis. Kč]	Skutečnost 2019 [tis. Kč]	Index [%]
Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	171 231,35	180 526,95	174 049,73	96,41
Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech	28 510,22	28 960,22	26 819,68	92,61
Platy zaměstnanců na služebních místech dle zákona o státní službě	131 769,20	139 482,30	137 562,42	98,62
Platy zaměstnanců v pracovním poměru odvozené od platů ústavních činitelů	8 636,40	8 636,40	7 315,86	84,71

Zdroj: ERÚ

U výdajových položek Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech a Platy zaměstnanců na služebních místech dle zákona o státní službě byly počátkem roku zapojeny nároky z nespotřebovaných výdajů v souvislosti s 30 systemizovanými místy, která nebyla kryta schváleným rozpočtem v oblasti platů. Dále byly nároky z nespotřebovaných výdajů v rámci závazného průřezového ukazatele Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci zapojeny na financování ostatních osobních výdajů ve výši 250,00 tis. Kč, odstupné ve výši 307,50 tis. Kč a odchodné ve výši 575,00 tis. Kč. Prostředky na platy byly čerpány úměrně s mírou obsazenosti systemizovaných míst.

Tabulka č. 16 – Průměrný přepočtený stav a fyzicky evidenční stav zaměstnanců

Ukazatel/rok	Plán 2019	Skutečnost 2019	Index [%]
Průměrný přepočtený stav zaměstnanců z toho:	321	282,48	88
státní zaměstnanci	260	223,27	85,87
zaměstnanci v režimu zákoníku práce	56	54,54	97,39
Fyzický evidenční stav zaměstnanců z toho:	321	278	86,60
státní zaměstnanci	260	219	84,23
zaměstnanci v režimu zákoníku práce	56	54	96,43

Zdroj: ERÚ

Proběhlo celkem 54 výběrových řízení na služební místa, 3 výběrová řízení v režimu zákoníku práce na služební místa a 1 výběrové řízení v režimu zákoníku práce na pracovní místo.

Na ostatní osobní výdaje byly čerpány prostředky, a to formou dohod o provedení práce nebo dohod o pracovní činnosti na výkon prací, ve výši 1 472,53 tis. Kč.

Z celkového fyzického počtu 278 zaměstnanců k 31. prosinci 2019 mělo 97 zaměstnanců pracoviště v Jihlavě, 86 zaměstnanců mělo pracoviště v Praze a 95 zaměstnanců v Ostravě.

Počet vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců v roce 2019 proti roku 2018 v absolutním vyjádření klesl o 5 na 82,70 %. Struktura vzdělání koresponduje s velmi vysokými nároky kladenými na zaměstnance.

Procentuální zastoupení mužů a žen bylo téměř vyvážené, ale stále narůstá počet žen. V rámci představených a vedoucích zaměstnanců bylo k datu 31. prosince 2019 z celkového počtu 71 plánovaných pozic obsazeno 60, z toho 18 ženami, tj. podíl 25,35 %.

11. Vnitřní kontrolní systém

Úřad vytváří podmínky pro příznivé kontrolní prostředí pro hospodaření s veřejnými prostředky. V souladu s ustanoveními zákona o finanční kontrole, svou koncepcí, záměry a cíli má zaveden odpovídající vnitřní kontrolní systém. Činnost Úřadu je upravena soustavou právních, vnitřních a služebních předpisů. Ve vnitřních a služebních předpisech Úřad vymezuje organizační útvary, stanovuje rozsah odpovídajících pravomocí, povinností a odpovědností představených, vedoucích a ostatních zaměstnanců. Provádí analýzu rizik, využívá tři stupně řídicí kontroly, rozděluje odpovědnosti víceúrovňovým schvalováním a kolektivním rozhodováním, zveřejňuje výsledky rozhodovacího řízení, má nastaven systém prevence a detekce korupce. Úřad v průběhu roku 2019 činil i další kroky nezbytné k udržování a prověřování účinnosti vnitřního kontrolního systému, k zajištění fungování řídicí kontroly a interního auditu.

Řídicí kontrola je realizovaná vedoucími zaměstnanci a představenými v rámci jim stanovených pravomocí a odpovědností. Průběžné sledování a vyhodnocování systému finanční kontroly je součástí běžných pracovních a služebních činností vedoucích zaměstnanců a představených.

ERÚ má v souladu se zákonem o finanční kontrole vytvořené samostatné oddělení interního auditu, organizačně oddělené od řídicích a výkonných struktur, funkčně nezávislé a v přímé podřízenosti Rady. Činnost interního auditu probíhala v roce 2019 na základě ročního plánu interního auditu schváleného Radou. Plánování interních auditů vychází z hodnocení rizik a je zaměřováno na hlavní procesy Úřadu. Roční plán byl v průběhu roku, na vyžádání Rady, doplněn o operativně zařazené auditní akce na úrovni mimořádných auditů a kontrol.

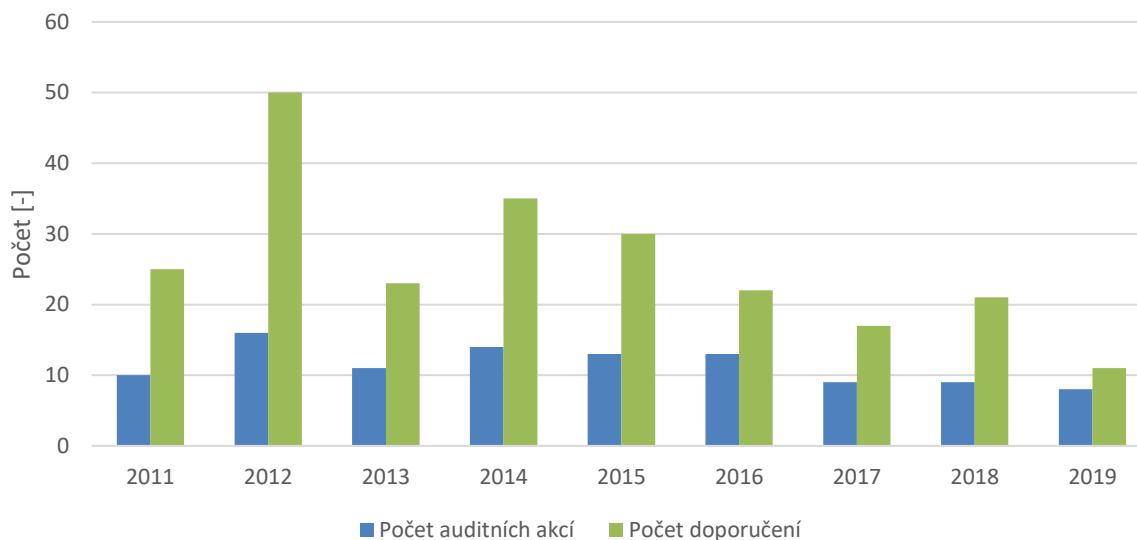
Při realizaci interních auditů byl kladen důraz zejména na:

- dodržování právních, služebních a vnitřních předpisů,
- nastavení řídicích a kontrolních mechanismů,
- prověřování hospodárného, účelného a efektivního využívání veřejných prostředků,
- správnost, úplnost a průkaznost účetnictví,
- ověření správnosti prováděných operací a procesů v oblastech hospodaření s majetkem státu a vydávání cenových rozhodnutí,
- dodržování postupů při zadávání a realizaci veřejných zakázek malého rozsahu,
- řízení bezpečnosti informací (ISMS) a dodržování zákona č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti,
- plnění protikorupčních opatření,
- proces vedení spisové a archivní služby.

V interních auditech byla také prověřena a vyhodnocena účinnost, spolehlivost a přiměřenost vnitřního kontrolního systému. Prostřednictvím řídicí kontroly byla vyhodnocena provozní, finanční, právní a jiná rizika související s plněním záměrů a cílů Úřadu. Výsledky auditů

a kontrol byly projednány s Radou a s odpovědnými vedoucími zaměstnanci auditovaných útvarů, kteří přijali odpovídající opatření k nápravě zjištěných nedostatků. V roce 2019 bylo vykonáno celkem 8 auditních akcí. Celkový počet vykonaných interních auditů, ve srovnání s předchozími lety klesl, zejména z důvodu zvýšení počtu systémových auditů, které byly časově i obsahově náročnější a byly zaměřeny průřezově na více oblastí.

Graf č. 21 – Počet auditních akcí v letech 2011-2019, včetně doporučení

Zdroj: ERÚ

Provedené interní audity v roce 2019 neidentifikovaly takové nedostatky, které by podstatně ohrozily nebo znemožnily plnění hlavních úkolů a cílů Úřadu a které by měly významný vliv na řádnou správu a řízení při hospodaření s veřejnými prostředky a majetkem. Výsledky interních auditů a kontrol v zásadě potvrzují, že zavedený vnitřní řídicí a kontrolní systém je dostatečně účinný a v praxi funkční, reaguje včas na změny ekonomických, právních, provozních a jiných podmínek a poskytuje přiměřenou jistotu, že je schopen minimalizovat rizika v daných oblastech. Veřejné výdaje, vykazované v rámci kapitoly 349 státního rozpočtu, jsou čerpány v souladu s právními i vnitřními předpisy.

11.1. Vnější kontrola

V roce 2019 proběhly dvě vnější kontroly Úřadu. První kontrola se týkala plnění povinností v nemocenském a důchodovém pojištění, v oblasti pojistného, v oblasti plnění povinností při vedení evidence o náhradách za ztráty na výděleku náležející za pracovní úraz a zaměstnávání poživatelů důchodu, a to za období od 1. dubna 2016 až 31. března 2019, kterou provedla Okresní správa sociálního zabezpečení. Kontrolou nebyly zjištěny nedostatky. Dále byla provedena kontrola ze strany Finančního úřadu pro Moravskoslezský kraj. Předmětem kontroly byl výkon správy správních poplatků dle zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Rozsah kontroly byl za období 2017 a 2018. Ani touto kontrolou nebyly zjištěny žádné závady.

Přílohová část

Příloha 1

ERÚ je podle § 14 odst. 10 energetického zákona povinen předložit audit fondu za příslušný kalendářní rok. Počáteční stav fondu byl k 1. lednu 2019 ve výši 45 444 392 Kč. V průběhu roku 2019 nebyla z účtu fondu vyplacena žádná úhrada za prokazatelné ztráty z činnosti nad rámec licence. V roce 2019 nedošlo k žádným příjmům ani výdajům na tomto účtu energetického regulačního fondu a zůstatek na zvláštním běžném účtu fondu ke dni 31. prosinci 2019 tak činil 45 444 392 Kč.

Zpráva auditora

o ověření fondu zřízeného dle ustanovení § 14 zákona č. 458/2000 Sb.,
o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích
a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Příjemce zprávy: vedení Energetického regulačního úřadu

Název účetní jednotky: Energetický regulační úřad

Sídlo: Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

IČO: 70894451

Ověřované období: rok 2019

Výrok auditora určený pro zřizovatele Energetického regulačního úřadu

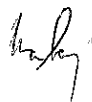
Provedl jsem ověření fondu zřízeného dle ustanovení § 14 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a to v jeho návaznosti na účetní závěrku. Ověření bylo provedeno v souladu s Mezinárodními účetními standardy a týkalo se období roku 2019.

Za vedení účetnictví, jeho úplnost, pravdivost a správnost odpovídá statutární orgán účetní jednotky. Povinností auditora je získat veškeré informace pro ověření tvorby fondu a vazby na účetní závěrku. Ověření bylo provedeno s ohledem na rozsah účetnictví kontrolou dokladů při respektování významnosti vykazovaných skutečností.

Dle mého názoru byla tvorba i čerpání fondu v souladu s platnými právními předpisy a fond je věrně a pravdivě zobrazen v účetní závěrce Energetického regulačního úřadu za účetní období roku 2019.

A-CONT, s. r. o., zastoupená jednatelem

Ing. Jiří Makaj
auditor, osvědčení 1529

Příloha: Rozvaha

V Jihlavě dne 5. 3. 2020

Příloha 2

Výroční zpráva podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, za rok 2019

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, za rok 2019

V souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „zákon“), poskytuje Úřad informace o své činnosti v oblasti zmiňované působnosti. Energetický regulační úřad vyřizoval v průběhu roku 2019 celkem 80 žádostí o poskytnutí informací podle zákona.

I.

Počet podaných žádostí o informace a počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí

Žádosti (ustanovení § 18 odst. 1 písm. a) zákona).

Počet vyřizovaných žádostí o poskytnutí informací: 80.

Počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti včetně vydání rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti: 17.

II.

Počet podaných odvolání proti rozhodnutí

Celkem byly proti rozhodnutí/částečném rozhodnutí o odmítnutí žádosti podány 4 rozklady.

III.

Počet stížností podaných podle § 16a zákona:

Proti způsobu vyřízení žádosti byla ze strany žadatelů o informace podána celkem 1 stížnost.

Důvodem pro podání stížnosti bylo odložení žádosti postupem podle § 14 odst. 5 písm. c) zákona o svobodném přístupu k informacím, když ERÚ žadateli sdělil, že požadovanými informacemi nedisponuje. Rada ERÚ shledala odložení žádosti za nesprávné a přikázala ERÚ žádost ve lhůtě 15 dnů vyřídit.

IV.

Počet odmítnutých žádostí dle § 14 odst. 5 písm. b) zákona

ERÚ neodmítl žádnou žádost v souladu s ustanovením § 14 odst. 5 písm. b) zákona z důvodu neupřesnění žádosti o informace.

V.

Počet odložených žádostí dle § 14 odst. 5 písm. c) zákona

ERÚ neodložil v souladu s ustanovením § 14 odst. 5 písm. c) zákona z důvodu absence působnosti k vyřízení žádnou žádost o poskytnutí informace.

VI.

Další informace vztahující se k uplatňování zákona

Počty vyřizovaných žádostí o informace v roce 2019 z hlediska působnosti ERÚ:

Oblast kontroly: 7

Oblast licencí: 22

Oblast legislativně správní: 21

Oblast podporovaných zdrojů: 10

Oblast regulace: 8

Ostatní: 12

Žádosti žadatelů o informace směřovaly, jak dokládá shora uvedená specifikace, do různých oblastí působnosti ERÚ. Zájem dlouhodobě přetrvává o oblast licencí, oblast legislativně správní a oblast podpory obnovitelných zdrojů energie.

Počet žádostí o informace je srovnatelný s rokem 2018, kdy ERÚ vyřizoval celkem 103 žádostí o poskytnutí informace. Lze konstatovat, že žádosti o informace doručené na ERÚ v roce 2018 byly co do vyřízení náročnější a potvrzují dlouhodobý zájem veřejnosti o dění v energetických odvětvích.

Příloha 3

Rozpočtové hospodaření

Tabulka č. 17 – Plnění závazných ukazatelů pro rok 2019

Ukazatele	Schválený rozpočet [tis. Kč]	Rozpočet po změnách [tis. Kč]	Konečný rozpočet příjmů a výdajů [tis. Kč]	Skutečnost [tis. Kč]	Plnění 4 ku 3 (2) [%]
	1	2	3	4	5
Souhrnné ukazatele					
Příjmy celkem	326 488,00	326 488,00	326 488,00	312 920,99	95,84
Výdaje celkem	295 403,40	295 786,46	371 980,96	312 466,23	84,00
Specifické ukazatele – příjmy					
Daňové příjmy	296 488,00	296 488,00	296 488,00	298 979,77	100,84
Nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem	30 000,00	30 000,00	30 000,00	13 941,22	46,47
v tom: příjmy z rozpočtu EU bez SZP celkem	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ostatní nedaňové příjmy, kapitálové příjmy přijaté transfery celkem	30 000,00	30 000,00	30 000,00	13 941,22	46,47
Specifické ukazatele – výdaje					
Výdaje na zabezpečení plnění úkolů ERÚ	295 403,40	295 786,46	371 980,96	312 466,23	84,00
Průřezové ukazatele					
Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	171 231,35	171 576,45	180 526,95	174 049,73	96,41
Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech	28 510,22	28 510,22	28 960,22	26 819,68	92,61
Platy zaměstnanců na služebních místech podle zákona o státní službě	131 769,20	132 114,30	139 482,30	137 562,42	98,62
Platy zaměstnanců v pracovním poměru odvozené od platů ústavních činitelů	8 636,40	8 636,40	8 636,40	7 315,86	84,71
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	58 218,66	58 249,72	60 840,72	58 661,96	96,42
Převod fondu kulturních a sociálních potřeb	3 378,32	3 385,22	3 533,22	3 434,01	97,19
Zajištění přípravy na krizové situace podle zákona č. 240/2000 Sb.	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Výdaje spolufinancované zcela nebo částečně z rozpočtu EU bez SZP – celkem	0,00	0,00	0,00	0,00	0
v tom: ze státního rozpočtu	0,00	0,00	0,00	0,00	0
podíl rozpočtu EU	0,00	0,00	0,00	0,00	0

Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS celkem	5 000,00	5 000,00	35 557,00	24 892,95	70,01
Zajištění přípravy na krizové situace podle zákona č. 240/2000 Sb.	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Výdaje spolufinancované zcela nebo částečně z rozpočtu EU bez SZP – celkem	0,00	0,00	0,00	0,00	0
v tom: ze státního rozpočtu	0,00	0,00	0,00	0,00	0
podíl rozpočtu EU	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS celkem	5 000,00	5 000,00	35 557,00	24 892,95	70,01

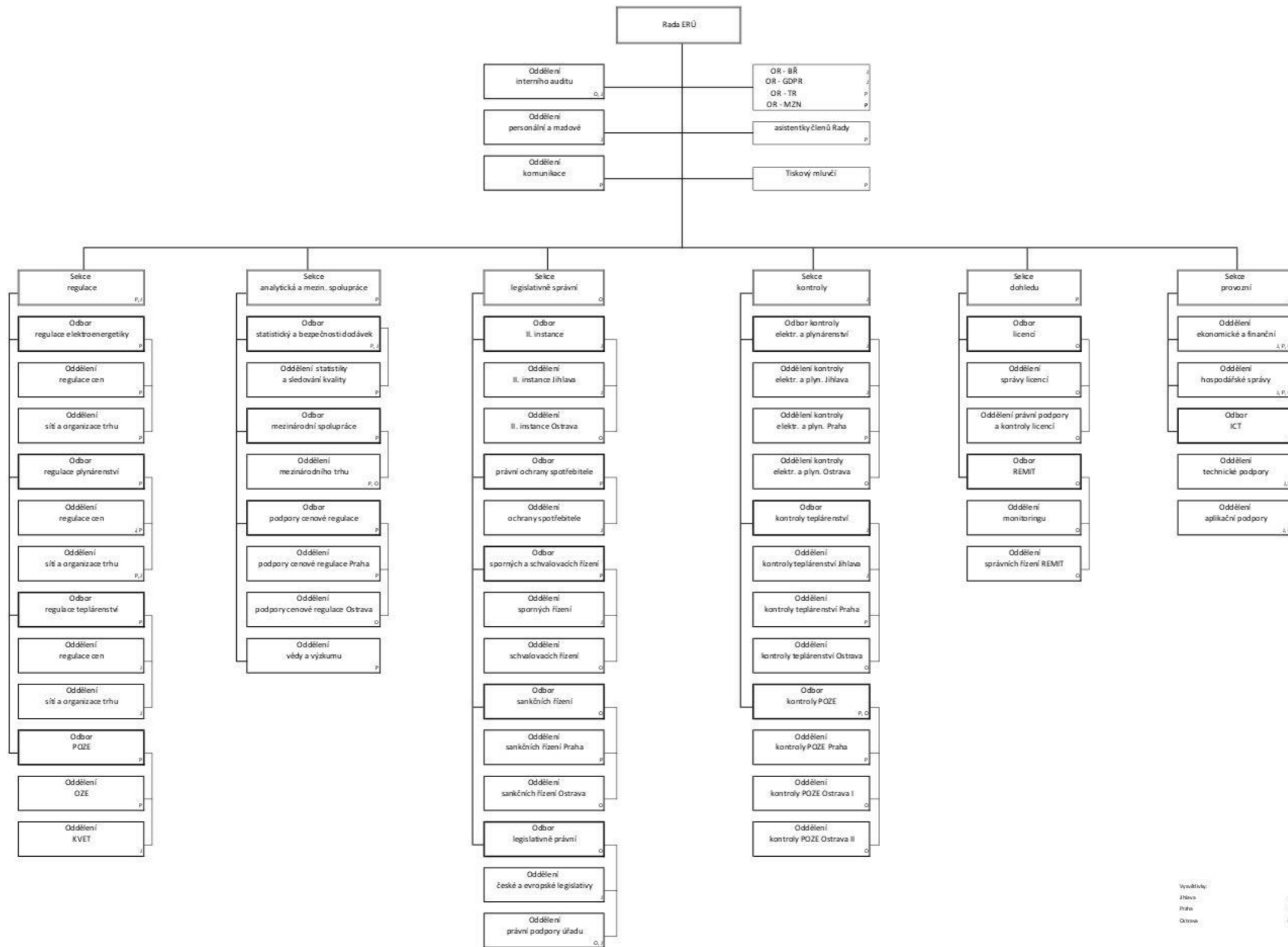
Tabulka č. 18 – Porovnání skutečných výdajů kapitoly 349 – Energetický regulační úřad za období 2015–2019 (výdaje jsou v tis. Kč)

Ukazatel	Skut. 2015	Skut. 2016	Skut. 2017	Skut. 2018	Skut. 2019	Index 19/18
Celkové výdaje	217 982	226 433	286 379	294 477	312 466	106,11
v tom:						
- platy, ostatní platby, pojistné a FKSP	157 284	172 573	223 145	233 412	236 146	101,17
- výdaje na programové financování reprodukce majetku	21 483	9 284	19 700	10 128	24 893	245,78
- ostatní výdaje celkem	39 215	44 576	43 534	50 937	51 427	100,96
z toho:						
- převody do rezervního fondu (RF)	0	0	0	0	0	x
- ostatní výdaje bez rezerv. fondu	39 215	44 576	43 534	50 937	51 427	100,96
- použití nároků z nespotřebovaných výdajů	5 349	11 394	39 069	44 978	46 017	102,31
Výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci	116 700	127 094	164 889	172 208	174 050	101,07
Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců. na služ. místech, platy zaměstnanců v pracovním poměru na služ. místech dle zákona o státní službě, platy zaměstnanců v pracovním	114 701	125 189	161 221	168 688	171 698	101,78

poměru odvozené od platů úst. činitelů (předseda, Rada ERÚ)						
Počty zaměstnanců (průměrný přepočtený stav)	239	247	262	276	282	102,17
Platy, ostatní platby, pojistné a FKSP na zaměstnance	658	699	852	846	837	98,94
Výdaje programové financování na zaměstnance	90	38	75	37	88	237,84
Ostatní výdaje na zaměstnance	164	180	166	185	182	98,38
Výdaje celkem na zaměstnance	912	917	1 093	1 067	1 108	103,84

Příloha 4

Obrázek č. 1 – Organizační struktura Energetického regulačního úřadu k 31. 12 2019

Obrázek č. 2 – Organizační struktura Energetického regulačního úřadu od 1. 1. 2020

